ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

80ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 21 ОКТОМВРИ 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 242 (5748)

Яне Янков:
На протест ще излязат 26 хиляди таксиджии

Стр. 11

Евдокия Манева се скри от брикелци

Стр. 2

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

Билетчето от 1 лв. незаконно

Стр. 4

Дянков предлага вдигане на данък сгради

За имот, който надвишава средната за общината данъчна оценка - данък лукс

Общините ще могат значително да повишат данака върху имотите. Това става възможно с промени в Закона за местните данъци и такси, подготвени от Министерството на финансите. Размерът на данъка се определя в рамките от 0,1 до 2,5 промила върху данъчната оценка. Предложението на Дянковото министерство е това вече да става в рамките от 0,1 до 4,5 промила. Тази възможност позволява, ако общината реши, да може да повиши данъка върху имотите до 80%, спрямо сегашната най-висока база. Общините ще могат да имат по-високи приходи и от данък лукс. С него ще могат да се облагат имотите, на които данъчната оценка надвишава средната за общината. В този случай налогът на жилищата се повишава с 30 на сто спрямо определения за имотите в общината. Данък лукс ще се въведе и за автомобилите с мощност на двигателя над 149 киловата. По груби сметки това означава, че нова мощна кола ще бъде обложена с данък над хиляда лева.

Стр. 6

НЯКОЛКО ДУМИ

В помощ на депутатите

Анкетна комисия трябва задължително да проучи фактите около необяснимото рязко дръпване в имотното състояние на Цветан Цветанов, смята Коалиция за България. С надеждата, че управляващите няма покорно да изиграят Раймонда Диен, а ще се вслушат в разума, ДУМА иска да е в помощ на бъдещата комисия. Въпросите, на които Цветанов трябва да отговори, са доста. Ето само началото:

- **Какви консултантски договори, за какво и с какви стопански субекти е сключвал в периода 2005-2009 г.?**
- **В качеството си на формален председател на ГЕРБ каква друга дейност е извършвал през 2009 г., за което е получил над 34 хил. лв. извън трудовото възнаграждение?**
- **Сред фирмите, които са му плащали за консултантски услуги, има ли такива, които са печелили междувременно обществени поръчки на Столичната община? Ако има, за каква дейност и на каква стойност?**
- **Кумецът му Тодор Бояджиев, бизнесмен от Димитровград, има ли отношение към афера през 2009 г. с контрабандни цигари, разкрита от полицията в Стара Загора?**
- **Тази афера има ли пряко или косвено отношение към последвалото кадрово прочистване в Областната дирекция на МВР в Стара Загора?**
- **Бояджиев бил ли е задържан, Цветанов посещавал ли го е в ареста?**
- **Кой точно от многото апартаменти Цветанов ипотекира през 2009 г. пред банка, за да получи заем за предизборната кампания на ГЕРБ?**
- **Експерти, юристи или нотариуси на "Лев корпорация" имали ли са пряко или косвено отношение към тази ипотека?**

Ще има и още.

ДУМА

Студентите, събрали се на протест пред Министерския съвет, обявиха, че искат повече пари за образование от държавата и предупредиха, че ако министрите не ги чуят, ще блокират магистрали

Стр. 2

43
4

Скандал с наградата „Йордан Йовков"

Комисията тази година предлага двама лауреати, а от община Добрич смятат, че това противоречи на статута на отличието

Стр. 24

Футболистите ни са 43-ти в света

Националите скочиха с 11 места в ранглистата на ФИФА след победите над Уелс и Саудитска Арабия

Стр. 31

ISSN 0861-1343

България

Кабинетът търсел още 40 млн. лв. за образование

Всички в парламента са против, ректори, БАН, синдикати бият тревога, само ГЕРБ подкрепя бюджет 2011

Велиана ХРИСТОВА

Търсим възможности да намерим още 40 млн. лв. за образование в бюджета за 2011 г., заяви пред просветната комисия в НС вчера зам.-министърът на финансите Владислав Горанов. Не можем да гласуваме обещания за някакви 40 милиона, които всеки ден се обещават на различни хора, после на други и т.н., ние имаме внесен проектобюджет, който е недопустим, репликира веднага левият депутат Ивелин Николов.

Валентина Богданова също заяви, че левите никога не са гласували по-убедено срещу бюджета, защото този за 2011 е "невъзможен". Веселин Методиев декларира, че Синята коалиция няма да участва в дебатите и не подкрепя бюджета, преди да се внесат бюджетите на НЗОК и НОИ. От РЗС заявиха, че категорично са против проекта за бюджет. Огнян Стоичков от "Атака" каза, че държи да получи отговор защо увеличението за БАН е нула, след като там се правят реформи. Единствено Снежана Дукова от ГЕРБ се опитваше да защити внесения от МС бюджет при първото четене в комисията.

След като числата в бюджета за знанието бяха прочетени от главния секретар на МОМН Красимир Вълев, Местан се възмути, че за пръв път министър оставя това на чиновниците, след като бюджетът е най-важният политически акт на държавата. Всички представители на вузове, БАН и синдикатите от средното образование изразиха резки становища срещу внесения бюджет.

Във висшето образование започва разруха, качеството не само ще пострада, то ще бъде ликвидирано, категоричен бе ректорът на НАТФИЗ проф. Станислав Семерджиев. Според ректора на ТУ -София, проф. Камен Веселинов мисълта за самосъхранение на България трябва да накара политиците да променят внесения бюджет. Главният научен секретар на БАН проф. Стефан Хаджитодоров го определи като бюджет на необратимия разпад за науката. И просветните синдикати заявиха, че за да работи нормално училището, са необходими поне 216 млн. лв. допълнително. Ако нещата останат така, значи протестите ни продължават, категорични бяха учените и представителите на движение "Когито", към тях се присъединиха и ректорите. Ако се намерят 40 млн. лв., вероятно половината ще са за вузовете, а другите ще са за програмите за средно образование, които са едва 30 млн. лв. за 2011 г., уточни Игнатов. Допълнителните пари за вузовете обаче нямало да влязат в тях, а в някакъв фонд, който ще се дава по проекти за оптимизиране на системата и за сливане на университети. Принципите на такъв фонд обаче са напълно неясни.

Студентите под прозорците на МС:

Ние сме бъдещето, няма да мълчим

Ралица ТАБАКОВА

"Ние сме бъдещето, Дянков и Игнатов са крайт!", "Погребвате СУ, погребвате и нас!", "Няма друга магистрала към Европа, освен образованието". Това бяха само малка част от скандиранията, които звучаха в продължение на два часа под прозорците на Министерския съвет вчера. Над хиляда студенти, предимно от Софийския университет, излязоха на протест срещу орязаните пари за образование. Младежите бяха категорични, че повече няма да мълчат за това, което се случва с българските ВУЗ-ове.

Площад "Независимост" бързо се изпълни от студенти, носещи най-различни плакати и скандиращи срещу Дянков и Игнатов. Младежите прочетоха декларация с четири искания към образователното министерство. Документът бе внесен в деловодството на МОМН. Участниците в протеста бяха категорични, че няма да преговарят с министър Сергей Игнатов, защото той повече от година е отказвал да ги чуе. Призоваха го да слезе при тях и да хване мегафона.

При всяко споменаване на имената на Дянков и Игнатов морето от хора гръмваше с мощно "У-у-у", а бурни аплодисменти посрещаха репликите "Повече няма да мълчим!", "Ние сме бъдещето" и "Няма да позволим Алма матер да затвори врати". Едно от първите искания на младежите е да бъдат отпуснати най-малко 6 млн. лв. спешна субсидия за СУ, за да се гарантира нормалното провеждане на зимния семестър и да не се наложи университетът да излезе в дървена ваканция.

Основното мото на протеста бе "Образованието - приоритет на дела, не на думи". Младежите от историческия факултет пристигнаха с огромен плакат "Алма матер: 1888 - 2010?", който разпънаха на стълбите пред бившия партиен дом.

Студентите обещаха нови и още по-големи протести, защото искат по-добро образование. Ако не ние, кой ще застане зад университета, който ни дава образование, каза Мая от юридическия факултет.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Студентите обещаха още протести, ректори и преподаватели пък ще излязат на улицата на 1 ноември

Студентската група "Инициатива" бе един от организаторите на вчерашния протест. Студентите настояват в бюджета за 2011 г. субсидиите за държавните висши училища да са не по-малко от тези, приети за календарната 2010 г. Според инициативната група МОМН трябва да преосмисли цялостната си политика към университетите и студентите. "Управляващите се подиграват с държавата, която винаги е смятала образованието за основна ценност. Затова ние, студентите, решихме да излезем на протест", се казва в протестната нота. Сред исканията е в републиканските бюджети до 2013 г. да се планират и приемат пера за образование и наука, които отчитат нарастващите нужди на просветата, а не "да са сляпо отражение на финансова рестриктивна политика".

Чуваха се постоянни скандирания "Игнатов, слез" към сградата на МС, където в този момент заседаваше правителството. Студентите обясниха, че минути преди началото на протеста са получили покана от администрацията на МОМН да се срещнат с министъра. Отказът бе категоричен. Младеж с мегафон в ръка обясни, че ако министърът не разбира от думи и скандирания, следващия път ще има блокирани кръстовища.

ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД
ХАСКОВСКА ОБЛАСТ

О Б Я В А

На основание чл. 20 от Наредба № 2 за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществен превоз на пътници с автобуси и леки автомобили и Решение № 89/04.08.2010 г. на общинския съвет Ивайловград и Заповед № 240/18.10.10.2010 г.

О Б Я В Я В А

Конкурс за възлагане в група на следните автобусни линии по републиканската и общинската транспортна схема от квотата на община Ивайловград:

- Ефективна линия: /от републиканската транспортна схема/ - Стара Загора - Ивайловград; изпълнява се всеки ден с автобуси от категория М 2 и М 3 от клас В.
- Неефективни линии /от общинска транспортна схема/ - Ивайловград - Свирачи, изпълнява се всеки ден, без събота и неделя; Ивайловград - с. Драбишна, изпълнява се всеки ден, без събота и неделя; Ивайловград - с. Славеево, изпълнява се всеки ден, без събота и неделя; Ивайловград - с. Белополяне, изпълнява се всеки ден, без събота и неделя; Ивайловград - с. Железари, изпълнява се в понеделник, сряда и петък;

Изпълняват се с автобуси от категория М 2 и М 3 от клас В.

Кандидатите трябва да отговарят на изискванията на българското законодателство. Предложенията ще бъдат оценявани съгласно методиката за оценка на критериите и класиране на кандидатите, приета с Решение № 89/4.08.2010 г.

Документите за участие се получават в срок от 18 октомври 2010 г. до 18 ноември 2010 г., всеки работен ден от 08.00 часа до 17.00 часа от стая № 305, етаж III в сградата на общинска администрация - Ивайловград, срещу заплатена такса в размер на 120 /сто и двадесет/ лева, внесени в касата на общината, лично или от упълномощено лице.

Предложенията се представят лично от кандидата или от упълномощен представител на адрес: Ивайловград, ул. "Г. Димитров" 49, етаж I, стая 103, всеки работен ден от 8.00 часа до 17.00 часа, в срок до 18 ноември 2010 г. в непрозрачен плик.

Предложенията ще бъдат разглеждани и оценявани на 19.11.2010 г. от 10.00 часа в стая 307, етаж III, в сградата на общинска администрация.

За допълнителна информация: стая 305 в общинска администрация, тел.: 03661/8039

СТЕФАН ТАНЕВ
кмет на община Ивайловград

Евдокия Манева се скри от брикелци

Безуспешни останаха опитите на работниците от "Брикел", водени от синдикалните лидери на "Подкрепа" и КНСБ, да се срещнат със зам.- министъра на екологията Евдокия Манева, която в сряда бе в Стара Загора. Хората искаха да разберат какво ще се случва с нароченото за затваряне предприятие. Те получиха обаче категоричен отказ да се видят "очи в очи" с представителката на кабинета. Манева предпочете да остане в сградата на РИОСВ, докато униформени полицаи учтиво приканиха протестиращите да се разотидат, защото нямали официално разрешение.

"Изумен съм от арогантността на г-жа Манева, не разбирам защо отказва да чуе онова, което хората имат да й кажат за очертаващата се сложна социална ситуация, ако бъде затворен "Брикел". Това са данъкоплатци, от техните пари й се плаща заплатата. От кого се крие тя и това ли е откритостта на управлението?", коментира областният лидер на КТ "Подкрепа" в Стара Загора Михаил Михайлов.

По решение на синдикатите в петък протестът на хората от "Брикел" ще бъде на международния път Свиленград-Русе край Гълъбово и пред сградата на РИОСВ в Стара Загора.

Първанов предупреди за социално напрежение

Има ескалация на социалното напрежение и тя е свързана с колебливостта на правителството и в неговата неспособност да реши възловите промени в социалната сфера. Това заяви вчера в Кърджали президентът Георги Първанов. Държавният глава предупреди, че изостреното политическа и социална ситуация може да разклати стабилността на управлението. Той обаче се надява това да не се случи, защото кризата у нас не е отминала.

На въпрос има ли България алтернатива за ляво управление, Първанов отговори, че изходът от кризата не може да бъде нито ляв, нито десен, а предполага сериозни мерки за възстановяването на производството и потреблението.

Президентът коментира и темата за референдум за членството на Турция в ЕС. По думите му този въпрос няма място за обсъждане в момента. Въпросът за членството на Турция в ЕС може да се обсъжда едва когато страната покрие изискванията и критериите за това.

Махат шефа на столичното парно

Шефът на столичната топлофикация Петко Милевски да бъде отстранен от поста си, решиха вчера членовете на стопанската комисия в Столичната община. Окончателното решение ще бъде гласувано днес по време на заседание на СОС. Всички членове на комисията подчертаха, че Милевски е доказан експерт, но все пак решили да го махнат, защото бил политическо назначение на БСП. От борда ще бъде извадена освен Петко Милевски и Любка Георгиева. Третият член на борда - общинският съветник от БСП Георги Кадиев, напусна сам преди две години.

България

Цитат на деня

„Ако греша, подскажете ми"

Цецка Цачева се усети

БСП иска Цветанов да бъде отстранен

Социалистите настояват анкетна комисия да разследва имотното състояние на вътрешния министър

Ира ТОДОРОВА

Цветан Цветанов да бъде отстранен от поста временно, докато всички ангажирани институции с казуса около придобитите от него имоти не излязат със становище, настоява публично Коалиция за България. В декларацията, огласена от Ангел Найденов, левицата категорично иска парламентарна анкетна комисия да се занимае със случая "Цветанов". Групата на социалистите е готова да предложи на всички останали парламентарни групи обсъждането и внасянето на проекторешение за това, каза Найденов.

Зам.-председателят на ПГКБ припомни обещанието на ГЕРБ отпреди година за нов морал, друга политика, отговорност пред избирателите, прозрачност, включително и по отношение на доходи и имущество на своите представители в управлението. Найденов заяви, че това би трябвало да означава категорични и недвусмислени действия за отстраняване, без уговорки и условия, както и ясно посочване на персонална отговорност.

Очакванията и надеждите на хората за законност, почтеност и наказуемост преливаха политически ресурс към правителството и поддържаха позитивни нагласи към партия ГЕРБ, достатъчни, за да крепят самолюбието на ръководството, заяви Найденов. Той се обърна към мнозинството с думите, че за първи път подходът и решимостта на премиера и лидер на политическата формация са поставени на сериозно изпитание, различно от предишните. Причината е, че във фокуса на вниманието "е поставен не кой да е, а човек от най-близкото му обкръжение, флагманът на борбата на правителството с корупцията и престъпността, вицепремиерът на Република България и министър на вътрешните работи Цветан Цветанов".

Въпросите пред Цветанов и пред ГЕРБ са много, включително и за времето, в което той е бил заместник-кмет и лидер на партия, управляваща Столичната община, категорични са социалистите. Именно заради тяхното изясняване е необходимо съдействието на множество институции като НАП и Сметната палата, но и на кметството, и на МВР, настояха депутатите от КБ. Те очакват изчерпателни и честни отговори.

Отговорите Цветанов дължи не на БСП, а на българските граждани, защото тук под въпрос е поставен смисълът на ГЕРБ и съответно почтеността на сегашното управление на страната, заяви Ангел Найденов.

ГЕРБ заряза „Атака" за референдума за Турция

Искра МИЛЕВА

Цецка Цачева елегантно успя да превърне дебата дали да има референдум за членството на Турция в ЕС в четиричасова говорилня не по същество. Ни в клин, ни в ръкав при изчитането на внесените предложения на инициативния комитет на ВМРО и на Волен Сидеров Цачева прокара и собственото си предложение - да се възложи на ГРАО да провери автентичността на събраните над 300 000 подписа. Въпреки направените забележки от опозицията и Синята коалиция, че се измества същността на дебата, в крайна сметка депутатите гласуваха именно предложението на шефката на НС, прието със 119 от гласовете на ГЕРБ и ДПС.

Не искам да навлизам в сложните ви отношения с председателя на правната комисия, обърна се Мая Манолова към Цачева. Депутатът от КБ попита, защо след като има решение на комисията, оглавявана от Искра Фидосова, от края на юли за проверка на автентичността на подписите, досега тя не е направена. Веднага обаче микрофоните на Манолова бяха спрени от председателстващия в момента Анастас Анастасов.

Има събрани над 300 000 подписа, които изискват своето уважение, и парламентът трябва да се произнесе по същество, заяви Сергей Станишев. Със сигурност няма български гражданин, който да не се вълнува от българската позиция по отношение на членството на Република Турция в ЕС, смята лидерът на БСП. Той обаче бе категоричен, че България и обществото би трябвало да се произнесат за членството на Турция, след като приключат преговорите между страната и ЕС. Станишев настоя, че при решаването на такъв важен въпрос, в пленарната зала трябва да присъстват представители на правителството, за да е ясно кой каква позиция заема.

Преговорите за членство на Турция в ЕС започнаха преди членството на България в съюза, припомни Станишев. Той добави, че ако Турция влезе в ЕС, ще е най-голямата страна в съюза, с най-голямо население, изповядващо исляма.

С искането за референдум ВМРО показва активност, смята Сергей Станишев. Спекулира се много с тракийските бежанци, каза председателят на КБ. Провеждането в момента на референдум би ограничило инструментите на страната по тези въпроси, заяви Станишев. Той добави, че парламентарната група на социалистите е поставяла този въпрос много преди да е съществувала партия "Атака".

Иван Костов също настоя референдумът да се състои, след като страните членки подпишат договора за присъединяването на Турция.

КОЖЕНОТО ЯКЕ НА СИДЕРОВ СПРЕЧКА ДЕПУТАТИ

Волен Сидеров се разсърди и напусна пленарната зала още в началото на пленарното заседание. Той се ядоса, че 107 депутати отхвърлиха предложението му за провеждане на референдум.

Преди да се изнесе от залата обаче, Сидеров се разсърди на ГЕРБ. "Не се учудвам, че петата колона на Турция в лицето на ДПС е срещу референдума, учудвам се, че ГЕРБ подкрепи това", равилня се той. Предложението за отпадането на точката бе на Четин Казак. Лютви Местан настоя Цачева да накаже Сидеров. ДПС е българско движение, в което членуват равноправни български граждани, заяви той. Наказание за Сидеров поиска и Тодор Великов. Той се възмути от дънките и коженото яке на атакиста. Няма и минута по-късно Павел Шопов се надвеси заплашително над депутатите от РЗС. Цачева изчака, докато към него се присъединиха и други атакисти и извика квесторите, които да прекратят разправията. Великов разказа пред журналисти, че депутатите от "Атака" Десислав Чуколов и Павел Шопов са му отправили заплахи и за малко са щели да му посегнат.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Атакисти налетяха на хората на Яне

ВМРО ще поиска президентът Георги Първанов и омбудсманът Константин Пенчев да попитат Конституционния съд дали народните представители не са нарушили закона с решението си ГРАО да проверява подписите за референдум

Михаил Миков:

Реформата в МВР е спряна

Реформата в МВР е спряна напълно. Този извод направи във вторник вечерта заместник-председателят на Коалиция за България Михаил Миков. Депутати от ПГКБ се срещнаха с ръководството на Синдикалната федерация на служителите на МВР. По искане на синдикалистите бяха обсъдени промените в закона за МВР, проблемите на полицейските служители и защитата на професионалните им права.

Въпреки кризата бюджетът на МВР е по-голям, но без сериозна реформа в системата увеличението на бюджета няма да помогне - ще продължава да има социално напрежение, демотивация и недоимък, анализира Миков.

Синдикалистите са представили пред депутатите от БСП своите искания. Те са потърсили контакт с левите депутати след официален отказ на мнозинството да разговаря с тях. От левицата увериха, че предложенията ще бъдат внесени официално в Народното събрание. Част от предложенията са да се уредят правата на бременни и майки да не дават нощни дежурства, служители да могат да кандидатстват за работа в международни организации в областта на защитата на националната сигурност и противодействие на престъпността въз основа на договори, по които България е страна и др.

България

Служебна защита само при арест

Служебни защитници ще се определят само в случаите на арест и свързаната с него мярка за неотклонение "задържане под стража". Това реши съветът на Софийската адвокатска колегия заради неизплатените от държавата суми на служебните защитници. Съгласно Закона за правната помощ тя е вменена в задължение на държавата и осъществяването ѝ е гарантирано, т.е. финансирано от държавата, а средствата се осигуряват от републиканския бюджет, припомнят от колегията. Четири години адвокатите, осъществяващи правна помощ, търпеливо проявяваха разбиране и с месеци чакаха възнагражденията си след приключване на делата, заявиха от Софийския адвокатски съвет. С решение на колегията от 5 октомври определянето на служебни защитници и особени представители по реда, определен в закона, задължителен за всички прилагащи го институции, се спира до изплащане на всички отчети, предадени до края на август.

Снимка Мариета ТОМОВА

Поредният протест "За Пирин и Карадере" бе на площад "Независимост" в София. Екозащитниците изразиха отново подкрепата си за запазване на природата у нас

Билетът от 1 лв. в София - незаконен

Кой носи политическата отговорност за драстичното нарушение на правата на пътниците, питат социалисти

ВАС потвърди решението на столичния Административен съд за отмяна на скъпото билетче, научи ДУМА. След влизане в сила на съдебното решение възникват сложни юридически и политически проблеми пред Столичната община, на които никой не се наема да отговори. Възможни са искове от физически и юридически лица за обезщетения, компенсации и възстановяване на надвзети суми.

Възниква въпросът кой ще понесе политическата и юридическата отговорност за толкова драстичното нарушение на правата на над милион пътници в градския транспорт. Случаят илюстрира неспазването от ръководството на общинската администрация на законите и на собствените нормативни документи, коментира секретарят на Дискусионния клуб за социална местна политика Борис Цветков.

През юни 2008 г. той заведе дело срещу промяната в Наредбата за превоз на пътници в обществения транспорт, увеличаваща с над 42% цените на билетите и картите за градския транспорт в София. Към делото се присъединиха и гражданите Иван Петров, Тодор Тодоров, бивш съветник, и Милка Маркова, представител на сдружение на инвалиди. След няколко заседания съдът отмени Наредбата за

Подобни проблеми ще възникнат и с гласуваната от СОС забрана на граждани да присъстват на заседанията му, смятат активистите от ДКСМП. Има образувани и вече спечелени дела в АС и в Комисията за защита от дискриминация. Вместо да отмени незаконното и позорно решение, СОС продължава да е единствената община у нас и в Европа, която не допуска гражданите да присъстват на заседанията му. Макар че по дефиниция местното самоуправление е управление на първо място на гражданите и на избраните от тях представители според ЗМСМА, Конституцията и Европейската харта за местно самоуправление, коментира пред ДУМА Цветков.

превоз на пътници и условията за пътуване с масовия градски транспорт на територията на Столичната община, приета порано и изменяна на 12 юни 2008 г. Промените влязоха в сила от 1 юли и важат и до днес, макар че на 1 септември 2008 г. СОС формално прие друга наредба, която пък променя многократно.

Въпреки отмененото драстично увеличение на билетите в София председателят на СОС Андрей Иванов отказа среща, на която да се потърси изход от ситуацията, и вместо това внесе касационна жалба във ВАС. На 14 септември 2010 г. ВАС отхвърли касационната жалба и остави в сила решението на столичния Административен съд.

Повече от две години след драстичното увеличение приходите не се увеличават, градският транспорт продължава да използва над 20-годишни "Икарус"-и, качеството на услугата не се променя и финансовите проблеми на градския транспорт се задълбочават, констатира отново Дискусионният клуб за социална местна политика.

Искат отделно министерство за високите технолгии

Мая ЙОВАНОВСКА

Големите организации от ИТ сектора искат да бъде създадено отделно министерство на високите технологии. Това заявиха вчера от БАИТ, БАСКОМ, ИКТ Клъстер и Българската уеб асоциация. Другото предложение е за високите технологии пряко да се грижи вицепремиерът, който отговаря за административната реформа. Според представителите на браншa Министерството на траспорта не е подходящо за осъществяване на толкова важна политика. Основната причина за искането на организациите и за тяхната "голяма тревога" са нулевите резултати на правителството на ГЕРБ в работата за изграждане на електронното управление, чрез което многократно би се улеснило извършването на услуги от държавата и общините. Все още няма никаква информация на какъв етап е стратегията за е-управление, даже и чиновниците от министерството не били наясно какво се прави по нея, подписана ли е вече от министъра и кога ще бъде внесена в Министерския съвет. Властта дава сигнали, че никой не се интересува от този сектор, заяви управителят на УС на БАИТ Теодор Захов. Доказателство е фактът, че в бюджета за 2011 г. няма заделени средства за изграждане на електронното управление. Според Захов изобщо липсва политическа визия за развитие на иновативните индустрии в страната. Държавата показва нулево отношение по най-важната политика в това отношение - образователната, смятат ИТ експертите.

Ако това отношение към високите технологии продължава, страната сериозно ще изостане не само спрямо другите държави в ЕС, смятат в браншa. По оценки на експертите нашето "дередже" не е далеч от третия свят. В Румъния този сектор е сериозно развит за кратко време. Там е създадено министерство на информационните технологии, а компаниите от сектора са ползвали данъчни облекчения.

В момента Сърбия, Македония и Грузия ползват румънския опит.

кратки

Отложиха дело срещу Цонев заради друго

Делото срещу бившия военен министър Николай Цонев, Петър Сантиров и Тенчо Попов, обвинени за вземане на подкуп, беше отложено заради друго дело във Военния съд срещу Цонев. По него бяха призовани около 80 свидетели. Цонев е обвинен за нанасяне на финансови щети на МО. Днес и в петък съдът ще изслуша свидетелите.чилището.

Арестуваха експерт за фалшиви документи

37-годишен чиновник е задържан за участие в измама по земеделско субсидиране. Установено е, че жена от село Горна Кремена подала пред Държавен фонд "Земеделие" във Враца фалшив предварителен договор за продажба на 15 крави. Така тя получила субсидия по програма "Животновъдство" за 18 000 лв. Измамата е извършена със знанието и помощта на арестувания експерт във фонд "Земеделие".

Сигнал за бомба пак затвори софийската гара

Анонимен сигнал за бомба затвори миналата нощ централната жп гара в София. Това е вторият подобен случай в рамките на седмица. На телефон 166 в 22.05 ч. във вторник позвънил мъжки глас, който съобщил за поставено взривно устройство. Екипи на "Гражданска защита" и "Транспортна полиция" веднага са пристигнали на мястото, а пътниците са били изведени от чакалнята. Сапьорите не открили взривно устройство.

Експертиза засекрети процес срещу Баретата

Засекретиха делото срещу Златомир Иванов - Златко Баретата и още 19 подсъдими, обвинени в участие в организирана престъпна група за разпространение на наркотици. Причината е представянето на съдебно-психиатрична експертиза за здравословното състояние на подсъдимия Борислав Секулов. Според адвокатите му в експертизата се съдържат факти и обстоятелства, свързани с личния му живот.

39 домакинства отказали на анкетьорите

Христо ХРИСТОВ

В 39 от общо обходените 4582 адреса в Старозагорска област собствениците отказали съдействие на анкетьорите, извършващи пробното преброяване. Имало само един по-драстичен случай, когато пиян мъж вдигнал скандал на служебното лице. Засега нямало да бъде налагана глоба от 60 лв. за член на домакинство, което не е допуснало анкетьор. В Старозагорско в преброяването са се включили 2677 души при 5846 за столицата. Обработените към момента данни от преброяването потвърдили демографските показатели, според които нацията застарява. Около 15,5 на сто от населението е на възраст до 18 години, 65,6% са между 19- и 65-годишни. По-старите са 19 на сто. Пробното преброяване отказало статистиците да питат догодина за брой на живородени, но живеещи в чужбина деца и за техните ЕГН-та. Всеки сам ще решава към коя етническа или религиозна група принадлежи и няма да му се предлагат готови варианти като българомохаметанин, виетнамец и др.

България

РИформа

Вдигат осигуровките с 1,8% от 1 януари 2011

Стажът ще расте от началото на 2015 г., а после започва увеличение на възрастта за пенсия

Веселка ВЕНКОВА

С 1,8% засега се увеличава размерът на вноската за пенсия от 1 януари 2011 г. Това е решил кабинетът с приемане на бюджета за Държавното обществено осигуряване. За 3 години се отменя вноската за фонд "Гарантиране вземанията на работниците и на служителите" от 0,1%, защото там имало натрупани над 200 млн. лв.

Предлага се вдигането на осигурителния стаж да започне от 1 януари 2015 г. с по 4 месеца на година за всички, до достигане на 37 години за жените и 40 години за мъжете. След като приключи вдигането на осигурителния стаж, започва вдигането на възрастта за пенсиониране и за жените, и за мъжете, с по шест месеца на година, докато достигне 63 години за жените и 65 години за мъжете.

Средният осигурителен доход ще е 609,86 лв., като заложеното увеличение е с 6,3% спрямо очакваното равнище за 2010 г. Въвеждат се диференцирани минимални осигурителни доходи на самоосигуряващите се по скала, в размер: 420, 450, 500 и 550 лв. Земеделските и тютюнопроизводителите ще се осигуряват върху 240 лв. Това съобщи социалният министър Тотю Младенов след заседанието на МС вчера.

Въпреки несъгласието на синдикатите се удължава с година и въведеният с антикризисните мерки нов режим на изплащане на паричните обезщетения за временна нетрудоспособност. Първите три дни се изплащат от работодателя в размер на 70%, а от четвъртия плаща НОИ. Отменя се и максималният размер на обезщетението на безработица и се изчислява на база 60% от осигурителния доход на лицето преди загуба на работа.

Снимка Мариета ТОМОВА

Синдикат за бой се стяга...

Промените в Кодекса за социално осигуряване ще бъдат гледани следващата сряда, но в събота ще има заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество. Нормативните изменения в кодекса ще се приемат до края на годината, твърди Младенов.

С мерките, които предприемаме за бюджета за ДОО, дефицитът в НОИ ще намалее с над 460 млн. лв., в момента той е около 2,1 млрд. лв., каза Младенов. Очакванията са дефицит да няма чак през 2017 г.

Солидарният фонд „стопи" недоволството

Солидарният фонд е единственият начин да се гарантират пенсиите на категорийните работници. Това каза лидерът на КТ "Подкрепа" д-р Константин Тренчев преди съвместната среща на националните стачни комитети на двата синдиката и БЛС в централата на КТ "Подкрепа".

От 1 януари 2011 г. работодателите ще внасят в този фонд допълнителни вноски за категорийните работници. От него ще се изплащат срочните пенсии на хората в 1 и 2 категория труд.

В отговор дали след това предложение на Младенов се откажат от стачки, Тренчев каза, че синдикатите нямат политически намерения. За нас е важно да върви държавата, заяви лидерът на "Подкрепа".

Ако пенсионната реформа се реши, както виждаме, че тръгва да се решава от днес в насоките, които ние желаем, разбира се, че постигайки тези договорености с подписи и промени в КСО и внасянето им в парламента, няма да има и протести. Това каза д-р Евгени Душков от КТ "Подкрепа".

Д-р Тренчев каза, че се събират не само за пенсиите, тъй като има напрежение в мините, в БДЖ, сред лекарите. Нека да обсъдим ситуацията, можем да намерим решение, надява се той.

Още по темата

Синдикати и лекари с общ протестен щаб

Вече е създаден организационен щаб за общи протестни действия на лекарите и синдикатите, съобщи председателят на БЛС Цветан Райчинов вчера. Мотивите за протеста са по-обширни от темата за здравеопазването, засягат и други сектори, каза Райчинов. Мотивите на лекарите са свързани с неизпълнението на нито една точка от споразумението на БЛС с правителството, обясни отново той. Според него няма никаква гаранция, че системата ще работи нормално и че ще има достъп на хората до качествено лечение.
В отговор на въпрос дали БЛС има яснота по разпределението на бюджета на здравната каса, Райчинов каза "колкото вие имате, толкова и ние, всичко се прави на тъмно". Попитан дали вярва на министър Дянков, че няма да се прави трансфер от касата към МЗ, Райчинов заяви, че на Дянков за нищо не вярва, "защото каквото и да каже, не продължава повече от няколко часа или дни и нищо от казаното от него не е вярно". По думите му лекарите вече, без да искат, по инициатива на Дянков, по негово желание и организация са в протест. Лекарският протест се изразява в това, че ще работи само спешна помощ и нищо друго, каза Райчинов. По думите му никой от лекарите не желае да работи в система, която му пречи да изпълнява задълженията си и стимулира корупцията заради липсата на пари. Според шефа на Лекарския съюз първият ефект, който ще постигне протестът, и "празник за цялата нация ще бъде денят, в който кажем сбогом на министър Дянков".

На министъра му олекнало от скъсаното споразумение

За мен скъсването на споразумението е някакво облекчение като министър на здравеопазването, защото там имаше точки, които не бяха по моя вкус, макар че трябваше за успокоение на ситуацията и аз да сложа там някакъв подпис. Това заяви здравният министър д-р Стефан Константинов вчера. Според него споразумението е било проблем заради идеята пари от здравни вноски да отидат в бюджета и да не могат повече да се харчат за здравеопазване, което руши идеята за здравноосигурителен модел. Когато нещо е предвидено и е плащано с вноски, е много трудно да кажем: "Ние сега ще го вземем и оттук насетне по друг начин ще действаме", обясни Константинов.

"Това споразумение всъщност постави един друг въпрос. Парите от здравни вноски, които влизат в касата, стигнаха прилично ниво, но здравеопазването не е само здравна каса, защото има много дейности като спешната медицина, интензивната, психиатричните състояния, които трябва да се финансират от Министерство на здравеопазването. И тъй като парите в държавата са малко и ние не можем да искаме непрекъснато повече и повече в сегашната ситуация, се оказва, че здравната каса получава едни прилични пари, обаче министерството става със страшно нисък бюджет, което гарантира на практика моята смяна след няколко месеца, защото няма да мога да си изпълнявам дейността", каза здравният министър. Хубавата новина било разбирателството с финансовото министерство бюджетът за здравеопазване догодина да е 3 млрд. и 5 млн. лв., което е с около 400 млн. повече от тази година.

Приеха в болница примрели от глад жени

Майка и дъщеря от Търговище са настанени в психиатрията, след като гладували с дни в дома си. Открил ги съпругът на 44-годишната дъщеря, който живее във Варна. След неуспешни опити да се свърже с тях по телефона той влязъл в апартамента с полиция.
Двете жени Марилина и Любица били намерени в безпомощно състояние. Оказало се, че не се хранели, защото нямали пари. Майката и дъщерята имат психично заболяване, а възрастната жена е с шизофрения.
И двете са в тежко състояние, но е започнала стабилизацията им, обясни д-р Иван Тянев, който ги е приел в болница. Лекарят се тревожи какво ще се случи с тях занапред. "Те разчитат на пенсията за шизофренна болест на майката. Живеят без ток, в условия далеч от нормалните за нашия век. След две седмици, като ги стабилизираме, те остават отново сами", сподели Тянев.

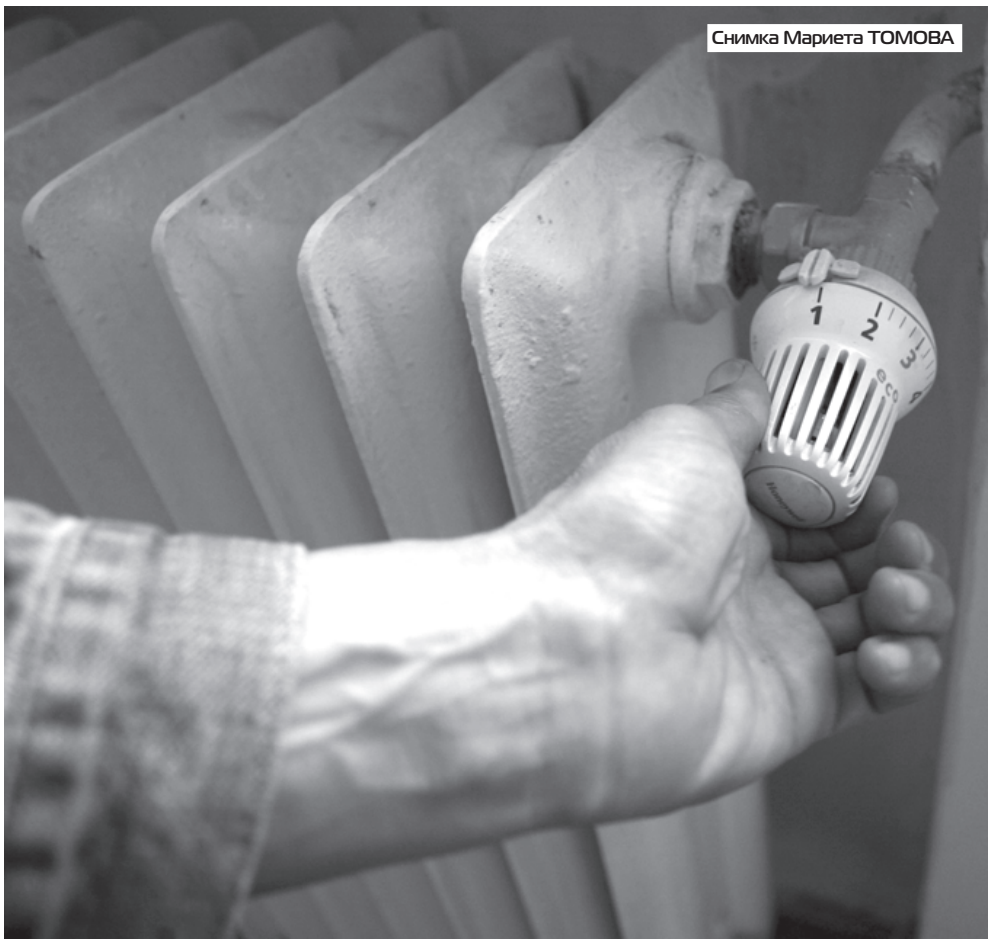

Икономика

Пускат парното в София

Столичната "Топлофикация" започва от днес общо пускане на отоплението в София. От дружеството съобщиха, че предстои понижение на температурите. В първия ден ще бъдат включени детски градини, училища и болници, които досега не са изявили желание за предсрочно включване на отоплението, а от петък, 22 октомври, ще започне включване на отоплението в жилищните и административните сгради. Пускането на отоплението ще приключи от пет до седем дни, като в събота и неделя - 23 и 24 октомври, ще бъдат осигурени дежурни екипи в четирите топлорайона. Тези, които искат отоплението да им бъде включено на по-късен етап, трябва да подадат в обслужващия ги топлорайон заявление и подписано за целта решение от общото събрание на етажната собственост.

От топлофикационното дружество напомниха още отсега хората да отворят на максимална степен вентилите на радиаторите си, за да не се налага допълнително обезвъздушаване на отоплителните тела след пускане на отоплението, както и да проверят електронните си уреди за дялово разпределение и ако дисплеят им е угаснал, незабавно да потърсят съдействие от обслужващата ги фирма - топлинен счетоводител. От "Топлофикация" призовава хората да приключат с всички ремонти по вътрешната отоплителна и топловодна инсталация и да запълнят източените инсталации. Отоплението няма да бъде включено в сгради, в които вътрешната отоплителна инсталация не е запълнена, защото това означава, че в някое жилище ремонтът все още не е приключил.

Снимка Мариета ТОМОВА

15 млн. лв. загуби заради ремонта на VI блок

Очакваните загуби от непроизведена електроенергия заради удължения ремонт на VI блок на АЕЦ "Козлодуй" са в размер на 15 млн. лв., заяви вчера министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. 1000-мегаватовият реактор бе спрян за планов ремонт на 18 септември и по време на рехабилитацията бе открита пукнатина в тръба от системата за защитата на съоръжението. Това наложи проверка на всички такива тръби и при нея са открити подобни дефекти в 31 от общо 61 тръби. Преценено е, че се налага смяната на всички тези елементи от защитата и е поръчана съответната доставка на руския производител "Хидропрес".

Това ще забави пускането в експлоатация на блока, което по график трябваше да стане в края на октомври. Първоначалните изчисления бяха за удължаване на дейностите по рехабилитацията с около две седмици, във вторник Трайков заяви, че изчисленото забавяне е 10-11 дни. По думите му единствените загуби ще са от непроизведена енергия. Удължаването на ремонта съвпадна с обявения търг на НЕК за износ на електроенергия за Турция през ноември и декември 2010 г. и през 2011 г., което притесни дружеството дали ще може да осигури необходимия капацитет за експорта.

"Мобилтел" обвини шефа на КРС в различно отношение

Съмнения за неравноправно отношение на председателя на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) Веселин Божков към различните участници на телекомуникационния пазар изрази ха от "Мобилтел". Божков, в качеството си на административно-наказващ орган, не прилага единни стандарти при определяне на финансовите санкции за идентични нарушения на различните мобилни оператори във връзка с преносимостта на мобилни и фиксирани номера, посочват от оператора.

"Мобилтел" твърди, че основателно смята, че шефът на КРС прилага спрямо тях различен подход и по-рестриктивен санкционен механизъм при правната квалификация на деянията, както и при определяне на санкциите за идентични на останалите оператори нарушения. Дружеството е внесло в регулатора искане за достъп до информация относно осъществена от комисията административно-наказателна дейност спрямо телекома и останалите участници на пазара. На база Закона за достъп до обществена информация подобна молба може да бъде отправена към регулаторния орган, за да се проследи обективността на наложени от него санкции. Комисията има 14-дневен срок по закон, за да се произнесе по направеното искане.

Дянков предлага да се вдигне данък сгради

Луксозните имоти ще бъдат с по-високо облагане, туристическите такси стават данък

Министерството на финансите предлага поправки в Закона за местните данъци и такси, които развързват ръцете на общините да увеличат приходите си от облагане на недвижимите имоти, включително като въведат и данък "лукс" за по-скъпите къщи и коли. Предлага се и туристическите такси, които хотелиерите досега събират от посетителите, да се превърнат в годишен данък, дължим на общината, предаде "Медиапул".

Общините определят размера на данък сгради в зададените рамки от 0,1 до 2,5 промила върху данъчната оценка. Предложението на финансовото министерство е рамката на данъка да е между 0,1 и 4,5 промила от данъчната оценка. Това означава, че данъкът върху имотите може да бъде завишен с 80% спрямо сегашната най-висока база, ако общината реши това. В проектопромените на закона е

записано, че ако до 31 януари общинските съвети не определят данъчните ставки, в сила влизат ставките, които са се прилагали до 31 декември на предната година.

Министерството предлага с данък "лукс" да се облагат и имотите, чиято данъчна оценка надвишава средната за общината. Тогава налогът за тези жилища се завишава с 30% спрямо определения за имотите в общината. В проекта е записано и какво означава средна данъчна оценка за дадена община. Това е оценката, която се определя като средна на базата на данните за данъчните оценки на територията на дадена община за годината. Този показател се утвърждава от общинския съвет и както е записано в проектопромените, се съобщава на интернет-страницата на общината най-късно до 1 март на годината. Според този текст обаче всяка новопостроена къща в силно обезлюдена община с преобладаващо стари и запуснати имоти ще бъде броена за луксозна и съответно облагана със завишен данък. Премахва се и възможността данък сгради да се плаща на четири вноски и те стават две - до 30 юни и до 30 ноември. Няма да има и отстъпка от 5% за платен наведнъж данък.

Данък "лукс" ще се въведе и за колите с мощност на двигателя над 149 киловата, ако се приемат предложенията на финансовото министерство. Данъкът за тях ще се определя в диапазона между 3,30 и 7,38 лева за 1 киловат над посочената граница. Това означава, че нова мощна кола ще бъде обложена с данък над хиляда лева. Плащането също ще бъде разрешено най-много на два пъти, като се допуска и възможността за 5% отстъпка от дължимата сума.

Хотелите и други места за подслон вече ще плащат туристически данък на общините, предвиждат още промените. Този местен данък ще замени сега плащаната от туристите такса за престой в хотелите. Той бе поискан от Националното сдружение на общините миналата седмица, според които е по-справедливо да се определи такъв местен данък според броя на леглата и категорията на съответното място за подслон, а хотели, къщи и за гости други обекти да си търсят начин да го калкулират в цената си. Вече се предвижда например за най-разпространената категория хотели - тризвездните - ставката на данъка да е между 20 и 60 лева за всяко легло. Това означава, че при хотел с 50 легла и ставка от 50 лева на легло годишният данък ще е 2500 лева независимо от годишната заетост на легловата база.

Словенска компания отваря 200 нови работни места

Мая ЙОВАНОВСКА

Около 200 нови работни места ще бъдат отворени до края на годината от компанията "Меркатор-Б", която представлява словенската търговска верига "Меркатор" у нас. През следващата седмица компанията открива първия си мегамаркет с марката "Roda" в София, а до края на годината ще има още три - един във Варна и два в Стара Загора. В маркета в София новите работни места са 100. Над 4 млн. евро е инвестицията в него, съобщи вчера управителят на дружеството Бранко Мицич. Той се намира на бул. "Владимир Вазов" и има над 4 хил. кв.м търговска площ. Мегамаркетът "Roda" в София ще е насочен както към крайни потребители, така и към търговци на едро, за които ще има отделни входове и каси, както и специален персонал.

Общо над 10 млн. евро предвижда да инвестира у нас компанията до края на 2010 г, а до 2012 г. плановете й са да инвестира 80 млн. евро. През ноември ще бъде открит мегамаркет във търговския център "Варна Тауърс" във Варна, а след това и в Стара Загора в "Галерия Мол". Съществуващият магазин на "Меркатор" в Стара Загора, който е първият на веригата у нас, ще бъде прекръстен в "Roda". По думите на Мицич целта на компанията е постигане позараен дял от 3% у нас до края на 2012 г.

"Стомана индъстри" търси металурзи

Сто нови работници назначава "Стомана индъстри", съобщи Томчо Томов от фирмата собственик "Тепро метал". Търсят се предимно кадри от основните металургични професии заради разширяване на производствените мощности, предаде БТА. Раздвижването на международните пазари дало възможност на металургичния завод да приеме отново на работа голяма част от освободените заради кризата работници. "Стомана индъстри" бе едно от първите предприятия, засегнати от световната икономическа стагнация. Още през ноември 2008 г. бяха съкратени около 300 души. Съгласно подписано тогава споразумение работодателят се задължи да върне на работа уволнените при благоприятна промяна на пазарните условия. Изпълняваме ангажимента си поетапно, уточни Томов.

Практично земеделие

КОМЕНТАРЪТ НА „АГРО ММ”

През изминалата седмица МЗХ направи поредното PR мероприятие, като представи нов Закон за горите. Интересът на екологи беше подчертано задоволен и тяхното присъствие постави акценти върху възможностите, които законът дава за продължаване на практики за промяна на предназначението.

На тази среща буди недоумение липсата на представители на действащите структури в горите. Когато се говори за нов закон и реформи, най-важни са хората, които работят в системата и които ще осъществяват опазването на това национално богатство. Зад фасадата на “реформа” се крият две неща: Първо - изключително голямата власт, която се дава на министъра на земеделието и тотален административен контрол. На практика системата става напълно централизирана и субективно управлявана; Второ - сриване на системата отново чрез нови структури, които по своята същност са “кухи” и само ще акумулират средства, без да имат допир до реалния производствен процес.

Съгласно текстовете на чл. 163 и чл.164 се създават 6 държавни предприятия, които включват в себе си като поделения 38 на брой Държавни ловни стопанства и 140 на брой Държавни горски стопанства. Важен е въпросът, че ресурсите, с които разполагат тези 6 предприятия, са несъпоставими, което означава, че над 30 на сто от заетите в системата автоматично ще бъдат съкратени. Липсата на какъвто и да е икономически анализ ще доведе до фалити още в първите месеци от прилагането на закона. Така например държавното предприятие в Северозападния район на страната при заетост от близо 1000 човека в действащите структури, има на разположение използвана добивана дървесина в размер на около 450 куб. метра, а Югоизточния район при същата численост има два пъти повече ресурс.

Отделно от това поделенията на 6-те държавни предприятия нямат абсолютно никаква икономическа и юридическа самостоятелност, а финансовите им приходи ще се събират и преразпределят от управителите на държавните предприятия. Този начин на управление вероятно е предложен от екипи, които нямат никаква идея как се работи и управляват териториално обособени звена и каква ще бъде мотивацията за работа.

Създават се два фонда: “Инвестиции” и “Резервен”, но от отчисления пак от тези поделения, които нямат никакви права освен да ги натрупват от своята стопанска дейност, но пък ще се усвояват като инвестиционни кредити.

Изводът е, че отделянето на стопанската дейност по начина, разписан в закона ще доведе не до конкуренция и стабилизация на системата, а до криза в един от малко работещите сектори на икономиката. С предлаганите идеи в Закона за горите не само няма да се осъществи реформа, а ще сме свидетели на криза, която наподобява реформата от 1997 година, когато започна процес на целенасочено разрушаване на утвърдената българска горска структура.

СЛЪНЧОГЛЕД

Прибирането на черния маслодаен слънчоглед е към своя край. По данни на МЗХ са прибрани над 95 на сто от площите при отчетен среден добив от 225 кг/дка. Отчетеното производство е малко над 1,3 млн. тона.

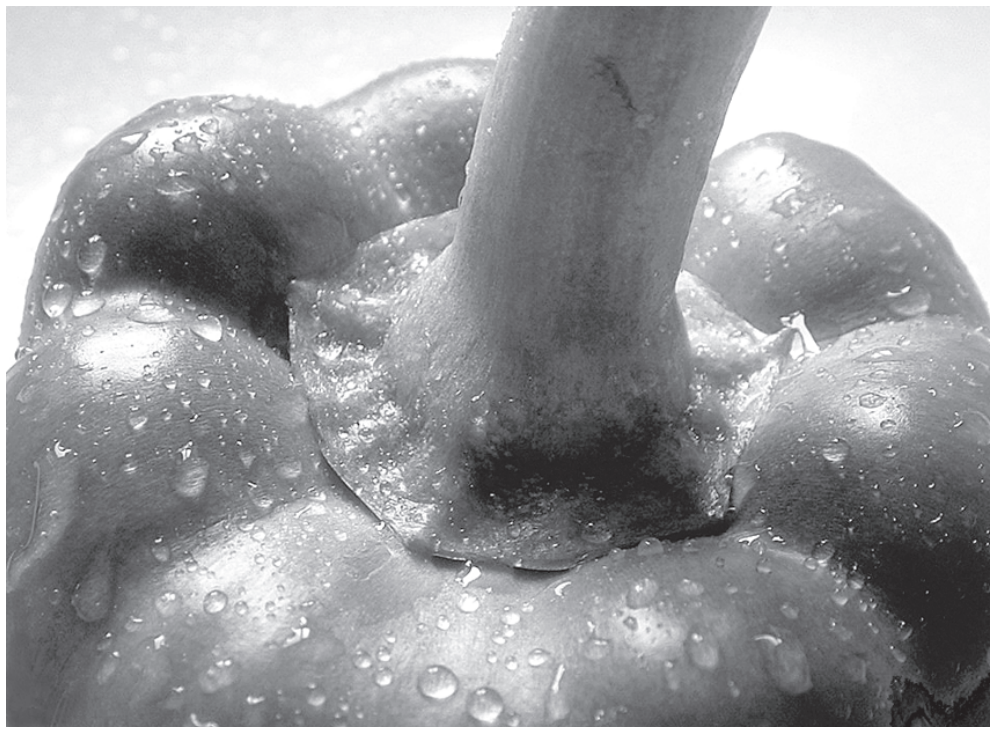
Търговията е изключително активна и това води до сравнително рязко повишение на изкупните цени. Средната цена за първата седмица на месец октомври по данни на САПИ е 650 лв./тон без ДДС. В сравнение с месец септември средната цена се е повишила с близо 11 на сто. В областите Добрич, Хасково и Варна максималната цена на сделки достигна до 700 лв./тон без ДДС.

По оперативни данни изнесеното количество слънчоглед от новата реколта до 8.10.2010 г. е 32 хил. тона. На пристанище Варна се товари 16-тонен кораб за ЕС. На пристанището в Свищов се товарят баржи със слънчоглед за Констанца.

Досега са изплатени 1,1 млрд. лв. по ПРСР

От началото на прилагането на Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. (ПРСР) до края на септември 2010 г. са изплатени 1,1 млрд лева.

Сключените инвестиционни договори са 7491 бр., а заедно с подадените заявления за компенсаторни плащания по Ос 2 от ПРСР, общият брой на заявленията е 111 536 бр. До края на месец септември одобрените заявления са 112 636 бр. за 2,1 млрд. лева, по които субсидията се очаква да надхвърли 1,6 млрд. лева. От началото на 2011 година ще стартира новата Мярка 213 “Плащания по Натура 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕС”. Тя има за цел да компенсира земеделските стопани за загубите, които те търпят при прилагането на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците, както и да ги поощри да спазват дейностите и забраните, разписани в заповедите за обявяване на защитените зони Натура 2000. В България защитените зони Натура 2000 обхващат 33,8% от територията на страната. Предвижда се нивата на компенсиране на земеделските стопани по Мярка 213 да достигат 200 евро на хектар годишно в зависимост от прилаганите дейности. Право на субсидия имат стопаните, чиито земи попадат в обхвата на Натура 2000, регистрирани са в Интегрираната система за администриране и контрол и стопанисват минимум 0,3 хектара. Членовете на Комитета по наблюдение одобриха увеличаване на компенсаторните плащания по три от мерките в Ос 2 на ПРСР - 214 “Агроекологични плащания”, 211 “Плащания на природни ограничения на фермери в планинските райони” и 212 “Плащания на фермери в райони с ограничения, различни от планинските райони”. По двете мерки за компенсиране на стопани в необлагодетелствани райони се въвежда плащане и за парцели над 100 хектара. По мярка 211 за площите над 100 хектара компенсацията ще бъде 70 евро на хектар. По мярка 212 “Плащания на фермери в райони с ограничения, различни от планинските райони” за над 100 ха нивото на плащане ще бъде 20 евро на хектар. Сред основните въпроси, обсъдени по време на заседанието на Комитета по наблюдение, бяха възможностите за прехвърляне на неусвоения бюджет по мярка 611 “Доплащания към националните плащания”, която приключи в края на 2009 г., към бюджета на мярка 121 “Модернизиране на земеделските стопанства”. Решението на Комитета ще бъде включено в шестата нотификация (промяна) на ПРСР, която ще бъде изпратена за одобрение в Европейската комисия. Комитетът по наблюдение одобри и предложението за комбиниране на договорените с ЕК държавни помощи за животновъдните ферми за отглеждане на кокошки-носачки и за производство и съхранение на мляко с възможностите за инвестиции по мярка 121 “Модернизиране на земеделските стопанства”. По този начин инвестиции по 121-ва мярка, свързани с достигане на стандартите при производството на сурово мляко и за хуманно отношение към кокошки-носачки, ще могат да получат надбавка към размера на субсидията си, която варира между 10 и 25% в зависимост от вида инвестиции и местоположението на животновъдните обекти, както и от това дали кандидатите за подпомагане отговарят на условията за млади фермери.

Участниците в заседанието на Комитета по наблюдение приеха също инвестиционните предложения в сектора производство на плодове и зеленчуци да имат приоритет и да получават повече точки при класирането от Държавен фонд “Земеделие”. Целта на промяната е да се стимулира родното производство, тъй като това е единственият сектор от българското земеделие, при който вносът надвишава износа. Отрицателното салдо при зеленчуците е 56,3 млн. лева за 2009 г., а при плодовете - 47,2 млн. лева. Промени по мярка 121 “Модернизиране на земеделските стопанства” има и по отношение на подпомагането на пчеларите. Досега по мярката за закупуване на нови празни кошери можеха да кандидатстват пчелари с над 100 пчелни семейства. Собствениците на помалки пчелини бяха подпомагани по Националната програма по пчеларство. Управляващият орган на ПРСР ще предложи на Брюксел по мярка 121 да се подпомагат собствениците на пчелни семейства с над 150 кошера. Стопаните с помалък брой семейства ще имат право на финансиране по Националната програма по пчеларство. Приоритет при обработката и класирането по мярка 121 “Модернизиране на земеделските стопанства” ще имат и проекти на земеделски стопани, получили финансиране по мярка 141 “Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на преструктуриране”. По мярка 141 беше решено да отпадне и изискването за максимална възраст от 60 години за кандидатите, като целта е да се увеличи броят на допустимите за подпомагане земеделски производители. Също с цел разширяване обхвата на мярка 141 “Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на преструктуриране” Управляващият орган на ПРСР предлага фермерите да представят документ за ползване само на тази земя, с която се участва при формирането на минимален икономически размер на стопанството. За полупазарните стопанства се предвижда допълнителна подкрепа и чрез разширяване на комплекта съветнически услуги по мярка 143 “Предоставяне на съвети и консултиране в земеделието в България и Румъния”. Фермерите, които са получили финансиране по мярка 141, ще могат да ползват допълнителни съвети от Националната служба за съвети в земеделието. Те ще ползват консултации за кандидатстване по мярка 214 “Агроекологични плащания”, за изпълнение на одобрения проект по мярка 141 и водене на счетоводството, както и специфични съвети в областта на животновъдството и растениевъдството. Изменения се предвиждат и по мярка 142 “Създаване на организации на производители”. Освен физически лица и еднолични търговци, до 50% от общия брой на членовете на организацията ще могат да бъдат юридически лица (с изключение на юридическите лица с нестопанска цел). Остава ЕК да приеме тези промени в нормативната уредба.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД,
Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746,
факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Свят

Колона от близо 200 трактора се включиха в похода на млекопроизводителите от Баден-Вюртемберг, които се отправиха към Страсбург, където наред с над 1000 свои колеги от цяла Европа ще протестират пред Европейския парламент за справедливи цени на произвежданата от тях продукция

Европа губи свободата си

Класацията на „Репортери без граници" ни сложи едва на 77-о място

Страните от Европейския съюз губят позиции в класацията за свобода на печата, като България и Гърция, които делят 77-ото място, са едни от страните, които "теглят" ЕС надолу. Това гласи ежегодното подреждане на френската неправителствена организация "Репортери без граници".

Основните тенденции, които се откроиха най-ярко в тазгодишния рейтинг на "Репортерите", са песимистични: губи позиции Европа, традиционно заемаща първите места, а броят на държавите, където е "най-зле" да си журналист, е нарастнал от три до десет.

Тринайсет от 27-те страни-членки на ЕС фигурират сред първите 10 по този показател, останалите 14 са след 20-ото място, като "моторите" в тази сфера са Финландия, Холандия и Швеция, а извън ЕС - Норвегия, Исландия и Швейцария. България и Гърция делят 77-ото място, а позициите на Италия и Румъния също са незавидни - съответно 49-о и 52-о място. Със своето 44-то място Франция се нарежда след Суринам.

Авторите на доклада отбелязват, че разривът между "отличниците" и "двойкаджиите" само се увеличава.

САЩ заемат 20-о място, а Русия - 140-о. В държави като Еритрея, Северна Корея и Туркменистан "е по-добре да не си журналист", посочват "Репортери без граници". В същата "категория" са още Иран, Мианма, Сирия, Судан, Китай, Йемен и Руанда.

За пръв път от 2002-а, откакто се прави този рейтинг, в десетката на най-враждебните към журналистите държави я няма Куба - това е заради пускането на свобода през лятото на 14 журналисти и 22 граждански активисти.

"Повече от всякога ние констатираме, че икономическото развитие, реформите на институциите и зачитането на основните права не вървят непременно ръка за ръка", заяви генералният секретар на организацията Жан-Франсоа Жулиар, коментирайки деветото издание на тази класация. Европейските страни спешно трябва да си възвърнат статута на даващи пример за свобода на медиите, заключи той.

Сапатеро започва рокади в правителството

Испанският премиер Хосе Луис Сапатеро реши да предприеме неочаквани и радикални рокади в правителството, като се раздели с първия вицепремиер Мария Тереса Фернандес де ла Вега и с други ключови министри, предаде ДПА.

Според правителствени източници, цитирани от испанската агенция ЕФЕ, на мястото на Вега идва министърът на вътрешните работи Алфредо Перес Рубалкаба, който ще запази и сегашния си пост. Външният министър Мигел Анхел Моратинос също ще бъде сменен - от министъра на здравеопазването и социалната политика Тринидад Хименес Гарсия-Ерера. Рокадите ще засегнат и структурата на правителството, като две министерства - на равноправието и на жилищната политика - ще бъдат закрити, съобщиха източниците.

Очакваше се Сапатеро да смени само министъра на труда и имиграцията Селестино Корбачо Чавес по време на сесията на парламента, на която ще бъде гласуван новият бюджет, предвиждащ непопулярни мерки за икономии. Чавес излиза от кабинета, за да подсили кампанията на социалистите в предстоящите местни избори в Каталония. Спряганият за негов заместник - икономиста Валериано Гомес - ще има нелеката задача да се справи с 20-процентната безработица, която е най-високата в ЕС. С Вега и Моратинос си отиват двама от "тежката артилерия" в правителството на Сапатеро, които заемаха постовете си още от победата на социалистите в изборите през 2004 г., отбелязва ДПА.

Правителството на Сапатеро бе подложено на остри критики, особено що се отнася до справянето с икономическата криза, а опозиционните консерватори водят в допитванията до общественото мнение.

БиБиСи реже бюджета си

Бюджетът на БиБиСи ще бъде съкратен най-малко с 340 милиона лири (544 милиона долара). Тази сума съответства на общия бюджет на всички радиостанции на медийната корпорация, съобщи в. "Файненшъл таймс". Според вестника новината шокирала сътрудниците на БиБиСи, които не очаквали, че ръководството на корпорацията толкова леко ще се поддаде на натиска от правителството на Дейвид Камерън, което се стреми към максимално съкращаване на държавните разходи.

Ръководството на БиБиСи се е съгласило да се замрази годишната такса за телевизионните й програми на ниво 145,5 лири (232 долара) за следващите шест години. Всичко това води до общо 16 процента намаляване на разходните възможности на корпорацията.

Занапред БиБиСи ще трябва да поеме изцяло финансирането на отдела по световни новини и мониторинговия си отдел, чийто бюджет е общо 300 милиона лири и досега се покриваше от британското външно министерство. Корпорацията също така вече сама ще поема разходите по дейността на излъчванията си на уелски език и финансово ще участва в изпълнението на правителствените планове за местното телевизионно разпространение.

Синдикатът на работещите в телевизионния сектор изрази несъгласието си с тези бюджетни съкращения и изяви готовност да се противопостави на влизането им в действие. "Възнамеряваме да се борим с всички средства на наше разположение, защото БиБиСи просто се предаде още в първия рунд", заяви заместник генералният секретар на синдиката Джери Мориси.

кратки

Британската Темида осъди саудитски принц

Британски съд постанови присъда "доживотен затвор" за внука на саудитския крал Абдула, след като го призна за виновен в убийството на негов домашен прислужник през февруари. 34-годишният Сауд бин Абдулазиз бин Насър ал Сауд ще излежи първоначално 20 години без право на замяна.

ЕП ще удължава срока на майчинството

Членовете на Европейския парламент скоро ще гласуват спорното предложение за удължаване на майчинството на 20 седмици (при досегашно - 14 седмици) при пълно заплащане и да го направят задължително за ЕС. Но британските бизнес лидери и консерваторите евродепутати лобират против предложението. Европейската комисия по-рано препоръча удължаването да е до 18 седмици. Според една от оценките 20-седмичното предложение може да струва на бизнеса във Великобритания допълнителните 2.5 млрд. евро на година.

Папандреу благосклонен към „Бургас-Александруполис"

Доскоро враждебно настроен по отношение на петролопровода гръцкият премиер Георгиос Папандреу е разгледал проектозакон, определящ процедурите по пренасянето на суровината и обезщетяването на частни лица, засегнати от стоежа на тръбопровода, който трябва да пренася руски петрол през България и Гърция. Той е изразил искрено желание да види проекта реализиран и посочи, че поддържа контакти с руската страна.

Нов скандал във Върховната рада

Депутатите от опозиционния Блок на Юлия Тимошенко блокираха трибуната на украинския парламент. Около трибуната са разположени плакати с надписи "Икономически провал - днес", "Убийствени цени и тарифи - днес". Депутатите от БЮТ са седнали на столове около трибуната и блокирали достъпа до нея.

Пекин санкционира Вашингтон

Китай е спрял да изнася за САЩ редкоземни елементи, които са жизненоважни за индустрията и производството на метал. По този начин Пекин изразява недоволството си към разследването, започнато от Вашингтон по повод подозренията за незаконно субсидиране на китайската зелена индустрия. Подобна мярка Китай е приложил и към Япония.

Продават „Телеком Сърбия"

Сръбските власти обявиха търг за продажбата на мажоритарния дял от 51% от държавната компания "Телеком Сърбия". Премиерът Мирко Цветкович заяви, че очаква продажбата да бъде финализирана до края на годината, като сръбското правителство се надява да получи 1,4 млрд. евро.

Свят

Французите излизат на барикадите

Протестите срещу плановете на Саркози за увеличаване на пенсионната възраст не стихват

Френските работници ще продължат с протестните акции срещу планираните пенсионни реформи. Стачки засегнаха транспорта и образованието. Около 4000 бензиностанции вече са без гориво, а в няколко града се стигна до сблъсъци между полицията и протестиращите.

Протестните акции засегнаха най-тежко снабдяването с гориво. Премиерът Франсоа Фийон обяви план да се сложи край на недостига на бензин до четири-пет дни.

Броят на протестиращите на улицата остава голям - около милион души според правителството

Франция прати полицията да разчисти пътя към барикадираните складове за горива, докато профсъюзите продължаваха съпротивата си срещу непопулярната пенсионна реформа

Междувременно президентът Никола Саркози повтори заканата си, че реформата на пенсионната система ще бъде извършена докрай независимо от масовите протести срещу нея, и предупреди за възможното отражение на тези протести и стачки върху заетостта и икономическата активност. Президентът също така нареди на силите на реда да деблокират всички складове за гориво, след като през нощта срещу сряда тази операция започна, но без особен успех, защото достъпът до няколко склада беше разчистен, но протестиращите срещу реформата отново ги блокираха. "Дадох указания за пълно деблокиране на складовете за гориво, за да се възстанови час по-скоро нормалната ситуация. Ако блокадите не бъдат премахнати бързо, тези безредици, целящи да се парализира страната, могат след време да се отразят върху заетостта, като спънат нормалната дейност на икономиката", предупреди Саркози.

Буйните младежи правят барикади от обърнати коли

На преден план във френската обща стачка обаче започнаха да излизат студентите. От понеделник едновременно спряха занятията в 850 средни и висши учебни заведения. Общо в стачката участват 1200 училища в цяла Франция. Повечето от демонстрантите действат в рамките на закона, но има и такива, които се опитват да предизвикат масови безредици. Близо 400 студенти например блокираха в центъра на Париж площада на Републиката. Младежите затрупаха улиците с боклукчийски кофи и строителни заграждения и направиха по този начин гигантско задръстване. Положението се оправи едва след 4 часа, когато полицията успя да премахне барикадите. Друга група младежи пък организира истински погром край лицея Жолио-Кюри в покрайнините на Париж. Подобни инциденти имаше и в Лил, Лион, Перпинян, Ница, Нанси и Руан. Полицията задържа над 200 от най-активните погромаджии.

Тези мерки обаче не помагат. Младежкото движение не смята да се отказва от протеста си. Очаква се в най-скоро време студенти от цялата страна да започнат да се събират в Париж, където в края на седмицата се планира масова демонстрация срещу действията на правителството.

Френските политолози не изключват, че може да се повтори ситуацията от 1968 година. Тогава именно участието на студентите в общата стачка доведе до оставката на правителството на Шарл де Гол, приемането на 40-часова работна седмица и намаляване на пенсионната възраст до 60 години. По ирония на съдбата именно плановете за увеличаване на възрастта за пенсиониране на 62 г. стана причина за днешната обща стачка.

Време е да започнат да зачитат волята на народа, пише левият в. "Либерасион". Време е да се реагира на тревогите за бъдещето. Страната е готова за реформа, стига тя да е справедлива

ООН:

Изтезанията все още са на мода

Властите все още използват мъчения в редица държави, подписали Конвенцията против изтезанията преди 26 години, съобщи ДПА, цитирайки доклад на ООН. Светът трябва да изкорени мъченията и подлагането на нехуманно отношение, както се изисква в споразумението от 1984 г.

Конвенцията забранява подлагането на мъчения при каквито и да било обстоятелства, включително по време на война и вътрешни политически конфликти. Документът също забранява депортацията на хора в страни, в които могат да бъдат подложени на мъчения. Забраняват се и изтезанията в опит да се изтръгне информация, свързана със съдебни дела.

От общо 147 държави, подписали конвенцията, 32 все още не са представили своите доклади за 2010 г. Тази година комитетът против изтезанията постанови, че депортацията на хора в държави, в които те са изложени на значителен риск от сексуално насилие, представлява нарушение на конвенцията.

Молдова е най-бедната страна в Европа

Статутът на Молдова на най-бедната страна в Европа беше потвърден за първи път официално от международни финансови експерти. В класация на 40 европейски страни Молдова е на последно място, пише вестник "Независима Молдова". В доклад на швейцарската банка "Кредит Суис" средният размер на състоянието на възрастен гражданин на Молдова е 2534 долара. Предпоследното място е за Украйна, където гражданите имат само 200 долара повече от тези в Молдова. В същото време се посочва, че за последните десет години молдовците са увеличили състоянието си близо четири пъти.

Според експерти на "Кредит Суис" състоянието на средния гражданин се изчислява по различен начин. Така че гражданите на Румъния средно имат 12 400 долара, на Русия - повече от 10 хиляди долара, на Беларус - 6 хиляди, Турция - около 25 хиляди, а на Унгария - 26 600 долара. В доклада се посочва също, че в периода 2000-2010 година личното благосъстояние на всички жители на планетата се е увеличило с повече от 40% и възлиза на близо 200 трилиона долара.

Перу даде пристанище на Боливия

Боливия получи икономически излаз на Тихия океан, след като Перу й предостави пристанище, зона за свободна търговия и правото да поддържа няколко военни кораба, съобщи АП. Заобиколената от всички страни от суша, Боливия обаче ще продължи да няма пълен излаз на море.

Перуанският президент Алан Гарсия обяви решението на церемония в южното пристанище Ило. Споразумението е част от дългогодишна кампания, целяща да убеди съседно Чили да отстъпи на Боливия част от територията, която завладява във войната от 1879 до 1884 г. "Несправедливо е Боливия да няма собствен излаз на океана", заяви Гарсия, застанал до боливийския си колега Ево Моралес. "Това море е и на Боливия", добави той.

Моралес увери, че Боливия рано или късно отново ще получи територия на брега на океана. Съгласно споразумението Боливия получава коридор за износ на свои продукти. През 1992 г. Перу предостави на Боливия правото да ползва петкилометрова брегова ивица, но това остана до голяма степен символична декларация, тъй като Ла Пас не успя да се възползва от възможността поради липса на транспортни връзки и инфраструктура.

Новото споразумение със срок от 99 години дава на Боливия правото да ползва пристанище, зона за свободна търговия и територия за развиване на икономическа дейност. Боливия получава и възможността да притежава земи в специалната територия - нещо, което не беше предвидено в спогодбата от 1992 г.

Свят

На косъм

Нестабилното правителство на Румъния куцука от криза на криза

По-малко от година, откакто пое властта и отблокира средствата от Международния валутен фонд, нестабилното правителство на Румъния е изправено пред дълбока криза на доверие, което може да му попречи да осъществи реформите, които са необходими, за да продължат парите да текат.

Правителството на премиера Емил Бок, което е на власт от 10 месеца и е съставено от демократ-либерали, етнически унгарци и независими, е изправено пред втория си вот на недоверие тази година, а повечето анализатори са на мнение, че то ще оцелее, но на косъм.

Кабинетът отблокира жизнено важния за Румъния заем от международни институции в размер от 20 милиарда евро, но заради бюджетните икономии, които трябваше да направи за тази цел, популярността на управляващата партия на премиера Емил Бок - Демократичноливералната, спадна до под 10 на сто според последните проучвания.

"Правителството прави, каквото може, но всяка приета мярка среща жестока съпротива", казва Николае Александру - Кидесчук, главен икономист на Ай Ен Джи в Букурещ.

Снимка БГНЕС

Протестите в Румъния вече са всекидневие

"Непрекъснатият риск от падане на правителството нагнетява усещането за голяма нестабилност."

44-годишният Бок, бивш кмет на трансилванския град Клуж, който сега е бизнес средище на високотехнологични компании като Нокиа, намали заплатите в бюджетната сфера с 25 на сто и вдигна данък добавена стойност (ДДС) до едно от най-високите равнища в Европа.

В резултат на това популярността му спадна, което означава, че опозиционната лява Социалдемократическа партия ще спечели каквито и да било избори, проведени сега.

Но техният лидер Виктор Понта, уверен оратор, който все още е относително неопитен в националната политика, тогава ще бъде подложен на остра критика от противопоставящите се на суровите мерки за икономии, които протестират в цялата страна.

38-годишният адвокат, спортист и бивш национален шампион по рали, едва пое председателството на партията, която изгуби президентските избори миналата година и може да предпочете да изчака до следващите парламентарни избори през 2012 г.

Понта заяви миналия месец, че ако поеме властта, ще се опита да намали данък добавена стойност и да премахне плоския данък върху печалбата и доходите - мерки, които анализаторите на банка Парибас нарекоха "нереалистична икономическа стратегия" и които ще затруднят изпълнението на ангажиментите пред МВФ.

Нестабилността около правителството е основният фактор, който влияе върху стойността на местната валута лея, която се обезцени този месец. Инвеститорите се притесняват също, че правителственото решение за 7 процента лихва върху дълговите книжа нарушава свободното пазарно определяне на съотношението риск и доходност. Подозренията, че централната банка предприема стъпки за намаляване на нестабилността на леята, също предизвикват притеснения.

Конституцията на Румъния допринася за усещането за нестабилност, защото позволява правителството да приема закони без гласуване в парламента, които може да бъдат отменени само с гласуване на вот на недоверие срещу кабинета.

Бок, познат като ефективен и находчив мениджър, докато беше кмет на Клуж, използва тези методи през юни, за да въведе непопулярни мерки като орязването на заплатите и пенсиите. Очакванията му, че депутатите няма да рискуват политически вакуум, може да се обърнат срещу него.

Внесеният вот на недоверие трябва да бъде гласуван идната седмица и дори и ако Бок оцелее, той едва ли ще въведе някакви нови реформи при положение, че продължава да е под натиск заради вече въведените.

"В широк смисъл не виждам алтернатива на сегашното положение", казва Даниел Хюит, икономист и директор на британска инвестиционна банка, във връзка с мерките за бюджетни икономии. "Просто не изглежда положението да е много стабилно."

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Далеч от Москва

Руснаците вече не искат да живеят в столицата

Татяна ВЛАДИКИНА

Неотдавна социолозите помолиха руснаците да отговорят на трудния въпрос: къде все пак е по-добре да се живее - в Москва или в провинцията?

Оказва се, че Москва продължава да привлича с възможността добре да се припечели и да се учи. Но животът в провинцията е по-сигурен и по-спокоен. Къде мечтаят да живеят днес нашите съотечественици? Смятат ли те, че столицата живее за сметка на регионите? Отговорите на тези въпроси предоставиха социолозите от Общоруския център за изучаване на общественото мнение.

И така, руснаците, както и преди, искат децата им да са жители на големите градове, преди всичко на провинциалните (19 процента) и малко по-рядко - на Москва и Санкт Петербург (съответно 16 и 10 процента). Социолозите отбелязват, че животът в малкия град, чиято популярност през последните години растеше, е намалил своята привлекателност. Същото засяга и селото. Животът в чужбина обаче, обратното, е станал по-желан.

По-привлекателен за руснаците се оказва градът именно от такъв мащаб, в който живеят. Така например животът в столицата се харесва преди всичко от самите московчани (88%), в Петербург - от петербуржците (90%), а в средните и малките градове - от жителите там. Любопитно е, че колкото е по-високо образователното ниво на съгражданите ни, толкова по-често те пропагандират живота в Москва или Санкт Петербург. Интересно е, че живота в малките градове и села предпочитат онези, които не ползват интернет.

Москва продължава да привлича с възможността добре да се припечели и да се учи. Но животът в провинцията е по-сигурен и по-спокоен, твърдят руснаците

Според руснаците Москва продължава да е градът, в който има повече възможности за добра работа и за осигуряване на достойно жизнено равнище, за получаване на добро образование. Според тях в столицата е полезно да се стане влиятелен човек и има повече възможности за интересно прекарване на свободното време. В същото време съотечествениците ни са убедени, че в другите градове животът е по-сигурен, а екологичното положение е много по-благоприятно. Освен това жилищният проблем е много по-малък, отколкото в столицата.

Руснаците традиционно смятат, че мястото, където живеят, по никакъв начин не влияе на създаването на семейство и възпитанието на децата. Освен това за повечето от тях възможността да живеят свободно е еднаква както в столицата, така и извън пределите ѝ. Все пак социолозите отбелязват, че все повече от руснаците смятат, че тя е по-голяма именно в другите градове, а не в столицата.

Спорен остава въпросът къде има повече шансове за правене на бизнес: 32 процента дават приоритет на столицата, а 31 на сто не виждат разлика между Москва и който и да е друг град. Въпреки това все повече руснаци смятат, че най-добре е бизнес да се прави извън столицата.

Както и преди, повечето руснаци смятат, че столицата до голяма степен живее за сметка на регионите (80 процента). Като правило тази теза се оспорва от самите московчани (40 процента).

- Добре е там, където са любимата ти работа и хората, с които ти е приятно да общуваш, коментира режисьорът Дмитрий Астрахан. Знае се, че не мястото определя щастието на човека. Лично на мен ми харесва и в Москва, и в провинцията. Дълго време съм работил в провинцията, познавам провинциалния живот и много го харесвам. Много мразя да си губя времето за преодоляване на препятствия - пътища и други трудности. Ядосвам се, че харча скъпоценно време не за работа, задръстванията ме измъчват. Бих ви отговорил така - най-добре е да се живее в провинцията, но заплатата да се получава като в Москва.

Интервю

Яне Янков:

На протест ще излязат 26 хиляди таксиджии

Готвените промени в Закона за автомобилните превози ще задълбочат проблемите в бранша, казва председателят на Националната федерация на таксиметровите водачи в България

Интервю на Мая ЙОВАНОВСКА

Господин Янков, защо са недоволни таксиметровите шофьори от промените в Закона за автомобилните превози?

- Предлаганите от министъра на траспорта Александър Цветков промени са основният мотив, който обедини транспортния бранш на форум преди няколко дни във Велико Търново. Подготвихме декларация - протест срещу предлаганите от министъра промени в закона, която е адресирана и до премиера, до парламентарната транспортна комисия и до председателя на Народното събрание. Възмутени сме, че промените са изготвени без участието на голямата част от представителите на бранша. Не може да се предлагат законови промени, които не са обсъждани с браншовите организации.

Колко организации са зад решението шофьорите да излязат на просет, ако се приемат промените?

- На форума присъстваха 24 сдружения и организации на таксиметрови шофьори, имаше и самостоятелни превозвачи, постоянно получаваме подкрепа. Организирането на форума трябваше да стане бързо, защото бяхме притиснати, след като научихме, че тази седмица законът ще влезе за разглеждане в пленарна зала. Зад това решение стоят 26 хиляди души, които представляват повече от 60 на сто от таксиметровия бранш в страната. От този закон ще пострадат повече от 90 на сто от целия таксиметров бранш.

Какви са промените, които ще ударят бранша?

- За да не бъдем обвинявани от обществото, че не желаем регулация на цените на таксиметровите превози, целият форум се обедини да не е против слагането на таван на цените. Независимо че е недопустимо държавата да се меси в ценообразуването. По този член няма да протестираме.

Нали имахте предложение за въвеждане на фиксирани цени за общините, отказахте ли се от тази идея?

- Това е наше предложение от 4 години. Не сме се отказали. Въвеждането на таван на цените всъщност е само една манипулация, едно отклоняване на общественото внимание от реалните проблеми. Затова решихме, че е най-разумно да си замълчим и да оставим министърът да покаже как ще се случи това. Особено ни смущават няколко други неща - регистрацията на автомобилите, допускането до пазара, регистрацията на таксиметровите водачи, издаването на разрешителни. Съществени проблеми не се засягат в промените на закона.

Какво конкретно имате предвид?

- Допускането на нерегламентирани субекти да извършват таксиметров превоз.

Нали огласиха, че с приемането на промените ще отпаднат черните превозвачи?

- От предлаганите от министъра текстове никъде не е видно, че тези проблеми ще се решат. Нека Цветков да каже по какъв начин ще отпадне сивата икономика? За да се случи това, реално ние предлагаме регистрацията на автомобилите и на водачите да се ползва само от свързани лица по смисъла на ТЗ и данъчно-осигурителния кодекс. Т.е. да могат да бъдат регистрирани като таксиметрови автомобили и водачи само свързани лица - или работодател - работник, или самото дружество да извършва дейността. А сега е "водач от името на превозвача за собствена сметка". Ако нешето предложение бъде възприето, 90 на сто от бранша в София например ще бъде изкаран на светло и ще започне да си плаща данъци и осигуровки. И ще се знае кой е действителният извършител на дейността, а сега не се знае. Виждаме автомобили с едни и същи стикери, а когато седнем вътре, разбираме, че дейността се извършва от едноличен търговец. С нешето предложение тази порочна практика ще отпадне. Но министърът изобщо не предлага подобно нещо. Освен това иска с промените в закона да избяга от едно задължение, в което сега е уязвим, а именно съдебните решения на ВКС, на прокуратурата, становищата на КЗК, указанията на НАП, с които Автомобилна администрация е длъжна да прилага закона такъв, какъвто е. Това не се случва сега. Той иска да размие, да разхвърля отговорностите за регистрацията между няколко институции, което ще създаде хаос на пазара, а така се обезмисля съществуването на Автомобилна администрация. Преди 10 години тази агенция беше създадена, за да изкара на светло онези 10-15 на сто сива икономика, която имаше в бранша. Вместо това стигнахме до 95 на сто сив сектор. Със създаването първоначално на ДАИ, сега - Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", вместо сивият сектор да намалее, той стана над 90 от бранша. В София картината е такава. В реалния сектор е само този, който плаща данъци.

Чии интереси защитават промените в закона?

- Промените са лобистки. Чрез тях ще се въведат ненужни ограничения и същевременно се делегират права, заложени в членове, които касаят административно наказателните разпоредби. Делегират се права, в които Автомобилна администрация дотолкова се е самозабравила, че в техническите грешки е пропуснала, че става въпрос за водачи, които извършват обществен превоз на пътници, и е записала само "водачи на МПС". Това означава, че всеки един водач може да бъде санкциониран с 500 лв. за нещо, което те сметнат за нарушение. Ще имат право да спират от движение автомобил за 6 месеца и да определят място за домуване на колата. Ще могат да се свалят табелите на автомобилите и да се изземат регистрационните талони с цел преустановяване на административните нарушения. Автомобилът ще трябва да се закара на платен паркинг, посочен от контролния орган. Това може да стане при съставяне на актове, и то без преди това съдът да е дал решение дали наистина си виновен. Е, при тази корупция можете да си представите за какво става въпрос! Самият министър призна, че има корупция сред служителите в Автомобилна администрация, свързана с шофьорските книжки, но сега тези ще имат право да ни свалят номерата и да ни отнемат талоните още при съставянето на акта. И след 6 месеца или една година, докато съдът вземе решение, кой ще плаща на водача, който е купил автомобил на лизинг? Това е мярка за отстраняването от пазара на неудобните. Друг текст казва, че при проверка на контролните органи, ако водачът не притежава достатъчно налична хартия за разпечатка, глобата е до 500 лв.

Колко шофьори са готови да излязат на протест?

- Представителите на всички организиции, участвали във форума, са готови да протестират. 26 хиляди водачи от цялата страна са готови да излязат на протест, ако тези промени бъдат приети. Има и други, които ще ни подкрепят, като разберат какво им готви този министър.

А дали ще имате подкрепа от обществото, хората са недоволни от таксиметровите услуги?

- Неведнъж сме декларирали, че предлаганата услуга не е на необходимото ниво и с необходимото качество, а и не задоволява потребностите на хората. Нашата организация търпи много от упреците на обществото и затова винаги сме настоявали да има промяна. Но с предлаганите от министъра "промени" няма нищо да се промени във взаимоотношенията между потребител и водач. Затова според нас е много важно да се знае кой ще извършва дейността. Единствено Автомобилна администрация допуска кадрите на пазара, автомобилите. Агенцията определя реда и начина, по който се извършва дейността и се осъществява контролът. Тя е изцяло основният виновник за състоянието на пазара. Това е структурата, която е генератор на сивата икономика, на корупцията в бранша. Кой допуска недобросъвестните на пазара и кой определя правилата?

Каква е себестойността на таксиметровата услуга?

- Една от фирмите в нашата организация например е принудена да вози най-евтино в София. Собственикът има трудови договори с шофьорите, автомобилите са негови, поддръжката е негова, но почти е стигнал до фалит, защото е принуден да вози на най-ниската цена. Това е, защото в неговите автомобили няма от т.нар. допълнителни устройства, които "помпат" цената. Не може да обявяваш официално една цена на стикера, а да вземаш на практика повече за километър пробег например. Ние сме против подобни практики. Когато си на светло и си в рамките на закона обаче, си обречен на фалит.

По-добре ли е да има фиксирани цени, отколкото таван на цените?

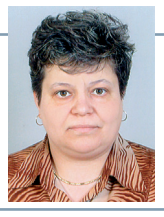
- Фиксираните цени за общините ще намалят недоволството на клиентите. Такива са и европейските практики. В едно населено място цените трябва да са единни, за да може не цената, а качеството на услугите да е определящото. Сега разликата е в стотинки, уж "за да няма картел". Това е повече от картел. Не е картел само в очите на КЗК. И ако наистина такива са разликите в цените, защо има толкова различни крайни цени на такситата за едно и също разстояние? Разликата би трябвало да е с 10-12 стотинки, а не с няколко лева. Затова ние ще протестираме и няма да се съгласим с тези предложения на министъра. Промените няма да решат проблемите в сектора, ще ги задълбочат и така ще обслужат интересите на близки до министъра.

Ако цените са фиксирани, качеството ще е определящо

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

ЯНЕ ЯНКОВ е в бранша от 2001 година. От 2005 г. е председател на Независимото национално сдружение на таксиметровите водачи в България "Евротакс", а през 2007 г. става председател на Националната федерация на таксиметровите водачи в България. Зад организацията стоят 16 хиляди членове. За промените в Закона за автомобилни превози в организацията, заедно с Асоциацията на таксиметровите синдикати в България, имат единно становище. Двете формации са единодушни, че не приемат готвените промени в закона.

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Момчето си отива

Премиерът застана зад вътрешния министър... Борисов най-после реши да подкрепи Цветанов... Бойко даде рамо на Цецо... Тези и подобни заглавия украсиха вчерашните вестникарски страници и интернет сайтове. Всичко това заради едното изречение, изпуснато от Него след дни на ослушване: "Цветанов има достатъчно сили, за да се справи с възникналата ситуация, и ще докаже правотата на своите действия". Ако на това му се вика "рамо", то значи оценявате високо и "подкрепата" Му за президентската кандидатура на Неделчо Беронов преди 4 години. Тогава Б.Б. каза, че подкрепя човека на Иван Костов, като не се кандидатира за поста. Едва ли е заставане зад гърба и протоколната декларация от герберските депутати по Цветанов адрес.

Истината е друга. Борисов, когато защитава, знаем как го прави. В този случай момчето с надутия рейтинг не вдъхнови публичните Му изяви и той се сви до кратко изявление. Явно харизмата на Цветанов издиша. И репликата "А и Цецо е красив" не върши работа.

"Момчето си отива" (с извинение за заемката към сценариста и писателя Георги Мишев). Не защото Яне Янев размаха в публичното пространство поредната папка. Не защото Командира вдигна пръст и каза, че не подкрепя вицепремиера заради отговорите му на въпросите на "един човек, който очаква присъда". Не защото БСП поиска оттеглянето на Цветанов, докато не се изяснят всички обстоятелства около него. Не защото обществото този път трябва да получи недвусмислени отговори от политици, спечелили последните избори с обещания за нов морал в политиката. Не защото имиджът на Борисов като вездесъщ блюстител на Новия ред ще бъде опетнен. Не защото трудно се преглъща по-висок от собствения рейтинг. Не защото министърът не може да се справи с повереното му вемомство и подчинените си. На само заради всичко това. Просто Цв. Цв. стана жертва на класическо активно мероприятие като по учебник от "Магнаурската" школа. Добре подготвено, осъществено навреме от когото трябва, с предвидими резултати. Нека не разнищваме схемата, нито поръчителя. Дали е свой или чужд, е друга тема.

В момента Цветанов е в позицията на употребен и вече ненужен. Розовият период в министерстването му свърши. От имиджовите операции останаха изпарения. А и съдът в последно време все "неправилни" решения взема. Със споразумение или без, полицаите скоро ще осъзнаят, че са излъгани. Вчера бяха лекарите, утре ще са случайте на реда, след това... всички останали. Едва ли е актуална и Борисовата оферта от 2006-а за президентската кандидатура. Най-малкото поради търпящата развитие визия за разпределение на лостовете за управление.

Най-достойното поведение за Цветанов е да си тръгне сам. Самотността му в ГЕРБ буди единствено съжаление. Макар че и то трудно се изпитва към човек, който вместо да замълчи, се оплита в приказки. Ако Борисов запази "момчето" заради "красотата" му, ще трябва да си избере друга изкупителна жертва. И в двата случая Цветанов толкова бе "осветен", че изгоря.

МО „прекръства"... Войнишкото въстание?

ХРИСТО ХРИСТОВ

В Министерството на отбраната май обмислят да прекръстят Владайското войнишко въстание от 1918 г. в "Дезертьорската буна", става ясно от мнение на експерт от ведомството, участвал в заседание на Сливенската комисия за опазване и съхраняване на войнишките паметници.

Според информация в сайта на Дарик радио от вторник от областния регистър ще бъде изваден паметникът на Тодор Калайджиев.

Мъжът е загинал в битка с юнкери и немски части при опита да бъде завзета София след войнишките вълнения през Първата световна война и обявяването на известната Радомирска република.

Според военния експерт Иво Антонов обаче Калайджиев е не войник, а... дезертьор.

Присъствието на паметника му в областния регистър влизало в противоречие със закона. Според който в регистъра можело да присъстват само паметници и паметни знаци от Българската армия, от Опълчението, от Руско-турската война и Македоно-одринското опълчение.

Реченото от експерта било възприето и чиновниците ударили кръстчето.

Според историческата справка в това въстание загиват 430 мъже, като 400 от тях са от редиците на напусналите фронта.

Мъже, които са тръгнали не да мародерстват или да спасяват живота си, а да променят България и да накажат виновните за националната катастрофа.

Като застават под флага на републиканския строй срещу монархическото властване.

Това обаче май не се вписва в съвременните "демократични" разбирания на Министерството на отбраната - "експертите", за които, види се, търсенето на сметка за националната катастрофа е дезертьорство.

Оттук до връщането на тленните останки на Фердинанд в България има по-малко от крачка.

Дали ведомството на о.з. генерал Аню Ангелов не предвижда всенародни тържества по този повод? И дали в някоя леярна вече не сплавят гилзи за паметник в цял ръст на Кобурга?

А може би някъде вече се пише решение и за събарянето на паметниците на Александър Стамболийски и Райко Дайскалов?

Защото те са двамата главнокомандващи на въстанието!

Що ли ми идва наум за първите години на т.нар. ни демокрация, когато едно друго ведомство - просветното, със замах реши да замени понятието турско робство с... османско владичество?

Дамата 21

1858 - В БАШКЬОЙ, ДН. РУМЪНИЯ, СЕ РАЖДА ДИМИТЪР ПЕТКОВ (1858-1907), БЪЛГАРСКИ ЖУРНАЛИСТ, ПУБЛИЦИСТ, ПОЛИТИК И ДЪРЖАВНИК. Революционер, участник в четата на Панайот Хитов и в Сръбско-турската война (1876), опълченец, загубил лявата си ръка в боевете на Шипка, съратник на Стамболов и кмет на столицата (1888-1893), министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1893 - 1894), председател на IV Велико и на VI и VII Обикновено народно събрание, лидер на Народнолибералната партия (1897-1899, 1901-1907), министър на вътрешните работи (1903-1907) и министър-председател на България (1906-1907). Като журналист сътрудничи на много вестници, издава в. "Свирка", откъдето си спечелва и прозвището Свирчо, а така също и в. "Народно събрание" и в. "Независимост", участва в редактирането на в. "Независима България" и в. "Свобода", главен редактор на в. "Нов век" и пр. Застрелян е на 26 февруари 1907 г. на булевард "Цар Освободител" ("Руски") в София от безработния и психически неуравновесен Александър Петров. Съдбата му споделят и неговите синове - Петко Д. Петков (1891-1924) и Никола Петков (1893-1947), станали жертва на политическите нрави в България.

1879 - В СОФИЯ Е ОТКРИТО ПЪРВОТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ. За председател е избран Петко Каравелов (1843-1903). Либералната партия спечелва проведените през септември избори. Народните избраници са 158, но поради краткото си съществуване НС не гласува нито един законопроект. Причина за разпускането му на 24 ноември 1879 г. е неуспешният опит да бъде съставен коалиционен кабинет от либерали и консерватори под председателството на Петко Каравелов.

1916 - ИЗДАДЕНА Е ПРИСЪДА ПО Т.НАР. ДЕКЛОЗИЕРОВАТА АФЕРА. На 8 до 10 години затвор са осъдени 14 души - депутати от БЗНС и Народнолибералната партия на Никола Генадиев. На 25 септември 1918 г. те са помилвани от царя, а на 14 ноември 1919 г. Главният военнокасационен съд отменя присъдите им.

1934 - В КИТАЙ ЗАПОЧВА „ВЕЛИКИЯТ ПОХОД" НА КИТАЙСКИТЕ КОМУНИСТИ ПОД РЪКОВОДСТВОТО НА МАО ДЗЕДУН (1893-1976). До 20 октомври 1935 г. под непрекъснатите атаки на гоминдановската армия около 100 000 души изминават близо 9600 км от южната част на страната до Янан в северната провинция Шенси.

1994 - СЕВЕРНА КОРЕЯ И САЩ ПОДПИСВАТ СПОРАЗУМЕНИЕ, КОЕТО ИЗИСКВА ОТ СЕВЕРНА КОРЕЯ ДА СПРЕ РАЗРАБОТКАТА НА ЯДРЕНИ ОРЪЖИЯ и да позволи инспекции. Подписано е т.нар. "Рамково споразумение", според което Пхенян прекратява извличането на плутоний, а САЩ осигурява финансова помощ, горива и субсидии за построяването на две модерни АЕЦ с леководни реактори. Съответно инсталациите за производство на плутоний трябва да бъдат разглобени и частите им изнесени от страната заедно с вече произведеното гориво.

2007 - В СОФИЯ УМИРА ВИЛИ ЦАНКОВ (1924-2007), ТЕАТРАЛЕН И КИНОРЕЖИСЬОР, СЦЕНАРИСТ. Роден е на 7 юни 1924 г. в София. Завършва военно училище, след това следва в Икономическия институт. През 1952 г. завършва театрална режисура в Държавното висше театрално училище "Кръстьо Сарафов", а после специализира в Московския художествен театър до 1955 г. В края на 50-те години в Бургаския театър е един от легендарната четворка, написала славни страници в историята на този, а и изобщо на българския театър - заедно с Юлия Огнянова, Методи Андонов и Леон Даниел. Работи и в Младежкия театър, Театър "София", в Габрово, Ямбол и др. Като режисьор и сценарист има над 130 театрални постановки, 15 филма, 2 опери, оперети и тв екранизации в България и чужбина. Награждаван е многократно с високи национални и международни отличия. Негови постановки са "Ромео и Жулиета", "Ричард II", "Ричард III", "Хамлет" от Шекспир, "Майстори" от Р. Стоянов, "Първите" от П. Тодоров, "Хоро" по А. Страшимиров, както и телевизионните "Светът е малък" от Ив. Радоев, "Когато гръм удари" от П. Яворов, "Историята на един кон" по Л. Н. Толстой и др.

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
МОНД дипломатик
LE MONDE diplomatique
българско издание

21 октомври 2010, година 7, брой 10 (71) lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Огън по учителите

Докато в САЩ някои управляващи (сред които и бивша заместник-министърка на образованието) критикуват начините на оценяване и поставянето на учебните заведения в условия на конкуренция, именно тази логика вдъхновява реформите във Франция. Като индивидуализира кариерното развитие, правителството се опитва да дестабилизира статута на учителите – съсловие, което традиционно отстоява своите искания.

Проучване на Жил Балбастр*

ДИНАМИЧЕН и експедитивен; *на разположение*; *природно властна личност, съчетаваща непреклонност и гъвкавост*; *отворен за новостите*; *способност да ръководи проекти*; *способност да обновява*. Изискванията на работодателите, които в началото на лятото на 2010 г. публикуваха „обявите си за работа“ в интернет, не изненадват никого. По-необичайното в случая обаче е професионалната категория, към която се отнасят – учителите. Рязка промяна ли е това? Всъщност не.

От десетина години насам различни министри полагаха усилия да нагодят обществения сектор на националното образование към принципите на „модерното“ управление. Опитваха се да имитират модела на социалните отношения в частния сектор, превръщайки всяко учебно заведение в малко независимо предприятие.

Програмата CLAIR (Колежи и гимназии за амбиция, иновация и успех), обявена без много шум от министъра на образованието Люк Шател през април по време на Общото събрание за сигурността в училищата, е последното превъплъщение на тази „революция“. Механизмът е все още експериментален и ограничен само до стотината учебни заведения, *изпитващи най-големи трудности по отношение на атмосферата в училище и насилието* (1), и дава възможност на директорите да *набират преподаватели на базата на профила им* (2). С други думи учителите, включително и онези, които притежават удостоверения за квалификация на преподаватели в системата на средното образование или пък са положили успешно държавен изпит за учител, вече ще бъдат назначавани, без да минават през националните структури за промяна на служебното положение, които от десетилетия им гарантират свобода на действие по отношение на административното им ръководство.

Друга основна мярка на този механизъм: *За всяко ниво се назначава отговорник по учебната дейност. Като ключов елемент в свързването на практиките, спазването на общите правила и ангажирането на семействата, той носи отговорност в педагогически и възпитателен план* (3). С назначаването на тези „отговорници“, своеобразни надзиратели, се въвежда междинна йерархия в учителското съсловие, в което до този момент имаше относителна равнопоставеност.

Това се прави под претекст за консенсусна борба срещу насилието в училище. Но *нещата са ясни* (CLAIR означава „ясен“ на френски – бел. ред.), *ако мога да си позволя подобна игра на думи*, мръщи се Уили Льору, учител по технологии вече шестнайсет години в Гранд Сент, близо до Дюнкерк. *Целта на реформата е да се постави под въпрос статутът ни* – статут, наследен от 50-те години на XX в.

Машини по проекта

ЛЬОРУ има основание да се притеснява, тъй като работи в учебно заведение, което от пет години е класирано в т. нар. система RAR (мрежа „Амбиция за успех“). Свидетел е на налагането на тази политика на дерегулация – подета от правителствата на Жан-Пиер Рафарен, Доминик дьо Вилпен и Франсоа Фийон – поетапно, чрез последователни реформи.

В началото на учебната 2006 г. Жил дьо Робиен, министър на националното образование по онова време, въведе механизма RAR, без съмнение най-емблематичния от всички. Той беше предшестван от широко отразено в медиите градско насилие – бунтовете в предградията през есента на 2005 г. Същата година министерството се вдъхновява от комисията за национални дебати за бъдещето на училището (2003-2004), председателствана от Клод Тело, и измисля идеята за „суперучител“, наречен „референтен преподавател“. Задачата му е да преподава само по девет часа седмично (вместо осемнайсет като сертифицираните учители), но в замяна на това трябва, съобразно новата предприемаческа реторика, да *поражда педагогическа динамика* и да *благоприятства динамиката на мрежовия проект* (4).

Тези „профилирани работни места“ са първият пробив в статута на държавния служител. „Референтните учители“ се назначават с документ със заложени цели за изпълнение, а не след административна промяна на служебното положение, зависят от директора на съответното учебно заведение или от инспектор и биват оценявани според поставените цели.

По модела на надзорниците в предприятията, част от учителите в мрежите „Амбиция за успех“ изиграха ролята на посредници между дирекциите (загрижени за прилагането на реформаторските прищевки на министерството) и педагогическите екипи. До този момент *учителите се ръководеха от идеята за фактическо равенство: аз уважавам преподаването ти, защото и ти уважаваш моето*, отбелязва Елен Дог, преподавателка по нови филологии в Рубе (5).

(На стр. 4-5)

*Документалист.

(1) *Bulletin officiel* (Официален бюлетин), циркулярно писмо № 2010-096 от 7 юли 2010.

(2) Luc Chatel, *Le Monde*, 28 август 2010.

(3) *Bulletin officiel*, *цит. съч.*

(4) „L'éducation prioritaire“ (Приоритетното образование), октомври 2009, www.education.gouv.fr

(5) Шест от седемте държавни колежа в Рубе са включени в мрежовата система „Амбиция за успех“. През 2009 г. този академичен район разполагаше с най-голямата мрежа „Амбиция за успех“ с 28 учебни заведения (от общо 254), класирани в механизма.

Парадокси на демокрацията на Черния континент

Сомалиленд – едно африканско изключение

„Тържествено предавам властта на новия президент Ахмед Силаньо, който ме победи на неотдавнашните избори“, заяви държавният глава с изтичащ мандат Рияле Кахин на 27 юли т. г. В Сомалиленд, който се обяви за независим през 1991 г., без до момента да е признат от „международната общност“, изборите са плуралистични и се провеждат в спокойна обстановка. Това е рядкост в Африканския рог.

Жерар Прюние*

КОНТРАСТЪТ е поразителен. Сомалиленд, граничещ със Сомалия – символ на проваления държава, организира на 26 юни т. г. едни от най-демократичните избори на Черния континент от години (1). Парадокс, който историята обяснява до голяма степен.

Когато Обединеното кралство, подхождайки самоуверено и прагматично, завзема този регион в северната част на Сомалия в края на XIX век, то си набелязва две цели: да възпрепятства достъпа на французите до стратегическия излаз на Червено море и да снабдява евтино с провизии съседната си колония Аден, намираща се в пустинна зона. Британците, които не са особено загрижени за увеличаването на

(На стр.2)

* Бивш изследовател в Националния център за научни изследвания (CNRS, Париж) и бивш директор на Френския център за етиопски проучвания (Адис Абеба).

Парадокси на демокрацията на Черния континент

Сомалиленд – едно африканско изключение

(От стр. 1)

рентабилността на територията, се задоволяват с едно доста пестеливо управление, като не се намесват много в местната администрация и ефикасните ѝ механизми за разрешаване на споровете в областта на скотовъдството (преобладаващи в номадска среда).

На юг италианската колонизация на Сомалия приема коренно различна форма. Италия, вече обединена по време на Берлинската конференция през 1884 г., проявява особен стремеж да получи признание, съизмеримо с политическото и икономическото ѝ забавяне по отношение на останалата част от Западна Европа. Колониалната ѝ амбиция не е нито стратегическа, нито икономическа, а цели преди всичко постигане на слава като компенсация, и в същото време позволява на страната да се сдобие със заселнически колонии, способни да възпрат демографските ѝ загуби (свързани с емиграция към САЩ и Аржентина). Фашизмът не се противопоставя на тази претенция и превръща италианската колонизация в компенсационна психодрама, която през 20-те години на XX век ще доведе до същински кланета, както и до унищожаването на всички местни механизми за социална регулация.

Скални рисунки, открити през 2002 г. в Сомалиленд от екип френски изследователи.

Един милион бежанци

МАКАР и разделен от колонизацията, сомалийският народ си остава обединен в културно отношение. В неговите очи независимостта открива път към повторно обединение. Тази идея за „Велика Сомалия“ дори се превръща в централен национален проект, довел в крайна сметка до сливане на двете колонии под егидата на първото свободно сомалийско правителство през 1960 г. Това действие създава сериозно напрежение с Организацията за африканско единство при учредяването ѝ през 1963 г. Не изисква ли последната да се спазват границите, произтекли от колонизацията? (2)

Става ясен изначалният парадокс – две територии, разделени от историята, се включват в един двусмислен иредентистки (насочен към анексиране на чужди територии на базата на етническо, езиково, културно или друго сходство **–** *бел. ред.*) проект, носещ им изкуственото чувство за единство.

През 1977 г. Сомалия, обединена под авторитарното управление на Мохамед Сиад Баре (3), решава да завземе етиопската провинция Огаден, първия камък от мечтаната „Велика Сомалия“. Войната приключва с поражение, което унищожава големия национален проект, изправя сомалийските кланове едни срещу други в търсене на изкупителни жертви и подтиква Сиад Баре да направи опит да накара северните кланове (от бившия британски Сомалиленд) да платят цената на крушението.

Един милион бежанци от етиопски Огаден пристигат в Сомалия, следвайки оттеглящата се армия. Сиад Баре решава да ги настани в северната част и да ги въоръжи. Тъй като не желае да им предоставя широки административни пълномощия, той на драго сърце се съгласява новодошлите да се отдадат чисто и просто на грабителство.

Разпокъсването на клановете, опасността от което сомалийците винаги са пренебрегвали, действително става факт, с благословията на диктатурата. След като проектът за „Велика Сомалия“ се проточва, властта насърчава някои от клановете да подчинят останалите и така начертава отново линията север – юг, наследена от колониалната култура.

През 1981 г. Северът се надига на бунт, поставяйки началото на десетгодишна гражданска война, по време на която всички изключени от властта се изправят едни след други срещу диктатурата. Тя пада от власт през 1991 г., повличайки след себе си и сомалийската държава – нито една кланова конфедерация няма да се окаже в състояние да създаде конструктивни съюзи.

Северът се възползва от случая, за да обяви независимостта си и да излезе от братоубийствения конфликт, в който е потънала бившата Италианска Сомалия. Макар първите години да са хаотични, през 1993 г. т. нар. *шир* (кланов съвет) в град Борама успява да установи в страната сериозни представителни институции, които осигуряват демократичните ѝ основи.

Докато съживеният Сомалиленд възстановява доста бързо вътрешното си равновесие, Югът затъва в хаос. От 1992 до 1995 г. под влиянието на САЩ „международната общност“ решава да предприеме масивна окупация на сомалийския юг, като името на военната операция е „Възстановяване на надеждата“. Но вместо да „върнат надеждата“, тридесет и петте хиляди войници, разгърнати от повече от тридесет армии (на стойност 5 милиарда долара) не постигат... нищо и биват изтеглени след две години и половина (4). Дестабилизирана от външната намеса, Сомалия страда и от вътрешно напрежение. От 1992 г. до днес са направени четиринадесет опита за възстановяване на управлението. Всичките неуспешни.

В този контекст колониалното наследство изиграе решаваща роля. На север Сомалиленд включи в британското общо право старите си кланови механизми за разрешаване на конфликти и така достигна до една оригинална форма на демокрация. На юг, където италианската колонизация унищожи чисто сомалийското наследство и където фашизмът нямаше никакъв функционален политически или законов принос, неконтролираното надигане на клановете възпрепятства появата на каквато и да било форма на управление, пък била тя и авторитарна.

Преходното федерално правителство, управляващо от 2004 г. и международно признато, контролира само няколко карета от къщи в центъра на столицата Могадишу. И то благодарение на подкрепата на шестте хиляди войници на Мисията на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM). Разкъсвано от личностни конфликти и корупционни афери, преходното федерално правителство е изправено на всичкото отгоре и пред ислямистки бунт, който през юли т. г. организира смъртоносни атентати в Кампала (Уганда), с цел да предизвика разрастване на международната криза. В действителност национализмът, който в страната е много по-влиятелен от ислямизма, предлага на бунтовниците от Харакат Ал Шабаб Ал Муджахидин (Движение на борещата се младеж) удобен случай да съжият един вид национален консенсус около идеята за „съпротива“. И да обезвредят резервите, които поражда екстремизмът им.

До момента Сомалиленд успява да стои настрана от насилието, което за двадесет години доведе до няколко десетки хиляди жертви, прати в изгнание един милион души и превърна над два милиона във „вътрешни бежанци“. Парадокс: „международната общност“ отказва да признае това островче на мира и демокрацията, а в същото време продължава да легитимира в името на обединението от юли 1960 г. една „държава“, останала само с името си, неспособна нито да се позове на какъвто и да било демократичен критерий, нито пък да възстанови мира.

Париж, Лондон и Вашингтон започват да се питат дали тази политика е основателна. Но инерцията и конформизмът възпрепятстват признаването на Сомалиленд. Арабският свят (който западните сили не искат да засягат) възприема като враг Етиопия, християнско „чуждо тяло“ в регион с преобладаващо мюсюлманско население. На този фон Египет винаги е искал обединена и силна Сомалия, която да може да служи за съюзник срещу Адис Абеба (5). От тази гледна точка Сомалиленд се приема като дразнител.

Ето защо е важно той да бъде безупречен. *От нас ще се иска повече, отколкото от другите, за да ни се даде по-малко*, предрече бивш вицепрезидент на страната точно преди президентските избори през юни т. г. Още много има да се прави. Държавният глава Хасан Дахир Рияле Кахин, на власт от май 2002 г., не показа безупречно демократично поведение. Бивш вицепрезидент, дошъл на власт след естествената смърт на държавния глава Мохамед Ибрахим Егал, той впоследствие манипулира т. нар. *гуурти* (кланов сенат), за да отложи изборите и да остане на поста си. През септември 2009 г., бидейки заплашен едновременно от народни вълнения и парламентарен бунт, настоява пред командващия Генералния щаб на армията да се насочат войски към „столицата“ Харгейса, вероятно с намерението да бъдат разпуснати камарите. Тъй като след двадесет и четиричасов размисъл главнокомандващият армията отказва да вземе участие в този „легален държавен преврат“, президентът е принуден да определи дата за изборите.

Истинска свобода на словото

ПО КОНСТИТУЦИЯ Сомалиленд е ограничил до три броя на разрешените политически партии. Рияле Кахин ръководи „Удуб“, партията, основана от Егал, „бащата на Републиката“. Седемнайсетте години власт благоприятстваха развитието на обичайни явления като клиентелизма и шуробаджанащината. Но те, макар и разпространени в Африка, тук остават ограничени благодарение на свободната преса и истинската свобода на словото, извоювана от едно солидно гражданско общество, както и благодарение на законодателното тяло, което понякога е корумпирано, но не и напълно купено. Срещу „Удуб“ старият опозиционер Ахмед Мохамед Силаньо организира силна и структурирана опозиция в партията „Кулмийе“. Жокерът в тази игра е новата малка партия „Усид“, ръководена от Файсал Али Уарабе, която съчетава най-доброто – отваряне по отношение на жените, малцинствените кланове и интелектуалците, и най-лошото – опасна благосклонност към радикалния ислямизъм. „Усид“ често се възприема като опортюнистична формация, готова да използва всички възможни средства, за да измести двете „исторически“ партии.

Много по-млад от Кахин и Силаньо, Уарабе не принадлежи като съперниците си на поколението, изживяло войната. За него Сомалиленд не е чудо на волята, а обикновената рамка на политическия живот. С това схващане той спечели част от младите избиратели.

Изборите се проведоха без сблъсъци на 26 юни и на 1 юли Националната избирателна комисия обяви, че Силаньо е победител с 49% от гласовете, като Кахин е получил 33%, а Уарабе – 17%. Избирателната активност е била 88% от 1,09 милиона гласоподаватели. Седемдесетте чуждестранни наблюдатели изиграха преди всичко символична роля по легитимиране на изборния процес, който се проведе във видимо спокойна обстановка.

Спечели ли обаче малкият Сомалиленд? Дали добрата му воля и организация ще заслужат признанието, към което се стреми? Навярно не, поне не веднага. Има редица противници: носталгично настроените към проекта за „Велика Сомалия“, радикалните ислямисти, консервативните дипломати. Дори някои от приятелите му се опасяват, че едно пълно признаване може да засили допълнително вече опустошителните противоречия в останалата част от Сомалия. Но дали не е възможен някакъв междинен статут за тази територия, която живее без международна помощ от двайсет години? Той би ѝ предоставил повечето от законовите и търговските предимства на признаването, без да се подхваща този полемичен въпрос.

Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

---

(1) Вж. Anne-Cécile Robert, „De Conakry à Nairobi, les Africains votent mais ne décident pas“ (От Конакри до Найроби – африканците гласуват, но не вземат решенията), *Le Monde diplomatique*, февруари 2010.

(2) Хартата на Организацията за африканско единство на три пъти се позовава на спазването на териториалната цялост на държавите. А независима Сомалия тогава се надява, че освен британската и италианската колония ще включи и Френска Сомалия (днес Джибути), етиопската провинция Огаден и кенийската Северна гранична област, населени със сомалийци.

(3) Бивш карабинер по време на колониалната епоха, африканският диктатор навярно през целия си живот изпитва голямо уважение към своя „водач“ Бенито Мусолини, чийто стил на управление споделя.

(4) Вж. Филип Лемари, „Когато Вашингтон си играе със сомалийския огън“, *Монд дипломатик*, ноември 2007.

(5) Положението само се влоши с прекратяването на договора от 1959 г. за подялба на водите на р. Нил. Бунтът, който е основно антиегипетски, се води от Етиопия и обхваща засегнатите немюсюлмански държави (Уганда, Бурунди, Танзания и Кения).

За какво служи средното образование?

Средното образование, достъпно дълго време само за елита, се демократизира в западните страни след 1945 г. Тогава социалният прогрес бе придружен с повишаване на дипломната квалификация. След това, с появата на нови йерархии, училищната конкуренция се засили – между клонове, учебни заведения, държавни и частни учреждения.

Някои правителства насърчават „свободния избор“ на родителите, с риск да задълбочат неравенствата. Такъв е случаят в САЩ (*вж. по-долу*). Други страни, като Япония, чак сега въвеждат безплатното образование (*Емили Гийоне, стр. 6-7*). Във Франция властта поставя под въпрос статута на преподавателите (*Жил Балбастр, стр. 1 и 4-5*).

Много се спори за ролята на средното образование. Дали то трябва да дава основни познания за новите неквалифицирани работни места, както предлага Европейската комисия (*Нико Ирт, стр. 6-7*), или пък представлява истинско предизвикателство за намаляване на социалните и културните неравенства (*Сандрин Гарсия, стр. 4-5*)?

Защо една американска министърка промени мнението си

Даян Равич*

Когато през 1991 г. влязох в администрацията на Джордж Х. У. Буш като заместник-министър на образованието, нямах твърдо мнение по въпроса за „свободния избор“ в образованието или за носенето на отговорност от страна на преподавателите. Когато обаче две години по-късно напуснах правителството, защитавах принципа за възнаграждение според заслугите. Смятах, че преподавателите, чиито ученици имат по-добри резултати, трябва да са по-добре платени от другите. Подкрепях също и масовото въвеждане на тестовете за оценяване, които ми изглеждаха полезни, за да може точно да се установяви кои училища имат нужда от допълнителна помощ. Ето защо изразих подкрепата си, когато през 2001 г. Конгресът прие текст в тази насока – закона NCLB („No Child Left Behind“ – нито едно изостанало дете), както и когато през 2002 г. президентът Джордж У. Буш подписа влизането му в сила.

Днес, наблюдавайки конкретните последици от тази политика, промених мнението си и вече смятам, че качеството на образованието, което децата получават, е по-важно от проблемите, свързани с управлението, организацията и оценяването на учебните заведения.

Според закона NCLB отделните щати трябва да оценяват уменията по четене и смятане на всички ученици от трети до осми клас. След това резултатите от всяко учебно заведение се сортират по етнически произход, ниво на владеене на английски, евентуална инвалидност и семейни доходи. Във всяка от така създадените групи до 2014 г. трябва да се постигне 100% успех на тестовете. Ако дори само една от тези групи в някое училище не отбелязва постоянен напредък към тази цел, то подлежи на санкции с растяща строгост. Първата година училището получава предупреждение. След това на всички ученици (включително и на тези с добри резултати) се дава възможност да го сменят с друго. На третата година най-бедните ученици могат да се възползват от безплатни допълнителни уроци. Ако в рамките на пет години училището не успее да постигне целите си, то може да бъде приватизирано, да бъде превърнато в *charter school* (*вж. по-долу*), да бъде изцяло преструктурирано или чисто и просто да бъде затворено. Тогава служителите могат да бъдат съкратени. Към момента около една трета от държавните училища (т. е. около 30 хиляди) са описани като непостигащи „задоволителен годишен напредък“.

Ключов момент е, че законът NCLB остави на щатите сами да определят начините на оценяване. Вследствие на което някои занижиха изискванията... за да могат учениците по-лесно да постигат целите. Ето защо показваното подобрение на образованието на местно ниво невинаги се проявява и във федералните тестове.

Конгресът задължава училищата да подлагат случайно подбрани ученици на национално оценяване – National Assessment of Educational Progress (NAEP), за да се сравнят получените резултати с тези, които предоставят щатите. Така в Тексас, където се поздравяват, че са постигнали истинско педагогическо чудо, резултатите по четене не са се променили от десет години. По същия начин докато в Тенеси отчитат, че 90% от учениците са постигнали целите за 2007 г., оценката на NAEP – 26 %, съвсем не е толкова ласкава.

Следователно милиарди долари бяха похарчени, за да се създадат и въведат тестовете на тези различни системи за оценяване. В много училища преподаването свършва няколко месеца преди полагането на изпитите, за да се пристъпи към интензивна подготовка за тях. Според редица специалисти децата нямат полза от това, тъй като овладяват по-скоро особеностите на тестовете, отколкото изучаваните предмети.

Въпреки инвестираните пари и време, резултатите от NAEP никак не са се подобрили. Понякога чисто и просто са в застой. Дори напредъкът по математика е бил по-голям

CORNEILLE. – „Кипеж“ (1962)

преди приемането на закона NCLB, отколкото след това. Нивото по четене се е вдигнало за четвърти клас, а в осми резултатите през 2009 г. са същите, както и през 1998 г.

И все пак, основният проблем не са нито самите резултати, нито начинът, по който щатите и градовете подбират тестовете. Истинската жертва на тази настървеност е качеството на образованието. Тъй като четенето и смятането станаха най-важни, учителите, които са наясно, че тези предметите са от решаващо значение за бъдещето на училището им и на... работното им място, пренебрегват останалите. Историята, литературата, географията, науките, изкуството, чуждите езици и гражданското образование са изместени на втори план.

От петнайсетина години друго предложение разпалва въображението на могъщи фондации и богати представители на сектора на работодателите – „свободният избор“. Той намира израз именно в т. нар. *charter schools* (договорни училища – *бел. ред.*), идеята за които се роди в края на 80-те години на XX век. Оттогава насам тези учебни заведения се превърнаха в мащабна тенденция, обединяваща милион и половина ученици и над 5000 училища. Финансирани с държавни пари, но управлявани като частни институции, те могат да избегнат повечето правилници, важащи в държавната система. Така над 95% от тях отказват да наемат преподаватели, участващи в синдикати. И когато администрацията на щата Ню Йорк поиска да направи одит на оторизираните от нея *charter schools*, те отидоха в съда, за да я спрат – държавата трябвало да им има доверие и да ги остави сами да извършат одита.

Нивото на тези училища е много различно. Някои са отлични, други – в трагично състояние. Повечето са някъде по средата. На национално ниво е правено само едно изследване – това на Маргарет Реймънд, икономист в Станфордския университет (1). Макар и финансирано от горещ привърженик на *charter schools* – фондацията „Walton Family Foundation“, то разкрива, че едва 17% от тези учебни заведения показват по-високо ниво от държавните им еквиваленти. Останалите 83% имат подобни или по-слаби резултати. На изпитите на NAEP по четене и математика децата, посещаващи *charter schools*, получават същите оценки като останалите, независимо дали става дума за чернокожи, испаноговорящи, бедни или живеещи в големите градове. Въпреки това моделът се приема като чудотворно лекарство за всички проблеми на американската образователна система. Естествено – за десницата, но и за доста демократи. Последните дори сформираха група за натиск „Демократи за реформа в образованието“.

Някои *charter schools* са ръководени от частни интереси, а други – от сдружения с нестопанска цел. Моделът им на функциониране е основан на голямо текучество, тъй като преподавателите трябва да работят прекомерно (понякога 60 или 70 часа седмично) и да оставят мобилните си телефони включени, за да могат учениците да се свързват с тях по всяко време. Липсата на синдикати благоприятства тези условия на труд.

Когато медиите се интересуват от темата, те много често се съсредоточават върху учреждения със забележителни постижения. Нарочно или не, така те създават представа за истински „райски места“, пълни с млади и динамични преподаватели и ученици в униформи, с безупречни маниери и способни да влязат в университет. Но тези репортажи пропускат някои фактори от решаващо значение. Първо, учебните заведения с високо ниво набират учениците си от най-ангажираните с училищното обучение семейства. Второ, приемат по-малко ученици с чужд майчин език, инвалиди или бездомни, което им дава предимство спрямо държавните училища. И трето, имат право да препратят в държавно учреждение всеки, който „се провини“.

Когато движението в подкрепа на *charter schools* набра скорост, то се основаваше на убеждението, че тези училища ще бъдат учредявани и развивани от смели и безкористни преподаватели, които ще се заемат с най-затруднените ученици. Свободни да експериментират, те биха могли да се научат да им помагат по-пълноценно и с така придобитите знания да бъдат от полза за цялата общност, след като се завърнат в държавната система. Днес обаче тези учебни заведения открито се конкурират с държавните. В Харлем държавните училища трябва да правят информационни кампании за родителите. Бюджетите от по 500 долара (или по-малко), които отделят за промоционални плакати и брошури, са нищо в сравнение с 325 000 долара, заделени от могъщата група, която се опитва да ги прогони от сектора.

През януари 2009 г., когато администрацията на Барак Обама дойде на власт, бях убедена, че ще отмени закона NCLB и ще започне начисто. Случи се точно обратното – тя възприе най-опасните идеи и решения от времето на Джордж У. Буш. Програмата ѝ, наречена „Race to the Top“ (Надпревара към върха), примамва с парични помощи от 4,3 милиарда долара за щатите, закъсали заради икономическата криза. За да се възползват от тази манна, те трябва да премахнат всички законови ограничения пред създаването на *charter schools*. Така разпространението им ще сбъдне отколешната мечта на бизнесмените и на привържениците на пазарните принципи в сферата на образованието, които се стремят да разрушат държавната система.

Всъщност е абсурдно преподавателите да се оценяват според резултатите на учениците, тъй като последните зависят не само от случващото се в класната стая, но и от външни фактори като средства, мотивация на децата и подкрепа от страна на родителите. Въпреки това, отговорност се търси само от преподавателите. Колкото до „трансформирането“ на затруднените училища, това е просто евфемизъм, целящ да прикрие същия тип мерки като наложените от закона NCLB. Ако резултатите не се подобрят бързо, учебните заведения биват прехвърлени на съответния щат, затваряни, приватизирани или преобразувани в *charter schools*. Когато властите на щата Род Айлънд обявиха намерението си да съкратят целия преподавателски персонал на единствената гимназия в град Сентръл Фолс, решението им бе посрещнато с одобрение от държавния секретар по образованието Арн Дънкан, както и лично от президента демократ. Персоналът наскоро отново бе нает на работа с условието да приеме работните дни да са по-дълги и да предоставя повече индивидуална помощ на учениците.

Акцентът, който администрацията на Обама постави върху оценяването, подтикна щатите да изменят законодателството си с надежда да получат федералните фондове, от които ужасно се нуждаят. Флорида наскоро гласува закон, който забранява да се наемат преподаватели без стаж, обвързва половината от заплатата с резултатите на учениците, премахва бюджетите, отпускани за непрекъсната професионална квалификация, и финансира оценяването на учениците, като удържа 5 % от училищния бюджет на всяка териториална единица. Родители и учители обединиха силите си и успяха да убедят губернатора Чарли Крист да не подписва този закон, което вероятно ще сложи край на кариерата му в Републиканската партия. Подобни мерки обаче са взети почти в цялата страна.

* Изследователка в областта на образователните науки към Нюйоркския университет. Публикувала е *The Death and Life of the Great American School System: How Testing and Choice Are Undermining Education* (Смъртта и животът на великата американска училищна система: как оценяването и изборът разклащат основите на образованието), Basic Books, New York, 2010. Този текст най-напред излиза в *The Nation* (Ню Йорк) на 14 юни 2010 г. под заглавие „Why I changed my mind” (Защо промених мнението си).

(1) „Multiple choice: Charter school performance in 16 states“ (Широк избор: постиженията на учебното заведение charter school в 16 щата), Center for Research on Education Outcomes (CREDO – Център за изследване на образователните резултати), Stanford University, юни 2009.

Le Monde diplomatique
Превод Десислава Николова

А ако училището

В момента, когато държавата иска от учителите да правят повече с по-малко средства, дебатите за ефикасността на училището се разгорещяват.

Сандрин Гарсия*

От 2002 г. насам националното образование във Франция е обект на интензивна законодателна дейност – премахване на университетските институти за подготовка на учители (IUFM), както и на мрежите за подпомагане на деца в затруднено положение (RASED), поставяне под въпрос на методите за четене, замяна на часовете в събота сутрин с „помощни часове“, премахване на районирането и др.

Процентът на неуспели в университетите, както и оценката за знанията на учениците в началните училища (1) често гръмко се използват като претекст, за да се оправдаят различни реформи за повишаване „ефикасността“ на училището. Разрастването на механизмите за осигуряване достъп на необлагодетелстваните гимназисти до елитните висши училища и преди това планът от 2007 г. за успешно придобиване на университетската степен „лисанс“, задействан от министърката на висшето образование и изследователската дейност Валери Пекрес, са най-широко отразените в медиите примери за това. За тези реформи е характерно, че отдават голямо значение на превенцията на неуспеха още от предучилищната забавачка, където беше въведена допълнителна двучасова подготовка. В началното училище масово се използват т. нар. механизми за „съпътстващо подпомагане на учебната дейност“, към които се прибавиха програмите за постигане на образователни успехи (2).

Тази загриженост за ефикасността можеше да бъде възприета много добре, ако не криеше сериозни противоречия. Всеизвестен факт е, че педагогическите практики в предучилищната забавачка влияят значително върху разликите в знанията и че още от подготвителния първи клас, преди дори децата да се научат да четат, вече се забелязва неравенство. Някои ученици влизат в колеж (прогимназия – *бел. ред.*) със сериозни пропуски в четенето и писането и този факт само обременява престоя им в училище, особено когато родителите им нямат средства, за да търсят други начини да преодолеят този вид трудности. Разпределянето на времето и организирането на различните училищни занимания си остават от съществено значение за намаляване на тези неравенства, които впоследствие обикновено се задълбочават (3).

CORNEILLE. – „Птица, лице, слънце“ (1993)

Докато целите в училище се изясняват, родителите на „добрите“ ученици (онези, които са усвоили елементарните знания по четене, писане и математика) полагат усилия децата им да учат заедно с ученици като тях. Влизането в колеж наистина е момент, в който стратегиите за намиране и избягване на подходящото място стават все по-настъпателни (4). Онова, което горе-долу може да бъде овладяно на елементарно ниво, изобщо не е такова впоследствие – тогава учениците започват да усвояват нови знания, но откриват и нови педагогически подходи. Така са налице всички условия, за да зачестят случаите на недостатъчно усвояване на знания в училище. Оттук произтичат и демократичните цели на училището, съсредоточено върху ефикасността на педагогическите практики.

Времето, отделено за учене, е от решаващо значение за успеха на учениците

ВЪПРЕКИ че доброто начално обучение не гарантира последващи успехи, то е изключително важен етап (5). Дискусиите за методите (6), за времето, което учителите отделят за различните дейности, и за педагогическите подходи изглеждат напълно основателни. Но „ефикасността“, така както е представена в текстовете на правителството, често остава само заблуждаващо понятие.

Така например в предучилищната забавачка, критикувана от гледна точка на учебния ѝ принос, всички деца бяха лишени от два допълнителни часа с премахването на заниманията в събота сутрин без ясна педагогическа обосновка за това. Годишният хорариум беше намален от 936 на 864 часа. Разбира се, тези мерки бяха съпроводени с въвеждането на допълнителни часове за подпомагане на някои ученици. Но какъв е смисълът от всичко това, когато времето за усвояване на знанията си остава от решаващо значение за успеха в училище? (7)

Същата логика се наблюдава и при последователните реформи в гимназиалното образование и особено при последните такива: орязване на часовете за всички и масово въвеждане на механизми за подкрепа в училище и извън него за определени ученици.

*Доцент по социология, университет „Париж-Дофин“.

(1) Вж. информационно съобщение на Дирекцията за оценяване, прогнозиране и постижения към Министерството на националното образование на Франция „Четене, писане, смятане – постиженията на учениците от клас CM2 (*съответстващ на пети клас – бел. ред.*) за период от двайсет години, 1987-2007“, № 08.38, декември 2008.

(2) Механизмите за успех в училище са записани в програми 15 и 16 от плана за социално единство, оповестен на 30 юни 2004 г.

(3) Вж. Bruno Suchaut, „La gestion du temps à l'école maternelle et primaire : diversité des pratiques et effets sur les acquisitions des élèves“ (Разпределянето на времето в предучилищната забавачка и началното училище – практики и последици за придобиването на знания от учениците), *L'Année de la recherche en sciences de l'éducation*, 1996, стр.123-153.

(4) Вж. Franck Poupeau, Jean-Christophe François, *Le Sens du placement* (Усетът за настаняване), Raisons d'agir, Париж, 2009; *Actes de la recherche en sciences sociales* (Доклади от изследванията в областта на социалните науки), № 180, „Ecole ségrégative, école reproductive“, Париж, декември 2009.

(5) Вж. Tristan Poullaouec, *Le Diplôme, arme des faibles* (Дипломата, оръжие на слабите), La Dispute, Париж, 2009.

(6) Вж. Jean-Pierre Terrail, „La syllabique est-elle réactionnaire?“ (Реакционна ли е силабиката?), *Revue du Mauss*, № 28, Париж, 2006.

(7) Вж. Denis Meuret, „L'efficacité de la politique des zones d'éducation prioritaire“ (Ефикасността на политиката на зоните за приоритетно обучение), *Revue française de pédagogie*, №109, Лион, 1994, стр. 41-64.

Огън по учителите

(От стр. 1)

Работим едно и също нещо при еднакви условия на труд и имаме еднакъв брой часове. Тези учители с особен статут, които работят по-малко с учениците и имат специфична връзка с йерархията, станаха повод за разделения в учителските стаи. Което може да нанесе сериозни вреди, тъй като в колежите имаме нужда преди всичко от солидарност, допълва Елен Дог.

Исках автономията на мрежите „Амбиция за успех“ да се превърне в средство за освобождаване на енергията, за насърчаване на иновативните проекти, за създаване на партньорства с действащите лица от икономическия живот и гражданското общество, разпалено обясняваше през януари 2007 г. Робиен (6). Не е изненада, че на много места „суперучителите“ се превърнаха в истински машини по „проекта“, като шестокласници, които трябва да пишат „по тема“ (Египет, музика, театър... астрология и др.).

Но не всички споделят ентусиазма на Робиен. *Всъщност проектите отговарят на едно йерархично желание, целящо да се създаде положителен образ на проблемните учебни заведения, особено във време, когато средствата драстично са намалени и районирането на училищата е премахнато*, отбелязва Сесил Пулелауен, учителка по английски език. *Изглежда никой не мисли за сериозно оценяване на педагогическата ефикасност на подобни проекти, най-вече от гледна точка на напредъка на учениците*, изтъква г-жа Дог. *Понятието проект е достатъчно, за да оправдае собственото си съществуване...* (*вж. статията по-горе*).

„Трябва да спечелим публиката“

ОТЧЕТИТЕ за дейността в системата RAR, изготвяни от референтните учители, онагледяват и понякога дори окарикатуряват превеса на новата педагогическа норма. Ето и един от многобройните примери: *Осъществяването на трансверсални проекти с участието на множество учебни заведения от мрежата отразява реалната мобилизация на средствата и съвместните действия с цел успешното представяне на учениците в дадена област* (7). В това съобщение на академията на Клермон Феран думата „проект“ е използвана двайсет и един пъти в текст от девет страници.

Никак не е изненадващо, че реформата „Амбиция за успех“ от 2006 г. съвместява мерки, които едновременно насърчават овластяването на директорите на училищата, създаването на междинна йерархия и прекомерното използване на изпразнени от съдържание понятия. През 1999 г. социолозите Люк Болтански и Ев Чиапело показаха как за двайсетина години капитализмът се беше модернизирал, накичвайки се с дрънкулки като понятията „мрежа“ и „проект“ (8).

Франк Льопаж, активист за народно образование, наблюдава меркантилните последствия от това заразяване на реториката в социално-културния сектор: *Днес събираме група младежи и с тях правим едногодишен „проект“. Защитаваме проекта, за да получим субсидии, като за тях се състезаваме с други автори на проекти. Този проект още не е приключил, но ние вече подготвяме следващия, за да получим и нова субсидия. Започнем ли да работим по такава схема, уважаеми дами и господа, навлизаме в марксисткото определение за стока. Стоките са блага или услуги, създадени в професионална среда, чиято уместност се проверява на пазара в конкуренция с други такива блага или услуги. Ето как думата „проект“ коварно превръща живота ни в процес на производство на стоки* (9).

Сега е ред на националното образование: *В началото на учебната година директорът на колежа ни съобщи, че можем да депозираме проекти, но само пет от тях ще бъдат субсидирани от Общия съвет на департамента*, разказва г-жа Дог. *Очевидно е, че има опасност поставянето в условията на конкуренция да раздели учителите и да отслаби позициите на онези, чиито проекти не спечелят. А да не говорим, че всичко това увеличава властта на директора на училището и ограничава педагогическата ни свобода*.

Освен това тези „проекти“ се превръщат и в основен аргумент, въз основа на който директорите вече се опитват да „продават“ училищата си на родителите на учениците. Ето защо никой няма да се изненада, като чуе директорът на колеж в Рубе да заявява в началото на учебната година: *Не направихме мащабна рекламна кампания. Но трябва да спечелим публиката...* (10). С помощта на услужливата местна преса.

Ето как в академичния район на Лил изданията *Воа дю нор* и *Нор Еклер* редовно хвалят подобни инициативи: „В колежа „Ланжьовен д'Авион“ отвори врати бутик на РК Ланс“, „Състезание по смятане наум в колежа „Мишел дьо Свен“, „Музикално образование в колежа „Камю“: фанфари за последната година“, „В колежа „Ван дер Мерс“ се говори за отлични резултати и интеграция“, „Обучение по екогражданство в колежа във Вестук“ и т. н.

На всичкото отгоре проучване на Сметната палата от 2009 г. разкри, че 186 от общо 254 колежа от мрежата RAR са загубили до 10% от учениците си заради премахването на районирането. Факт е, че марката „Амбиция за успех“ не изглежда особено привлекателна за родители, които са подочули за изостряне на училищното съревнование. Всички учебни заведения, и на север, и на юг, са се впуснали в бясно съревнование.

Стефан Рио, заместник-секретар на Националния синдикат на учителите в системата на средното образование към академията в Екс-Марсей, който е работил на север в продължение на осем години, разказва за тази промяна: *В началото на учебната 2010 г. много колеги забелязаха, че директорите на училищата вече говорят като мениджъри. Интересуват ги единствено целите, които трябва да бъдат постигнати, компетенциите и дейностите, които трябва да бъдат оценени. Всичко това значително ни отдалечава от мисията на националното образование да бъде обществена услуга.*

Изправена пред тези непрекъснати нападки и заплахи, гилдията е обхваната от съмнения. *За трийсетте години, откакто съм учител, никога досега не съм виждал подобна бъркотия*, споделя гимназиалният учител по ис-

служеше за учене...

Това двойно движение разкрива обезпокоителна тенденция. Чрез механизми със съмнителен педагогически характер се установява същински контрол над времето на детето извън училище. Между 1990 г. и 2007 г. въпросът е засегнат в шест циркулярни писма, към които се прибавят и мерките, въведени със закона за социалното единство от 18 януари 2006 г. Официално именно успехът в училище е целта на тези механизми за „съпътстващо подпомагане на учебната дейност“. Те се определят като *съвкупност от действия, целящи да осигурят подкрепата и ресурсите, от които децата имат нужда, за да постигнат добри учебни резултати, подкрепа, която не получават в семейната и социалната си среда* (8). Както и в случая с премахването на районирането, правителството само продължава и засилва политика, наложена през 80-те години на XX в., чиято теоретична обосновка се крепи повече на клишета (*желание за учене*, *удоволствие да се открива* и др.), отколкото на педагогическа мисъл, оценяваща ефикасността на учебния процес.

Все пак механизмите за съпътстващо подпомагане на учебната дейност бяха подложени на оценяване и то показа, че нарастващото значение, което държавните политики им придават, не се оправдава. Както отбеляза социологът Доминик Гласман, *изглежда нямаме основание да очакваме от съпътстващото подпомагане на учебната дейност повече от онова, до което доведе компенсаторната педагогика в САЩ, тоест слабо или никакво намаляване на разликите в успеха*. Той дори смята, че тези механизми могат *чрез нежелани процеси да доведат до изостряне на заклеймяването, понякога дори до разделение между учениците, особено ако мерките не са достатъчно ефикасни от гледна точка на подкрепата при работа* (9).

Зад тези противоречия между демонстрираната загриженост (за повишаване на ефикасността) и разширяването на обхвата от мерки, чийто принос остава спорен, се прокрадват определени социални логики. Чрез съпътстващото подпомагане на учебната дейност тези механизми целят да осигурят еквивалента на онова, с което допринася семейната среда при децата с най-добри резултати. Имплицитно тези механизми отричат идеята, че класът може да бъде мястото, където децата получават ключа към „успеха“ – логика, която предполага на преден план да се изведе усвояването на знания. Точно обратното, хартата за съпътстващо подпомагане на учебната дейност се основава на семейните практики, т.е. на възпроизвеждане и имитиране на онова, което се явява образователно предимство на облагодетелстваните социални категории.

Отговорността за неуспехите се прехвърля на семейството

Така на хора с несигурно образование се възлагат задачи, целящи изравняване и демократизация, които дълго време бяха присъщи на училището. Освен това отговорността за неуспехите в училище се прехвърля на семейството. Това „изнасяне навън“ може и да е икономично, тъй като намалява разходите на държавата за съпътстващо подпомагане. Но не е рационално – децата продължават да прекарват основната част от времето си в училище и използването на това време именно за обучение им е най-полезно. Родителите също са в правото си да очакват от училището да бъде ефикасно за всички ученици и да прави онова, което те все така нямат средства (и време) да направят.

Проучванията за родителските практики показват, че средните и висшите класи не се колебаят да действат наистина „настъпателно“ по отношение на курса на обучение на децата им. В някои случаи дори сами се занимават с обучението им, включително и в чисто техническия му аспект, когато се усетят някакви затруднения. Не само че тези семейства имат книги, с които децата им се запознават, но купуват и учебници и дори предварително им предават някои знания. Да се ангажират семействата (10), какъвто често е случаят при механизмите за организиране на извънкласни занимания, означава по-скоро да се омаловажи това техническо измерение, отколкото то да се превърне в основен елемент на извънучилищната помощ, каквито са очакванията на народните слоеве.

Принципът за „обучение на родителите“, най-вече на средите „със слаба култура“, е например сериозно застъпен в механизъм, изпробван в тридесет и седем колежа. Екипът на Училището по икономика в Париж, ръководен от Ерик Морен, който направи оценка на мерките, заключи, че е ефикасен подходът, целящ да ангажира родителите и да ги накара да осъзнаят положителната роля, която могат да играят за обучението на децата си. Но на какво се основава подобна оценка и в този случай? Преди всичко на факта, че се наблюдава подобряване на отношенията между семействата и колежа и че родителите бяха накарани да се „ангажират“, което доведе до напредък в поведението на учениците. Но като оставим настрана тези постижения в областта на училищния живот, влиянието върху учебния процес е определено като *слабо* (11).

Можем само да се радваме на констатираното усмиряване на колежаните, но дали основната цел на училищната система е точно родителите да бъдат обучавани и да се дисциплинират „трудните“ колежани, докато други се учат?

Зад признаването на родителите и на образователната им роля се прокрадва двойната логика на изнасяне навън на задачите на училището и препращане на причините за провала в училище към семействата и следователно към разликите в културното наследство. Този отказ училището да бъде превърнато в основен фактор за успеха представлява съществена промяна, а в същото време мрежите за подпомагане на деца в затруднено положение се премахват. Утвърждаването на механизмите за съпътстващо подпомагане на учебната дейност е част от своеобразен компромис с учителите, целящ да се прехвърли преодоляването на трудностите в училище на подизпълнители извън него. Благодарение на този компромис се избягва напрежението с преподавателите, но дали той наистина е от педагогически характер?

Макар и недобре поставен от правителствените политики, въпросът за ефикасността си остава все така важен. И не е сигурно, че „отношението“ към детето, с което механизмите за съпътстващо подпомагане подмениха учебния процес, ще бъде достатъчно, за да компенсира разликите в културното наследство. За сметка на това, именно в тази област държавното училище трябва решително да бъде защитено. И докато „педоцентризмът“ (12), който се изтъква в някои училищни механизми (отделяното внимание на детето, на неговото развитие, забавления и дейности, независимо от ефикасността на учебния процес), не изисква специални умения, по съвсем различен начин стоят нещата при егалитарното предаване на знанията.

(8) Национална харта за съпътстващо подпомагане на учебната дейност, май 2001.

(9) Dominique Glasman, „Le travail des élèves pour l'école en dehors de l'école“ (Работата на учениците за училище извън училище), Haut Conseil à l'évaluation de l'école, Paris, 2005.

(10) По този въпрос може да се говори за „педоцентризъм“. Вж. Daniel Thin, *Quartiers populaires. L'école et les familles* (Работнически квартали. Училището и семействата), Presses universitaires de Lyon (PUL), 1998.

(11) Цитирано в *Le Monde*, 12 януари 2010.

(12) Вж. Dominique Glasman, Pierre Blanc, Yves Bruchon, Georges Collonges, Paul Guyot, „Le soutien hors école“ (Подпомагането извън училище), *Revue française de pédagogie*, № 95, 1991.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

CORNEILLE. – „Всяко чудо за три дни“ (2001)

тория и география и синдикален активист Мишел Девре. *Освен това всичко се прави припряно, а средствата драстично се намаляват. Реформата в обучението на стажантите например се превръща в сериозен проблем. Младите учители трябва да преподават по осемнайсет часа без никаква подготовка*. Само през тази година са закрити шестнайсет хиляди работни места, а за последните три години – общо трийсет и четири хиляди и четиристотин. Колкото до стажантите, които досега преподаваха по шест часа, за да навлязат в професията и да овладеят съответните педагогически и дидактически методи, отсега нататък още от самото начало ще бъдат натоварени с почти толкова часове, колкото и по-възрастните титуляри.

Но на 6 септември броят на участниците в стачката не оправда очакванията на синдикатите. Вярно е, че тя предшестваше протестите на 7-ми срещу пенсионната реформа, към която учителите проявяват много по-силен интерес. *Ставаме свидетели на истинска подривна дейност,* отбелязва Девре. *Всяка година на учителите се налагат закони и реформи. Още през 1989 г. Лионел Жоспен, по онова време министър на националното образование, се опита да въведе междинна йерархия чрез създаването на суперучителя. Това предизвика масови протести. Но с натрупването на реформите защитните сили постепенно отслабват. Колегите превиват гръб, като се успокояват: „Е, накрая и тази реформа ще бъде забравена.“ Но грешат, по този начин отсрещната страна бавно напредва*.

В действителност Льору не смята, че в Гранд Сент колегите му биха се мобилизирали. Малка част от тях се противопостави на реформата „Амбиция за успех“, други я подкрепиха, но като цяло мнозинството не реагира. Може би причината се крие в многобройните нападки и в моментната неяснота на реформата. И със сигурност – в по-тежката действителност.

„Никога досега не съм виждал подобна бъркотия“

Мартин Боадие, учителка по английски език в Лил, в колеж, който участва едновременно и в програмата CLAIR, и в системата RAR, набляга на трудностите, изпитвани от работещите в този вид учебни заведения: *Колегите се справят както могат. Иска им се поне отчасти да вярват на обявеното в тези реформи и невинаги успяват веднага да предусетят негативните им последици. Човек винаги се надява на по-добри условия на труд.*

Социологът Кристоф Елу, учител по икономически и социални науки в гимназия в Анже, вижда във всичко това най-вече белег за все по-голямо страдание: *Морално изхабяване, чувство за провал и безполезност в обществото. Това са основните характеристики на професионалния опит на учителите, които чувстват, че са изложени на критиките на хората и едновременно с това изоставени от институцията* (11).

Тази политика на дерегулация на обществените услуги, която, преди да се захване с образованието, се прицели в служителите на „Франс Телеком“, „Електрисите дьо Франс“ и Националната железопътна компания, днес достига невиждана досега интензивност в този сектор.

Тя обаче не би намерила почва без подходящ идеологически контекст. *Според постулата, разпространяван от определени интелектуални и политически среди в диапазона от „втората левица“ до десницата и по-точно от хора като Ришар Декоен, директор на Института по политически науки в Париж и автор на реформата в гимназиите, с особения си статут и дисциплинарната си елитарност учителското съсловие било носител на консерватизъм. Само че напълно целенасочено този постулат не взима под внимание нито политическите атаки срещу съсловието и образованието като обществена услуга, които никога досега не са били толкова ожесточени, нито сериозните щети, нанесени от ултралиберална икономика на народните класи и техните деца*, заявява Рио.

Да се внесе несигурност в статута на учителите, за да преподават на едно живеещо в несигурност население. Ами ако именно в това се състои „проектът“?

Жил Балбастр

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

(6) „Séminaire des réseaux ambition réussite: l'excellence au service des élèves“ (Семинар за мрежите „Амбиция за успех“: отличните резултати в услуга на учениците), 16 януари 2007.

(7) Réseau ambition réussite, „Contrats d'objectifs 2007-2010“ (Договори за целите, 2007-2010), Académie de Clermont-Ferrand; www.ac-clermont.fr

(8) *Le Nouvel Esprit du capitalisme* (Новият дух на капитализма), Gallimard, Paris, 1999.

(9) Franck Lepage, *Inculture(s)* (Липса на култура), том 1: *L'éducation populaire. Monsieur, ils n'en ont pas voulu... ou Une autre histoire de la culture* (Народното образование. Господине, те не го искат... или една друга история на културата), Editions du Cerisier, Cuemes (Belgique), 2007.

(10) Изказване, предадено от Мари-Клод Боадие, учителка по английски език.

(11) Françoise Lantheaume, Christophe Hélou, *La Souffrance des enseignants. Une sociologie pragmatique du travail enseignant* (Страданието на учителите. Прагматична социология на учителския труд), Presses universitaires de France, Paris, 2008.

Заплаха или изгодна възможност

Началото на XIX век. ***Либералният френски икономист Фредерик Бастиа се тревожи, че понятието „безплатно“, свързано с „образованието“, може да се окаже първата стъпка към премахване на частната собственост.***

От създаването на Републиката много се говори за безплатно обучение. Това е комунизъм, приложен към клон на човешката дейност. Образованието е безплатно! Но не само безплатно образование трябва да се иска от държавата, а и безплатна храна и т. н. Как така! Храненето не е ли още по-необходимо? Трябва да се внимава. Хората са го докарали почти дотам. Подлъгани от една дума, ние направихме крачка към комунизма. Какво може да ни попречи да направим и втора, и трета крачка в тази посока до момента, в който, крачейки така, ще минем през свободата, през собствеността, през справедливостта? *Primo vivere, deindre philosophare* (Първо да се живее, после да се философства), ще каже народът и аз наистина не зная какво ще трябва да му се отговори.

Цитирано от Rémy Herrera в
Un autre capitalisme n'est pas possible
(Не е възможен друг капитализъм), Syllepse, Париж, 2010.

1859 г. ***В есето си „За свободата“ либералният британски философ Джон Стюарт Мил противопоставя еманципация и държавна образователна система.***

Всеобщо и подчинено на държавата образование е само инструмент, с който хората да бъдат обработвани, за да станат напълно еднакви. А използваният калъп е този, който се харесва на доминиращата сила в управлението, без значение дали това е монарх, духовенство, аристокрация или преобладаващата част от дадено поколение. Когато инструментът е ефикасен и успешен, той угнетява духа, а това като естествено продължение води до гнет над плътта.

1889 г. ***Американският философ Уилям Тори Харис, който по онова време е министър на образованието, обобщава мисията на неговата администрация.***

Нашите училища бяха научно създадени така, че да не позволяват на когото и да било да става твърде образован. Средният американец [трябва] да се задоволява да играе собствената си роля, без да бъде изкушаван от друга роля.

1906 г. ***Американският филантроп Джон Дейвисън Рокфелер обрисува образованието, което неговата щедрост би могла да направи възможно.***

Няма да се опитваме да правим от тези хора и от децата им философи или учени. Не ни е работа да ги превръщаме в автори, възпитатели, поети или писатели. Не търсим големи артисти, художници, музиканти, адвокати, лекари, свещеници, политици, държавници – такива имаме достатъчно. Задачата ни е проста. Ще организираме обучението на децата по такъв начин, че да можем да ги научим да вършат по възможно най-съвършения начин това, което техните бащи и майки вършат сега несъвършено.

1984 г. ***Неолибералният американски икономист Милтън Фридмън мечтае за образователна система, управлявана от законите на пазара.***

В тази система родителите ще получават чекове за образование (ваучери) на стойност, равна или покриваща част от размера на сумата, която държавата трябва да похарчи, за да осигури образованието на техните деца. Всички граждани ще плащат, както и сега, данъците си, за да финансират националното образование, независимо дали имат, или нямат деца и дали последните учат в държавно или частно училище. Главната разлика се състои в това, че родителите, а не бюрократите, ще имат отговорността да избират къде да се обучават децата им. Това е ключов момент. Поемайки тази отговорност, родителите ще решават в кое учебно заведение да постъпват децата им и кое следователно да получи по-голямо финансиране. Родителите, които изпращат децата си в частно училище, ще бъдат, поне отчасти, освобождавани от двойното задължение да финансират образованието на децата си, което ги принуждава веднъж да плащат данъци за държавно образование и втори път да плащат такси за записване в частно училище. Така преподавателите, подобно на администраторите, ще имат средствата да удовлетворяват изискванията на клиентите си – учениците.

Цитирано от Rémy Herrera в
Un autre capitalisme n'est pas possible
(Не е възможен друг капитализъм), Syllepse, Париж, 2010.

Когато японските гимназии

Неотдавна гласуваното безплатното обучение в японските гимназии не разрешава всички проблеми, поставяни от система, която се характеризира с голямо неравенство и ожесточена конкуренция.

Емили Гийоне*

НЕОТДАВНА Токио въведе безплатното обучение в държавните гимназии. С приемането на закона на 1 април 2010 г. (учебната година започва през април) държавата поема разходите за образование, които са особено високи на архипелага – най-малко 120 000 йени (около 1100 евро) на година. Що се отнася до гимназистите в частни училища, реформата определя за тях стипендия в същия размер. И докато 95% от прогимназиите са държавни, значителен дял от гимназиите са частни – 30%.

Като разпростира принципа на задължителното обучение върху целия цикъл на средно образование, реформата приближава Япония до другите страни членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Според Ясуши Гунджи, ръководител на отдела на осведомителната агенция „Киодо“ в Париж, става дума за *основна промяна. Обучението беше безплатно и задължително само до прогимназията*. Но за преобладаващото обществено мнение тази промяна е по-скоро символична. Джун Оба, доцент в изследователския институт за висше образование на университета в Хирошима изтъква: *Тази реформа не може да бъде окачествена като революционна. Делът на учениците, записали се в гимназии, достига почти 100% и фактически гимназиалното обучение е станало почти задължително*.

Няма ли пари за разходите за обучение, няма и диплома в края на годината

РЕВОЛЮЦИОННА или не, промяната е напълно конкретна. Под действието на реформата бюджетът за образование беше увеличен с 5,2% през 2010 г. *В образователната сфера*, подчертава Оба, *тази политика представлява заслужаващ внимание напредък, противодействащ на тенденцията за намаляване на държавната финансова подкрепа за образование*. През 2008 г. в Япония държавните разходи за образование като дял от нейния брутен вътрешен продукт бяха най-ниски – едва 3,4% срещу 6,1% средно за страните от ОИСР.

CORNEILLE. – „Зеленото майско цвете“ (1997)

Дошлата на власт през август 2009 г. Японска демократическа партия (ЯДП) изпълни само две от предизборните си обещания – въвеждане на семейни надбавки и реформа на гимназиалното образование. Юкио Хатояма, който по това време беше министър-председател, най-напред ограничи действията си само до новата семейна политика и до нейното финансиране (1). Търсенето на икономии го принуди да проучи внимателно бюджетните искания на различните министерства. Взетото решение беше придружено с отказ от някои обещания, като преместването на една американска база извън остров Окинава (2) или въвеждането на безплатно преминаване

(1) Въвеждането на семейни надбавки в размер от 13 000 йени на месец (122 евро) беше гласувано едновременно с реформата, установяваща безплатно обучение в гимназиите.

(2) Вж. Мартин Бюлар, „Дипломатическо микадо в Страната на изгряващото слънце“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 17 юни 2010.

* Журналистка.

В Европа,

Следната цел стои пред Европейската комисия – да подготви резерв от гъвкава работна ръка, за да отговори на нуждите на предприятията от ниско квалифицирани работници.

Нико Ирт*

ОБРАЗОВАТЕЛНАТА философия на г-жа Андрула Василиу, европейски комисар по образованието, се съдържа в няколко изречения: *подобряване на уменията и достъп до образование и обучение, ориентирано към нуждите на пазара*; *да може Европа да се конкурира на световния пазар*; *да бъдат подготвени младите хора за днешния пазар на труда*; *да се справим с последствията от икономическата криза* (1).

Тази философия резюмира доста добре схващанията на европейските ръководители, които от петнайсетина години изповядват разбирането, че най-важната мисия на училището е да подкрепя пазара и че решението на проблемите, свързани с безработицата и неравенствата, се крие в по-доброто съответствие между образованието и икономическите „нужди“.

Европейският център за развитие на професионалното обучение предвижда през идните години да се увеличи броят на високо квалифицираните работни места. Но прогнозира и *чувствителен ръст на броя на работните места в сферата на услугите, особено в търговията на дребно и в дистрибуцията, както и в други елементарни дейности, за които е нужна слаба квалификация или не се изисква такава* (2). Явление, което европейската агенция нарича „поляризация в търсенето на умения“.

Подобна тенденция се наблюдава и в САЩ: от четиридесетте вида трудови дейности, чийто обем нараства най-бързо, само осем изискват много висока квалификация (завършено средно образование + 4 или повече години университетско образование), докато за двайсетина други се изисква само кратко обучение в процеса на работа (3). Различни англосаксонски автори описват тази поляризация, противопоставяйки „MacJobs“ на „McJobs“ (Mac – като алюзия за компютър на фирмата „Apple“, а Mc – за „McDonald's“). Според икономистите Дейвид Х. Оутър, Лорънс Ф. Кац и Мелиса С. Киърни *развитието на заетостта след 90-те години на миналия век се поляризира, като най-голямо е увеличението на дейностите, за които е нужна много висока квалификация, най-слабо се увеличават дейностите, за които е нужна средна квалификация, и скромно увеличение се наблюдава при дейностите, за които е нужна ниска квалификация* (4).

„Понятието успех за всички не трябва да води до заблуда“

ТЕЗИ промени на пазара на труда, които в известна степен контрастират на обичайните разсъждения за „общество на знанието“, неизбежно водят до радикални последици върху образователните политики. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) се оказва принудена да признае цинично, че *не всички ще направят кариера в динамичния сектор на „новата икономика“ – всъщност по-голямата част от хората няма да сторят това – така че към разработването на училищните програми не може да се подхожда с разбирането, че всички трябва да постигнат голямо развитие* (5). Във Франция Клод Тело, председател на комисията за национална дискусия за бъдещето на училището, се придържа към същата теза в доклада, връчен през 2004 г. на министър-председателя Франсоа Фийон: *„Понятието успех за всички не трябва да води до заблуда. То със сигурност не означава, че училището трябва да си постави за цел да направи така, че всички ученици да достигат до най-високите образователни квалификации. Това би било едновременно илюзия за отделната личност и социален абсурд, защото придобитите в училище образователни квалификации не биха имали дори смътна връзка със структурата на заетостта* (6).

* Преподавател, член на движението „Призив за демократично училище“ (Брюксел).

откриват безплатното обучение

по автомагистралите. Отстъпления, за които трябваше да заплати с оставката си през юни 2010 г. след само девет месеца на власт.

Но защо се даде предпочитание на реформата за финансиране на гимназиалното образование? *Все повече гимназисти вече не могат да плащат разходите си за образование*, обясни по време на гласуването на закона депутатката от ЯДП Такако Ебата, *и някои от тях се оказват в критично положение, когато настъпи моментът да получат дипломите си за завършено средно образование*. В не една префектура на много гимназисти им беше отказана диплома. Това е сурова санкция, тъй като без този еквивалент на френското зрелостно свидетелство е почти невъзможно човек да си намери работа.

Особено трудна се оказа 2008 г. Според Асоциацията на частните училища делът на гимназистите, които не могат да си платят таксите, е нараснал от 0,9% през март на 2,7% в края на годината. Някои бяха принудени да прекратят обучението си. *Тъй като все повече родители губят работата си поради рецесията, расте броят на младежите, които престават да посещават учебните занятия чисто и просто защото нямат финансови средства*, обяснява статия във вестник *Джапан таймс* (3).

Друга показателна тенденция: расте броят на гимназистите, които работят. *В повечето гимназии по принцип е забранено да се работи, освен ако за това няма разрешение от гимназиалното ръководство*, обяснява Оба. *Независимо от това през последните години поради икономическата криза мнозина поискаха разрешение да работят*. В държавната гимназия „Коуринкан“ във Фукуока *по двама-трима гимназисти в клас работят на непълно работно време, но всяка година броят им се увеличава*, отбелязва Хироко Фукуда, преподавателка по английски език.

Расте броят на работещите гимназисти, училищата се правят, че не знаят

ТРАДИЦИЯТА гимназисти да работят се наложи с икономическата криза. В някои гимназии от по-ниско ниво почти всички ученици работят на непълно или пълно работно време вечер, разкрива социоложката Мери Бринтън от Харвардския университет: *Това е скрита действителност. Училищата се правят, че не забелязват това, защото по принцип на гимназистите не е позволено да работят* (4). Последните публикувани статистики (2005 г.) показват, че в префектура Окинава, където доходите на глава от населението са най-ниски в цяла Япония, всеки шести гимназист работи на непълно работно време, като 46,4% правят това, за да имат джобни пари, а 31,1% – за да помагат на семействата си (5).

Въпреки това положение, реформата беше посрещната хладно, пораждайки повече критики, отколкото ентусиазъм. Първото възражение бе срещу нейната цена: 393,3 милиарда йени (3,68 милиарда евро). В съответствие с изборната платформа на ЯДП, озаглавена „От бетона към човека“, разходите, предназначени за строителни работи – една от благодатните сфери, осигурили дълголетното присъствие във властта на Либерално-демократическата партия – намаляха с 18%. Сега, когато е основна опозиционна сила, тази партия критикува реформата, приета прибързано без финансови гаранции.

Бюджетното уравнение наистина е сложно, както подчертава авторитетният японски всекидневник *Асахи Шимбун*: *ЯДП винаги е обяснявала, че ще успее да финансира предизборните си обещания чрез умел подбор на държавните бюджетни механизми. Но след като отложи увеличаването на данъка върху потреблението, стана очевидно, че няма да успее* (6). Увеличаването на данъка върху добавената стойност, предвиждано от Наото Кан, който смени Хатояма на поста министър-председател, допринесе за поражението на ЯДП на изборите за Сенат през юли 2010 г. (7).

Второто възражение бе, че тази реформа няма да намали съществено неравенствата. Паричната помощ, отпускана на учениците в частните гимназии, не е достатъчна, за да се покрият разходите им за образование, достигащи средно до 350 000 йени (3300 евро). *А като изключим елитните гимназии*, подчертава Оба, *учениците, записали се в частни гимназии, в много случаи произхождат от семейства със скромни възможности.* И все пак, частните гимназии са безплатни за бедните семейства в голяма част от страната, защото тридесет и седем от общо четиридесет и седемте японски префектури имат допълващи реформата програми за подпомагане (8).

Допълнителните разходи, които не се поемат от реформата, представляват друго затруднение: *Гимназистите трябва да заплащат за униформите си, за учебниците си и за други материали, чиито цени понякога са високи*, констатира със съжаление г-жа Фукуда. Униформата, която все още е задължителна за почти всички гимназии с изключение на токийските, струва например 60 000 йени (550 евро). Общо разходите за ученик в държавна гимназия извън тези за курса на обучение достигат средно 400 000 йени (3700 евро) на година според *Джапан таймс*.

Неравенствата в гимназиите са много големи. Тази реформа *на теория е хубаво нещо, защото вече много хора имат право на безплатно образование*, коментира Гунджи. *Но не мисля, че тази политика внася фундаментални промени в японското образование. Богатите семейства харчат много пари за образованието на децата си. Те ги изпращат в много престижни частни гимназии и освен това плащат за частни уроци*.

Много стриктна класификация подрежда по йерархия гимназиите, в които се постъпва с изпит след завършване на прогимназиалното обучение. Най-високо в стълбицата са елитните учебни заведения, засягащи незначителна част от учениците. В гимназията „Кайсей“ (смятана за най-добрата, като нейните възпитаници показват най-висока успеваемост при кандидатстване в престижния Токийски университет) разходите за обучение достигат 462 000 йени (4300 евро) на година. Между тези елитни частни гимназии и останалите пропастта е огромна.

При все това в споменатата йерархия веднага след елитните частни гимназии се нареждат държавните, в които постъпват близо половината от учениците (46%). Според Ани Веркутер, авторка на книгата *На училище в Япония* (9), тяхната репутация, която доскоро беше отлична, помръкна, след като в някои населени места, с цел да се води борба срещу неравенствата, беше въведено райониране на училищата. Тогава семействата се ориентираха към частните гимназии, където броят на обучаващите се нарасна от 24% през 1993 г. на 30% през 2008 г. Накрая,

(На стр.8)

(3) Philippe Brasor, „Media silence on first lady's school visit shows Japan's education gap“ (Медийното мълчание за визитата на първата дама в училище разкрива пропуските в японското образование), *The Japan Times*, Токио, 26 април 2009.

(4) „What is the state of youth labor in Japan today?“ (Какво е днес положението в Япония с полагането на труд от младежи?), доклад, представен в Temple University, токийски университетски комплекс, 27 юни 2009.

(5) *Ryukyu Shimpo*, Окинава, 2 март 2007.

(6) „Kan Naoto, l'homme du dernier espoir“ (Наото Кан, човекът на последната надежда), *Asahi Shimbun*, цитиран от *Courrier international*, Париж, 10 юни 2010.

(7) След изборите за Сенат на 11 юли 2010 г. управляващата коалиция между ЯДП и Новата народна партия вече разполага само със 109 от 242 места.

(8) „37 prefectures make private high school tuition free“ (Тридесет и седем префектури въвеждат безплатно обучение в частните гимназии), *Japan Today*, Токио, 11 май 2010.

(9) Annie Vercoutter, *A l'école au Japon* (На училище в Япония), Presses universitaires de France, Париж, 1998.

уменията срещу знанието

Проблемът пред онези, които възнамеряват да се занимават с управление на образованието, е следният: периодът от 50-те до 80-те години на XX век ни завеща масови образователни системи, при които учениците преминават общообразователен курс на обучение между осем и десет години в зависимост от страната. Исторически погледнато това отговаряше на очакването за процъфтяващ капитализъм в условията на силен и траен растеж, изискващ постоянно повишаване на нивото на образованост. Но ето ни сега в епохата на кризи и поляризация на квалификациите. При тези условия каква може да бъде общообразователната основа за бъдещите инженери, от една страна, и за бъдещите ниско квалифицирани работници, от друга?

Отговорът се съдържа в характера на новите „неквалифицирани“ или смятани за такива трудови дейности. Защото, ако човек сериозно се замисли, почти няма такова нещо като неквалифицирана трудова дейност. Просто е прието така да се назовават дейности, чиято квалификация не е призната. Така от началото на XX век елементарното равнище на четмо и писмо вече не се смята за квалификация. Същото се отнася сега за правоспособността за управление на моторно превозно средство или за ползването на компютърна клавиатура. Тези дейности, за които квалификация няма, не са обект на никакви колективни преговори и следователно не предлагат, извън минималните законови условия, никакви гаранции относно заплащане, условия на труд или социална закрила.

Съвременните „неквалифицирани“ дейности имат тази особеност, че предполагат многобройни умения, но на много ниско равнище. Сервитьорът във вагон-ресторанта на международен високоскоростен влак трябва да умее да води елементарен разговор на различни езици, да може да смята наум, да има минимални технически и научни знания, както и познания в сферата на информатиката, с цел да работи с различни уреди (фурна, микровълнова печка, бързовар, касов апарат, четец на банкови карти, хладилник, система за звуково оповестяване и др.). Той трябва също да притежава умения за общуване с най-различни клиенти, инициативност, предприемчивост и гъвкавост (заради разписанията и непредвидените обстоятелства, свързани с движението на влаковете).

Безполезно е да се подготвят свръхквалифицирани и скъпо струващи работници

ЕТО КАК в общи линии изглежда списъкът с „базовите умения“, изготвен от Европейската комисия, който трябва да служи за главен ориентир на реформата на образователните системи от началното училище до професионалното обучение, като се премине през прогимназията и гимназията: *общуване на майчин език, общуване на чужди езици, математически умения и основни научни и технически умения, умения по информатика, придобиване на умения как да се учи, социални и граждански умения, инициативност и предприемчивост, чувствителност и култура на изразяването* (7).

Това са умения, които липсват на трийсет милиона европейски работници, изключени фактически от надпреварата за достъп до новите „неквалифицирани“ трудови дейности. Това понякога принуждава работодателите да наемат свръхквалифицирани работници, които им излизат по-скъпо. Предоставяйки масов достъп до тези основни знания, Европейската комисия разчита на известен натиск в посока намаляване на трудовите възнаграждения: *За дадено ниво на търсене, съответстващо на определен тип умения, увеличаването на предлагането ще доведе до намаляване на реалните заплати на всички работници, които вече притежават тези умения* (8).

Заместването на знанието с умение отговаря и на все поголямата нужда от гъвкавост и приспособимост на работната ръка. Икономическата нестабилност, съчетана с неудържимото прибягване до технологични нововъведения, скъсява хоризонта на предвидимостта. Никой не знае как ще изглеждат техническите отношения в производството след десет години и следователно никой не може да предвиди какви точно ще бъдат нуждите от познания или квалификация. За сметка на това, уменията, изброени от Европейската комисия, се възприемат като сигурни ценности, гарантиращи способността за приспособяване на бъдещите работници. Нещо, което ОИСР потвърждава: *Работодателите ги възприемат като решаващ фактор за динамика и гъвкавост. Работна сила, снабдена с тези умения, е в състояние постоянно да се адаптира към търсенето и към средства за производство, които непрестанно се развиват* (9).

Ориентирането към този тип образование означава също и индивидуализация на обучението. Преподавателят вече не е натоварен със задачата да помага на една група да напредва колективно, а само да дава възможност на всеки учащ да прилага и развива уменията си със собствен ритъм. Добър начин пазарът на труда да бъде освободен от „принудителните регулации“, налагани от традиционните форми на дипломата и квалификацията...

(1) Андрула Василиу, „Моите приоритети“, http://ec.europa.eu

(2) CEDEFOP, „Future skill needs in Europe: medium-term forecast. Background technical report“ (Бъдещи потребности от умения в Европа – средносрочна прогноза. Справочен технически доклад). Publications Office of the European Union, Люксембург, 2009.

(3) Douglas Braddock, „Occupational employment projections to 2008“ (Прогнози за трудовата заетост до 2008 г.), *Monthly Labor Review*, том 122, № 11, Вашингтон, ноември 1999.

(4) David H. Autor, Lawrence F. Katz, Melissa S. Kearney, „The polarization of the U.S. labor market“ (Поляризацията на трудовия пазар в САЩ), *American Economic Review*, № 96, Питсбърг, 2 май 2006.

(5) OCDE (ОИСР), „What future for our schools?“ (Какво бъдеще за нашето училище?), *Education Policy Analysis*, Париж, 2001.

(6) Claude Thélot, *Pour la réussite de tous les élèves* (За възможността всички ученици да успеят). Доклад на комисията за национална дискусия за бъдещето на училището, La Documentation française, Париж, 2004.

(7) „Les compétences clés dans un monde en mutation“ (Ключовите умения в един променящ се свят), Брюксел, 25 ноември 2009.

(8) „Progress towards the Lisbon objectives in education and training“ (Напредък към лисабонските цели в сферата на образованието и обучението), работен документ на Европейската комисия, réf.: SEC (2005) 419.

(9) Beatriz Pont, Patrick Werquin, „Nouvelles compétences: vraiment?“ (Нови умения: наистина ли?), *L'Observateur de l'OCDE*, Париж, април 2001.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

LE MONDE diplomatique
българско издание

Испания върви на зле

Игнасио Рамоне

Социалният мир свърши. Общата стачка от 29 септември срещу реформата на пазара на труда, наложена от правителството на Сапатеро, е началото на един вероятно бурен период.

Правителството се ангажира преди края на годината да представи на Конгреса нов проектозакон за увеличаване на възрастта за пенсиониране (от 65 на 67 години) и на периода, върху който се изчислява размерът на пенсиите (от 15 на последните 20 години). Като прибавим това към реформата на пазара на труда и към декрета от май т. г., който намали заплатите на държавните служители, замрази пенсиите и съкрати разходите за обществените обекти, въпросният проектозакон ще предизвика гнева на профсъюзите и на голяма част от хората на заплата.

Министър-председателят отсега обяви решенията си за непроменими. *Още на другия ден след генералната стачка* – заяви той на 1 септември в Токио – *ще продължим по същия път*. Това естествено кара синдикатите да планират нови протести.

В своята неотстъпчивост испанското правителство следва примера на други европейски правителства. Във Франция, въпреки три масови манифестации срещу реформата на пенсиите, президентът Саркози потвърди неколкократно, че няма да промени закона. В Гърция 6 генерални стачки за 6 месеца не накараха Папандреу да чуе исканията на хората. Под предлог че при демокрацията политиката се решава в парламента, а не на улични манифестации, ръководителите пренебрегват отчаянието на широки социални слоеве, принудени да прибягват до стачките – израз на социалната демокрация, за да изложат специфичните си проблеми (1). Правителствата, които действат по този начин, грешат. Те се държат сякаш легитимността, получена чрез изборите, е над другите форми на легитимност и представителност, и най-вече над легитимността на социалната демокрация (2). На един втори етап това поведение може да предизвика недоволните маси да отхвърлят социалния диалог и да отидат на фронтален сблъсък.

Недоволството на голяма част от испанското общество не престава да расте, особено след оповестяването през май на бруталния план за икономии (3). Сред почти петте милиона безработни, временни работници, младежи без работа, жени с ниски заплати, дребни чиновници и техните семейства се задълбочава убеждението, че правителството ги принася в жертва на кризата.

ANTONI MIRÓ. – „Глобалният пазар“, 2009.

В СЪЩОТО време чрез фонда за спасяване на банките правителството преведе 90 милиарда евро на банковите институции, отговорни за спекулата в строителството… И не предвижда да увеличи значително данъците върху най-високите доходи, нито да създаде данък върху богатството, нито да намали бюджета за отбрана (около 8 милиарда евро годишно), нито финансирането на католическата църква (около 6 милиарда евро), нито дори бюджета на Кралския двор (почти 9 милиона)…

Това, което обезсърчава много граждани, е убеждението, че правителството прилага тези мерки срещу трудещите се не защото те отговарят на схващанията му, а под диктата на Европейския съюз и на Международния валутен фонд. И под натиска на финансовите пазари, които със заплахата, че няма да инвестират, изискват намаляване на заплатите и понижаване на стандарта на живот. В действителност самият министър-председател Сапатеро го призна пред група японски инвеститори, като каза: *Започваме реформите, които най-много безпокоят международните инвеститори* (4). И пред най-висшите ръководства на най-важните търговски банки и инвестиционни фондове на САЩ повтори, че мерките, които предприема, са насочени към *инвеститорите и пазарите, които ще оценят твърдата ми решимост да направя конкурентноспособна испанската икономика* (5).

Реформата на трудовите отношения няма никаква връзка с намаляването на публичния дефицит, нито със съкращаването на държавния бюджет, които са основните изисквания на финансовите пазари. Но понеже правителството не може да девалвира парите, за да стимулира износа, предпочете да се сгромолясат заплатите, за да спечели конкурентноспособността.

НАЙ-ЛОШОТО е, че тези сбъркани мерки нямат никаква гаранция за успех. Данните за безработицата, регистрирани през август, т. е. с протичащата вече реформа, показват, че въпреки ниските заплати 93,4 % от назначените са с временни договори. Тоест, несигурността продължава да преобладава на трудовия пазар. Единствената разлика е, че уволненията струват по-евтино на собствениците.

След кризата от 90-те години бяха нужни 13 години, за да спадне безработицата до средното европейско ниво, при това в период на силен растеж, когато Испания получаваше и много средства от структурните европейски фондове. Днес, при тази реформа на труда и при тези предвиждания за рахитичен растеж в продължение на години, според американската икономистка Кармен Райнхарт *трудовата заетост в Испания ще достигне равнището от 2007 г. едва през 2017 г.* (6).

Междувременно това правителство, отхвърлено от собствените си избиратели, вероятно ще загуби властта и ще предаде управлението на страната на консервативната и популистка опозиция. Обикновено така се случва (видяхме го в Германия, Англия и наскоро в Швеция), когато левите партии се отказват от същността си и избират безсрамно дясна политика.

(1) Демократичното гласуване, именно защото е общо и универсално, невинаги отразява някои по-различни нагласи.

(2) Вж. Pierre Rosenvallon, „Le pouvoir contre l'intérêt général“ (Централната власт срещу общия интерес), *Le Monde*, Париж, 21 септември 2010.

(3) Според една скорошна анкета на Центъра за социологически проучвания (CIS) Испанската социалистическата партия е загубила 3,1%. Само 2,5% от запитаните отговарят, че икономическата ситуация е добра или много добра, 22,6% смятат, че е на средно ниво, а 74,4% я определят като лоша или много лоша.

(4) *El País*, Мадрид, 1 септември 2010.

(5) *Пак там*, 21 септември 2010.

(6) *Пак там*, 12 септември 2010.

Le Monde diplomatique
– *испанско издание*
Превод Венко Кънев

Когато японските гимназии...

(От стр. 7)

на последно място в общата йерархия на учебните заведения се нареждат обикновените частни училища (10).

Ръст на насилието и демотивация на учениците

НЕРАВЕНСТВОТО се засилва и поради масовото прибягване до услугите на *juku* – учебни заведения, предлагащи частни уроци. Строгите изисквания на конкурсните изпити ги превърнаха в истинска институция. И макар родителите да са недоволни, много малко от тях, ако разполагат със средства, поемат риска да лишат децата си от тези уроци. *Държавното обучение е достатъчно, за да се получи образование на средно равнище*, обяснява японският журналист Ясуши Гунджи. *Но* juku *са полезни за постигане на успех на приемните изпити в университета, защото в тях се усвояват специфични умения*. В стремежа си да спре изтичането на гимназисти към частните училища Токио експериментира с публично-частни партньорства между държавните училища и *juku* (11).

С цел да се преборят неравенствата в дълбочина, Жан-Франсоа Сабуре, специалист по образованието в Япония, защитава идеята за *държавни гимназии с много добро качество на обучението, както беше през 70-те години на миналия век. Би трябвало също така да се преразгледа системата на приемните изпити и да се води борба срещу системното прибягване до тестове със затворени въпроси*.

Приемните изпити за влизане в университет се наложиха трайно. Те са много практични за работодателите, които често наемат служители в зависимост от университета, чиито изпити под формата на тестове кандидатът е положил успешно. Тази практика се разпространява бързо в системата на училищата, като особено активно се прилага в гимназиите. Все пак под натиска на проблемите, проявили се през 80-те години на миналия век (насилие, самоубийства, училищни фобии и др.), бяха предприети реформи. Прочутите *hensachi* (комерсиални тестове, проверявани от компютър), които преподавателите все по-масово използваха, за да решат към коя гимназия да ориентират даден ученик, бяха забранени в държавните прогимназии през 1993 г. Успоредно с това беше възприет принципът за прием в държавна общообразователна гимназия по препоръка, макар че селекцията чрез конкурс също продължава да се прилага.

Въпреки тези мерки в гимназиите днес се наблюдава ръст на насилието и демотивация на учениците. *Японските ученици нямат вяра в себе си и не знаят как да градят бъдещето си*, обяснява г-жа Фукуда. *Това е национален позор*.

(10) Над 24 % от учениците са в технически и професионални гимназии.

(11) Julian Dierkes, „While policymakers are looking elsewhere, Japanese education is being reformed from below“ (Докато отговарящите за политиката гледат в друга посока, японското образование се реформира отдолу), *Asahi Shimbun*, Токио, 16 юни 2010.

Емили Гийоне

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

В „Монд дипломатик“ през ноември

- *за кризата - извънредно положение без край*
- *за галопиращата приватизация на френските болници*
- *за движението „Чаено парти“ в САЩ*
- *за Марио Варгас Льоса и най-новия му роман*

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

На фокус

Квалифицираните кадри влизат в Бяла книга

Специалисти предупреждават: Недостигът на талантливи „занаятчии” може да спре бъдещия икономически растеж

Ева КОСТОВА

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

България трябва да реформира образователната си система, за да реши проблема с хроничния недостиг на квалифицирана работна ръка, се казва в анализа на Ройтерс от София за българското образование

Продавачи и снабдители са най-често срещаните професии, след тях са шофьорите - 11 процента

Неотдавна компания, лидер при новаторските решения, свързани с човешкия капитал, предупреди, че ако бизнесът, правителствата и търговските асоциации не разработят заедно дългосрочни стратегии за намаляване недостига на квалифицирани работници, бъдещото развитие на икономиката ще пострада. В целия свят тези позиции са най-трудни за попълване според новото глобално изследване на Manpower Inc. “Недостиг на таланти”, което обхваща 35 000 работодатели от 36 държави. Тази категория включва широк диапазон от професии, които изискват специфични умения, напр. месари, електротехници, дърводелци, строители, водопроводчици, оксиженисти и др.

Същата компания в новата Бяла книга, наречена “Стратегическа миграция - краткосрочно решение за недостига на талантливи “занаятчии” предупреждава и за друго - че докато глобалната икономика се възстановява, трябва да се въведат

политики за стратегическа миграция

за да се създаде мобилна работна сила, която да намали недостига от квалифицирани работници, които да подпомогнат икономическото здраве и бизнес растежа.

Особено трудна става тази задача при днешните условия у нас. Дясното управление преди изборите се закани да налее солидни средства в тази сфера, но резултатът е повече от плачевен. Не се очертава по-добър и занапред, тъй като образованието ни стана “последна дупка на кавала”, особено в прогнозите за бюджета за догодина, който ни най-малко не отчита кризисната ситуация.

София харчи около 4% от БВП за образование - 18% под средното за ЕС, а това означава бавно излизане от кризата и неконкурентна икономика. Това припомни неотдавна и изследване на Ройтерс. България трябва да реформира остарялата си образователна система, за да реши проблема с хроничния недостиг на квалифицирана работна ръка, който спира чуждите инвеститори и подкопава усилията да се помогне на боледуващата й икономика - се казва в анализа на Ройтерс от София за образователната система в България.

Най-бедната страна членка на ЕС има и най-ниска продуктивност на труда и някои чужди компании се притесняват от

цената на вноса на работници

сочи още анализът.

Докато глобалното възстановяване набира скорост, отглеждането на бъдещи таланти и облекчаването недостига на квалифицирани работници се превръща в жизненоважен фактор за икономическия растеж на една страна, предвид нивото на безработица в целия свят и миграцията, категорични са специалистите. Джефри А. Джорес, председател на борда на директорите на Manpower например твърди, че ще е нужна стратегическа миграция за създаването на глобална работна сила и намаляването на настоящия недостиг на таланти. Всички държави трябва да развиват политики, които да улеснят положителната миграция, за да стимулират икономическия растеж, като осигурят квалифицирани работници там, където е нужно, вместо да създават имиграционни граници.

Според изследването на Manpower “Недостиг на таланти през 2010 г.” се наблюдава остър дефицит на кадри в много от най-големите световни икономики, в т.ч. САЩ, Германия, Франция, Италия, Канада и Бразилия, където работодателите поставят квалифицираните “занаятчии” на първо или второ място сред предизвикателствата при наемането на кадри. Бялата книга “Стратегическа миграция” призовава за

дългосрочни стратегии за сътрудничество

които да облекчат недостига на квалифицирани работници, като поощряват положителното отношение към тези професии, както и да гарантират, че работниците, които преминават техническо обучение, получават точна информация за търсенето на таланти в техния сектор. Въпреки че миграцията може да предостави незабавно решение, тези национални политики трябва да станат приоритет, за да оформят производителна работна сила в дългосрочен план, предупреждават специалистите. Неадекватните обучения и негативните стереотипи, свързани с квалифицираните работници, допълнително подхранват опасния недостиг на талантливи занаятчии, категорични са експертите. Споменатият Джеф Джорес добавя: “Работодателите и правителствата трябва да върнат уважението към тези професии. Те трябва да гледат напред, да предвиждат бъдещото търсене в тези области и да започнат да работят в тази посока още сега. Нивата на безработица остават високи в целия свят, особено сред младите хора и предоставянето на обучителни програми, докато се популяризират квалифицираните занаятчийски професии като приложим кариерен избор, могат да осигурят по-голяма база от таланти за тези позиции, както и ще помогнат на бизнеса да се справя постоянно и ефективно с недостига на кадри, от които има нужда”.

Според изследване на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (OECD) по-малко от един на всеки трима 15-годишни в Германия и Чехия виждат себе си на висока позиция в някоя занаятчийска професия, когато станат на тридесет, и тази цифра е дори по-малка в Италия, САЩ и Япония.

“Недостигът на квалифицирани работници е свързан с няколко основни проблема -

по-старите и опитни кадри се пенсионират

без да имат адекватни заместници; техническото образование не следва нуждите на бизнеса; липсата на ентусиазъм в младото поколение да започне кариера в тези области”, твърди Надя Василева, управляващ директор на Менпауър за България, Сърбия и Хърватия. “Трябва да се изкоренят отрицателните асоциации с тези професии, защото един млад човек без работа винаги има обещаваща алтернатива пред себе си да научи занаят и да развие свой собствен бизнес. Да, всяка държава има нужда от своите лекари, ИТ специалисти, математици и физици, но тя със сигурност има нужда и от своите строители, шофьори и готвачи. Ето защо по-тясното сътрудничество между правителството, работодателите и образователните институции е повече от наложително, за да стимулираме заедно икономиката на страната”, допълва Василева.

Къде сме ние?

България е под средното равнище за страните членки на ЕС по брой дипломирани висшисти, сочи скорошно проучване на Българската стопанска камара на образователната и професионално-квалификационната структура на заетите и работната сила на национално, секторно и регионално равнище. Развитието на образователната система сериозно се отдалечава от реалните потребности на икономическите сектори, показва проучването.

При заетите българи се наблюдава концентрация в групите и в професиите с по-ниска квалификация и професионална подготовка. В страната през 2004-2007 г. по-малко от половината завършващи средно образование продължават в степените на висшето образование. Въпреки че има положителни тенденции по този показател, България все още е на едно от последните места в Европа. При това, разликата с водещите страни трудно ще бъде преодоляна при съществуващите тенденции в развитието на системата на образованието, отчитат експертите. Независимо че за периода процентът на участващите в образование и обучение като цяло нараства, страната ни е на едно от последните места и изостава сериозно от средните стойности за ЕС. България продължава и в началото, и в края на периода да бъде в групата на страните с най-нисък процент на учениците и студентите на възраст от 15 до 24 години спрямо общия брой на населението от тази възрастова група. Професионално-квалификационната структура на заетите лица е неефективна и деформирана, твърди Людмила Векова, ръководител на екип, разработил анализа на тази тема в БСК.

Според анализа с малък процент се увеличават работещите в първата най-висока група - президент, законодатели, висши служители и ръководители и същевременно спада заетостта в по-нискоквалифицираните групи.

По данни към 31 декември 2009 г.

най-висок е процентът на персонала, зает с услуги

за населението, охрана и търговията. В този сектор са заети 17%. Следващата група - 16% са професиите, неизискващи специална квалификация. Третата група са операторите на машини и съоръжения - 14%. Същевременно по-нисък е процентът на хората, заети в групите, които предполагат по-висока квалификация, коментира Векова.

Продавачи и снабдители са най-често срещаните професии. На следващо място са шофьорите - 11%, толкова са сервитьорите и барманите. 10% от заетите лица работят като охранители и пазачи.

Препоръките на експертите са за подобряване системата на допълнителна квалификация и преквалификация. Нещо, което само на пръв поглед изглежда лесно осъществимо.

Граждани на света

Ромите - този така странен и загадъчен етнос

Александър РАЙНОВ

С ненавист посрещнах изказването на Никола Саркози във Франция. Какво е искал от групата мирни европейски граждани - българи от ромски произход, които, както много наши, завършват висшето си образование и търсят убежище, работа и щастие?

Не случайно Гьоте казва: "Човек се ражда, за да се бори!". Всеки има право на живот на планетата Земя. "И във всеки човек в душата има слънце, позволете му да свети" - Демокрит. Ако ромите са правили зулуми, съгласен съм да действат техните закони. Никой няма право да пречи на дадено общество. Щом Европа се вдигна в защита на тази група роми - наши, а румънските са били повече, значи страните от Европейския съюз не търпят в нашия век расизма. Френското правителство наруши правата на човека. Франция забрави, че тяхната свещена буржоазна революция се крепеше именно на "Права, свободи, равенство". Франция има един голям син - генерал Шарл дьо Гол, от когото аз само съм се възхищавал. Защото благодарение на неговата правилна политика френските колонии Алжир, Тунис и Мароко получиха независимост. Ако той беше жив, щеше ли уважаемият френски държавник Никола Саркози да провежда такава нагла политика спрямо нашите европейци, гражданите от ромски произход? Позволявам си да твърдя, че

познавам ромската общност

- от прогимназията се интересувам от този така интересен, странен и загадъчен етнос. Наистина някои техни индивиди допускат нетърпими негативи, много добре съм запознат от писанията и репортажите на медиите, "умело" украсени от наши журналисти. Бедата е, че се пише и говори все в множествено число, което нагнетява сред нашата общественост омраза и ненавист. Това е в противовес с обединяването на българския народ. По този начин като народ ние не сме сила. Защото никой не се ражда крадец! С тази просмукана теза аз не съм съгласен. Към тази група, клан, разновидност роми (ромите са над 300 разновидности), към която сме били на дистанция, живеещи като същества на самотни острови в своите махали, квартали, в гета, не ни е интересувало тяхното житие и битие, и по този начин те с векове изостанаха в своето развитие. Едва през миналия век се съвзеха, но след 60-70-те години пак луди глави спряха тяхното културно развитие. Бяха спрени техните ансамбли. Забраниха им песните, уникалните цигански танци, дори и как да се обличат им диктуваха, а на ромите-мохамедани дори насила бяха сменени имената.

Що за глави на раменете си носеха тогавашните

"първи ръководители"? Чувах приказки необосновани: "Да се оправят!". Присъствието на ромите в нашата татковина е около 700 г., а в Европа са от 1000 г. През 2003 г. ромите в света честваха своя милениум, включително и в градовете на страната ни. В България от Византия пристигат през 1378 г., по време на царуването на цар Иван Шишман. Преди това са били 300 г. във Византия - Гърция. Иван Шишман ги приема като равноправни граждани - незапомнена от времето политика. Ето защо ромите пенсионери желаят в знак на признание да му издигнат паметник, като казват от уважение: "Той е нашият цар", независимо че в своето съществуване тези хора са били най-унизените, най-презираните, най-дискриминираните. На тези хора се е гледало в миналото с ненавист, на човешки същества "второ качество". Независимо от прекалено тежкото им положение след 1944 г. много от тях достойно защитиха човека-българин от ромски произход. Макар и на светлината на свещичка, или на мъждукаща светлинка от печка "циганска любов", те са чели и са завършвали образованието си, затова

сега има ромска интелигенция

Господата д-р Съби Големанов, Александър Филипов, Мануш Романов, проф. д-р Чирков, Петър Георгиев, Цветелин Кънчев, Тома Томов след демократичните процеси в нашата страна бяха народни представители. Сега етнос рома в парламента има един-единствен представител - госпожица Милена Христова. В Унгария ромите имат лоби в техния парламент. Колко назад са ромите в България в сравнение с ромите в Унгария! И в България сега се нароиха над 300 неправителствени ромски организации. Постепенно и тук се събуждат от своя дълбок сън. Има висши офицери. Един от тях е Господин Йорданов Колев - подполковник, издал книгите "Сърцето за всички" и "Един циганин в ЦК на БКП", проф. Чирков няма нужда от представяне, проф. Атанас Димитров, завеждащ катедра немска философия, пръв превежда романа "Под игото" на немски език, проф. Георги Антонов и още двама - професор-ортопед и философ, който казва: "Българите без циганите не могат и циганите без българите не могат!"

Сега малко ли са учителите, инженерите, поетите, композиторите, журналистите, певците? Нека спомена имената на Усим Керим, поетесата Ибрахим Сали, Мехмед Мерджан, Асен Мерков, Васил Чапразов, писателката Виолета Драганова. В България какви са Борис Карлов, Мишо Гюров, Стефан Демирев, Ибро Лолов, Трайчо Синапов - най-добрите наши български акордеонисти са роми. Рамадан Лолов - баща на българските кларнетисти (кларнетът е пренесен в България от ромите). Сега Иво Папазов за чуждия свят е "извънземен". А кой е Дико Илиев - композиторът на български хора, изпълнени от духови оркестри?

Понякога чувам, че ромите "били мързеливи" и не пущали децата си на училище. Това са неверни слухове. Има ромски квартали, където абитуриенти правят карнавални шествия - в Сливен, в Първомай, в Каварна. В Габрово има образцова ромска махаличка. Да, може да има и такива ромски случаи - поради лоши битови условия и липса на средства от първа необходимост.

Първият ударник в страната след 1944 г.

е българин от ромски произход, текстилец-предач - Сава Николов, с 16 ордена за трудова слава. Синът му Никола Савов и Стефан Панайотов - бивши боксьори в националния отбор, дълги години защитават честта на Сливен и на България.

За сведение на уважаемите читатели в много в алеите на първенците ударници и най-добри в професията съм виждал портретите на роми - тъкачи, предачи и други.

Синът на наша постоянна ударничка-предачка в цех "Балкан" на бившия комбинат "Васил Коларов" в Габрово е генерал, завършил е Генералщабната академия в Москва, казва се Генчо Христов.

Уважаеми сънародници, след като написах само някои от примерите с личности, сега трябва да се позамислим.

Човекът се цени по своя умствен багаж

не от произхода. Ако по времето на расизма и хитлеризма не бяха загинали без вина, съд и присъда 600 хиляди роми в лагерите на смъртта, нямаше ли да има още Чирковци, Диковци, певци и поети от тях! Айнщайн казва: "Повече никога няма да стъпи кракът ми в тази страна Германия". Наистина 6 милиона евреи загинаха в лагерите на смъртта. Съвременните германци още се срамуват от безчовечната политика на Хитлер. Бил съм рамо до рамо с немски колеги певци, пил съм от тяхната прекрасна бира, чувал съм ги да правят такива признания.

Присъствах на концерт на единствения

професионален ромски театър в света в Москва

на 1 май 1978 г. Имах щастието да пея химна на ромите "Джелем джелем" с директора на театъра Николай Сличенко. Чувствах се сред висши хора. Имах предложение да остана на работа при тях. Казах им: "Солист съм на мъжки хор на запасните офицери "Емануил Манолов" от Габрово, България. Хорът ни е от 120 човека. Имам спечелен национален конкурс за изпълнение на руска песен. Малко нескромно от моя страна, но се наложи да го кажа. Колегите ахнаха. Дамският им камерен хор беше от 22 певици, а мъжете бяха 9 човека певци и китаристи.

Възхищавам се от унгарския ромски оркестър 101 цигулки. Втори такъв оркестър в света няма, все хора с академично образование. В Унгария по-добри от тях изпълнители на унгарските чардаши няма. Възхищавал съм се от Есма Реджепова, Костадин Гугов, от оперния певец Иван Консулов, от г-жа Рулева, оперна певица, от Джани Моранди, от царя на рока Елвис Пресли, от благородния бивш държавник на САЩ Бил Клинтън.

Ето защо аз определям етнос рома като достойни и предани. Аз не зная какво е мнението на президента на световната ромска организация от Полша г-н Станислав Стакевичи, на генералния секретар Байрам Халити от Република Сърбия. Съвременните роми не са някогашното чергарско номадско племе, а са организирани, и са около 12-15 милиона в света.

На тяхната волност, песни, танци и свобода светът може само благородно да завижда. Когато те пеят, свирят и танцуват, със себе си носят свободата.

И доказват, че са граждани на света.

Московският цигански театър "Ромен" - изповедта на старата цигулка

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Сърце да е широко...

Позиция

www.duma.bg

Здравето не е стока

В България пациентът се превръща в стока, която се купува и продава в триъгълника „болнично заведение - здравна каса - Министерство на здравеопазването”

Станислав БЛИЗНАКОВ

Проблемите на българското здравеопазване се натрупват всеки ден и стават все по-неразрешими. Образовани млади хора предлагат мерки, които в крайна сметка биха довели до дистанцирането на държавата от националното здравеопазване.

Държавата като организация е функция от своите граждани. Тя съществува чрез тях и заради тях реално, а не виртуално. Правителството, Народното събрание, президентството не решават някакви абстрактни задачи, а реално съществуващи въпроси, които се отнасят непосредствено до живота на българското население.

Строителите на съвременна България още в първите месеци след освобождението през 1878 г. са започнали изграждането на националното здравеопазване. За няколко десетилетия се изгражда областна и околийска структура и база, която се използва и днес. Построени са диспансерите за белодробни заболявания във всяка област, санаториумите в Радунци, Трявна, Искрец, Варна и на много други места. Въпреки войните и националните катастрофи нашите предци са намирали начин и средства да поддържат националното здравеопазване на много добро равнище. Изградено е и селското здравеопазване.

В периода 1947-1989 г. се изгради огромна материална база

- болници, поликлиники, детски и женски консултации, диспансери, балнеолечебни комплекси, почивни станции. Разгърна се профилактичната дейност на всички равнища. Много от споменатото обаче вече е далечен спомен.

Агонията на здравеопазването започна от регистрирането на здравните заведения по Търговския закон като търговски дружества. Разумно обяснение на този факт не може да се намери. Търговското дружество трябва да формира доходи най-малко колкото разходите, за да съществува, а за да се развива, е нужна печалба. Източникът на доходи е само и единствено пациентът и неговото здраве. Здравето и разумът са определящите елементи на човешката личност.

В нашия случай пациентът се превръща в стока, която се купува и продава в триъгълника “болнично заведение - здравна каса - Министерство на здравеопазването”. Българите, които в своята хилядна история не са придобивали блага чрез притежаването и използването на роби, днес са продавани като на хайван пазар.

Здравето, респективно човешката личност, не може да бъде стока. Ако балансът на едно болнично заведение, било то и търговско дружество, е изравнен, не му е останал нито 1 лев за подобряване на дейността. Здравните дейности са нормирани така, сякаш се отнасят до чисто техническа и производствена дейност. Всеки пациент е индивидуален случай, зависещ от комплекса индивидуални фактори, определящи начина и времетраенето на лечението.

Ако болничното заведение формира печалба, тя е само и единствено чрез пациентите. Начините са известни.

Принудително спонсориране, избор на лекари

и екип, намаление на персонала, внасяне на консумативи и т.н. - все известни неща, за които МЗ си затваря очите. Но болничните заведения не правят това, а и други хитринки с удоволствие, а за да съществуват в полза на пациентите. Най-малко медицинският персонал може да бъде обвинен в алчност. Много от тях са притиснати от желанието и невъзможността да си свършат работата както трябва.

Лекарите, които с много труд, упоритост, желание и лични средства са успели да надхвърлят средното професионално равнище, се нуждаят от прилични доходи, за да задържат нивото си и да израстват. Това са скъпи абонаменти за реномирани медицински издания, непрекъснато следене на фармакологията, участие в международни симпозиуми и срещи, кореспонденция, допълнително обучение и т.н. Всичко това е твърде скъпо.

Все по-често се среща разглеждането на здравеопазването като услуга. Това профанизира смисъла и съдържанието на здравеопазването като основен ангажимент на държавата, дължим на своите граждани. Сякаш става дума за ремонт на бойлер. Лекарите не са занаятчии и здравеопазното не е услуга, а комплекс, система от дейност, дължими от държавата на обществото и отделната личност, за което българите си плащат и доплащат. В този ред на мисли се стига и до смисъла, и до съществуването на здравната каса. Тя консумира за самоиздръжка твърде голям финансов ресурс и е междинен орган с твърде съмнителна ефективност. Повече от 100 години българското здравеопазване успешно се е ръководило от министерство.

Приватизация в здравеопазването вече имаше. Бе приватизирано държавното аптечно управление с огромна материална база, приватизираха се и фармацевтичните заводи. Резултатът е, че у нас в сравнение с европейските държави и Европейския съюз

цените на лекарствата са най-високи

За лечение на заболяване, което по сегашните стандарти се поема от МЗ, на мен за трети път трябва да ми приложат химиотерапия с медикамента декарбазин. От миналата година МЗ не снабдява онкологичните диспансери с това лекарство. Нуждаещите се го издирват самостоятелно. Бях посъветван да търся лекарството в Турция или Гърция. Проучванията на компетентни хора установиха, че във всички съседни нам държави този медикамент се намира безпроблемно. Купиха ми лекарството от Истанбул за 260 лева. Това не е частен случай, а вече установена практика. Въздържам се от коментар.

Пледира се за премахване на “социалните функции на здравеопазването”. Изразеното становище граничи с обикновен цинизъм. Здравеопазването няма други функции освен социални. Разглеждането на здравеопазването като търговска дейност е безнравствено и фундаментално противоречащо на вековните български традиции.

Дава се за пример Холандия, но се пропуска да се каже каква е данъчната политика там, какви финансови средства се отделят за здравеопазване, каква е средната работна заплата, какви са критериите за бедност, в какво се изразява социалното подпомагане, какъв е стандартът на живот. След като се направят тези пояснения, ще се установи пълната несъстоятелност на тази препоръка. Но освен Холандия има и други държави, които могат да се споменат и да се вземе пример от тях - Франция, Русия, Германия, Финландия, Норвегия, Полша, Чехия, Хърватска, Сърбия, където здравеопазването е с преобладаващо държавно участие.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Плащаш - лекуват те. Не плащаш - проблемът си е твой

Не трябва да се допуска приватизация на болниците

и другите здравни заведения. Нека частният капитал строи и експлоатира здравни заведения, но относителният дял на държавата в здравеопазването трябва да е решително преобладаващ. Приватизацията на болничните заведения, създадени от поколения българи с много лишения и неуморен труд, ще доведе до драстично отдалечаване на изпълнителната власт от обществото. Ще доведе до безпардонното и аморално изкарване здравето на българските граждани на стоковата борса. Предлаганите идеи са либерални до абсурд.

Ще бъде несправедливо, ако за състоянието на здравеопазването се обвинява само сегашното правителство.

Очевидно е, че реформата в здравеопазването не може да се направи без широка обществена подкрепа и съгласие. Това не е по силите на което и да е правителство, оставено само, дори и да има необходимия брой народни представители. Затова нека се въведе ред в здравеопазването при настоящата уредба. Управляващи и опозиция да намерят сили и воля да създадат заедно предпоставките за промени, съобразени с вековните ни традиции. Нека не забравяме, че здравето на българските граждани е съществен елемент от националната сигурност. Наложително е формирането на нова кръгла маса, около която да се съберат всички заинтересовани и да работят дотогава, докато не вземат единодушно решение.

Брюкселски безсъници

Ислям и демокрация

Георги ГОТЕВ

След като Ангела Меркел обяви германския мултикултурен модел за пълен провал, много неща в Европа се промениха. Думите на Тило Сарацин, разбунили Германия преди два месеца, вече не звучат като ерес. Сарацин, тогава все още член на ръководството на Бундесбанк и политик, когото Германската социалдемократическа партия сега иска да изключи, беше писал, че Германия се самоунищожава заради липсата на интеграция на мюсюлманите.

След първоначалното осъждане от дежурните коментатори се оказа обаче, че огромното мнозинство от германците е напълно съгласно със Сарацин.

Сега на свой ред Меркел казва, че емигрантите трябва да положат повече усилия да се интегрират в германското общество и да научат немски език. Тя има предвид, разбира се, четирите милиона мюсюлмани в Германия, повечето от които са наследници на турските гастарбайтери от шестдесетте години на миналия век. Много от тях са прекрасно интегрирани в германското общество, но въпреки това присъстващите млади християндемократи станаха на крака и дълго аплодираха Меркел за тези нейни думи.

На фона на икономическата криза европейски лидери от традиционните политически сили неусетно си присвоиха територия, смятана за запазена за крайната десница. Политически некоректното много бързо стана коректно.

Нямам предвид само Германия. Доскоро се смяташе, че САЩ олицетворяват най-големия успех на мултикултурализма, тоест съжителството на общности с различен произход, култура и религия. Там е работата обаче, че на тази теория вече не може да се вярва след епизода с опита да се построи джамия в близост до мястото, където се издигаха кулите близнаци. Американското общество се оказа всъщност изключително нетолерантно спрямо исляма, възприеман не като религия, а като идеология на терористите от 11 септември 2001 г.

Но мюсюлманите в САЩ не са много. В Европа, където те са повече, ислямът е възприеман като нещо, което капсулира тези, които го изповядват, по съвсем различен начин в сравнение с други религии и култури. И също така като заплаха, че много скоро поради демографските тенденции Европа ще загуби не само своята културна идентичност, но и своята демократична същност.

Защото мнозинството от европейците не вярват, че ислям и демокрация са съвместими понятия. Ислямът е възприеман като синоним на тоталитарни обществени отношения, на безпрекословното подчинение на догми, изготвяни неясно от кого и къде, на пълното обезличаване на личността.

Турция е особен случай на успешна мюсюлманска държава, която, макар и с трудности, върви по пътя към демокрацията. Посещавал съм Турция на връщане от Иран и чувството на всички в самолета бе, че не сме прекосили разстояние, а сме пътували във времето. Просто от средните векове се пренесохме в модерната съвременност.

Затова в средите на ЕС се придава голямо значение на бъдещото развитие на Турция, която е до голяма степен на кръстопът - може да залитне към умерен и по-отявлен ислямизъм, но може и да запази за свой модел западноевропейските общества. Факт е, че Турция остава рядък успешен пример на мюсюлманска държава.

Самата Турция разбира това добре и доста грубо шантажира Брюксел: или ни приемате в ЕС, или ще се развиваме по друг модел... Питал съм турски министри да кажат кой по-конкретно. Но те предпочитат недомлъвката.

В ЕС гледат с любопитство и на България, единствената страна в ЕС, в която има голямо мюсюлманско мнозинство, което не е резултат от скорошна миграция. Шаблонът за българския етнически модел сме го чували. Това са алабализми. Но по същия начин като турските министри, когато се почувстват притиснати, лидерите на ДПС кават: “Развалите ли етническия модел, ще стане страшно...”

Истината е, че политическият модел на ДПС е пълен абсурд за едно европейско общество. Никой не може да приеме за нормално една етническа или религиозна група да съставлява политическа партия. ДПС е член на европейската група на либералите. Значи ли това, че всички български турци са либерали? Нима няма сред тях ляво настроени, или десноцентристи? Нима е нормално един политически лидер да рентиерства до живот като “Господин десет процента” от българския електорат?

Аз лично мисля, че демокрацията и ислямът биха могли да бъдат съвместими при спазване на редица условия, започвайки от отделянето на църковните от държавните и политическите дела. Много ми е трудно да обясня това обаче на моите брюкселски събеседници, защото феодалното политическо капсулиране на моите сънародници мюсюлмани свидетелства за противното.

Германският мултикултурен модел е пълен провал, каза Меркел. А какво да кажем ние с гайдите?

Култура

очаквайте

Легендарният рок музикант Джон Лорд е представен във филм на Георги Тошев

Две екзотики

Петър Маринов разказва впечатления от Япония и Перу в живописна експозиция

Япония и Перу - две екзотики, но с различна индивидуалност, представя в четиринадесетата си самостоятелна изложба Петър Маринов. Новите му творби са изработени върху естествения фладър на дърво-

то със смесени техники и колаж. Официалното откриване на "Две екзотики" е днес от 18.30 ч. в столичната галерия "Викинг" (ул. "Цар Симеон" 63). Изложбата ще продължи до 21 ноември.

Художникът с образно преживяване споделя с нас тези световe на непознатото, странното, загадъчното. Какво ли не откриваме? Красивото и хармоничното съжителстват със съдбовно-суровото, сериозното - с игриво-закачливото. Картините провокират духовно, любовно, възраждащо, болезнено, щастливо. Въздействат на сетивата и емоциите със субективизъм, чувствителност, художествена интуиция, сензитивно изящество, хармония на фигура и тон, отбелязват от галерията.

Някой от древните мъдреци беше казал: "Работи, каквото ти е приятно и няма да работиш цял живот." Но работа ли е полетът на фантазията? Работа ли е неугасимият стремеж към познание и усъвършенстване? А копнежът и безкрайната страст към естетическа наслада? Може би те са работа. Но работа за сътворяване пътя към

дълбоката тишина на сърцето, разсъждава авторът.

Петър Маринов е роден в София. Завършил е НХА в класа на акад. Светлин Русев. От 1986 г. участва в много общи и самостоятелни художествени изложби. През 1987 г. открива самостоятелна експозиция в Москва. През 1996 г. представя изложба в Каракас, Венецуела. Има много изложби в галерии в София. Творби на Петър Маринов са притежание на частни колекции в Русия, Венецуела, Австрия, България, Япония и други.

СКАНДАЛ ЗА НАЦИОНАЛНАТА НАГРАДА „ЙОВКОВ"

Дана РУСЕВА

Националната литературна награда "Йордан Йовков", която се връчва на пет години, да бъде разделена и с нея да бъдат удостоени писателите Кольо Георгиев и Димитър Томов - е предложението на 9-членна комисия след тайно гласуване. В нея участват представители на община Добрич и творци. Освен това комисията ще предложи на Общинския съвет на Добрич да гласува отличието за принос в научното изследване и популяризиране на Йовковото литературно наследство да бъде връчено на проф. Светлозар Игов. Тази година номинираните творци за престижната награда бяха проф. Анчо Калоянов, Георги Мъров, Георги Мишев, Димитър Томов, Здравка Евтимова, Иван Кръстев, Иванка Денева, Йордан Хаджиев, Кольо Георгиев, Мюмюн Тахир, Никола Радев, Пелин Пелинов, Петър Кънев и Стефан Цанев. За популяризиране на Йовковото наследство бяха предложени авторите Любомир Котев, проф. Милена Кирова, Петър Кънев и проф. Светлозар Игов. Предстои на заседанието на Общинския съвет на 26 октомври да бъде взето решение за присъждане на националното отличие. Наградата ще бъде връчена за девети пореден път на тържествена церемония на 18 ноември по време на националните литературни празници "130 години от рождението на Йордан Йовков", както ДУМА писа. Финансовото покритие на отличието е 2000 лв., а на приза за изследователска дейност - 1500 лв. Зам.-кметът на община Добрич Камелия Койчева ще внесе докладна записка пред общинските съветници с предложение такава награда тази година да не се връчва. А годината е юбилейна - навършват се 130 години от рождението на певеца на Добруджа. Според Койчева в статута на наградата няма варианти за разделянето ѝ, но има опции да не бъде присъдена. Самата тя, като председател на комисията, е подписала протокола с особено мнение. Да се актуализира статутът на националната литературна награда "Йордан Йовков" - искат от община Добрич.

Балетна вечер с „Арабеск"

Балет "Арабеск" представя премиерно днес от 19 ч. на сцена Музикален театър "Стефан Македонски" спектакъла "Необходима поносимост", научи ДУМА от Мая Михайлова. Мъжът и жената - в крайни фази на привличане и отблъскване, в ек-

"Необходима поносимост"

сплозивната, ярка и динамична хореография на Асен Наков - хореографски дебют на премиер-солиста на балет "Арабеск" и в изпълнението на най-младите артисти от трупата Таня Кацарова и Васил Дипчиков. В програмата за вечерта са и "Лични разговори, или копнежът за любов, такава, каквато я сънуваме". Музиката е на Шигеру Умебаяши и Руиджи Сакамото, хореография - Константина Ханджиева, художник - Венелин Шурелов. "Лични разговори" е камерен спектакъл, провокиран от безкрайната тема за любовта такава, каквато я обещава предчувствието ни за любов, начините и възможностите да бъдем един с друг. Третият спектакъл в програмата е "Квартет", хореографията е на Боряна Сечанова, музика - Едвард Григ, костюми - Цветанка Петкова-Стойнова.

Джаз стандарти с Боби Вълчев трио

Пианистът Боби Вълчев съвместно с Кирил Петров (барабани) и Димитър Карамфилов (контрабас) ще представи днес своя проект - авторски smooth джаз композиции и джаз стандарти в неокласически аранжимент. Те ще бъдат интерпретирани през погледа и усещането на тримата млади и талантливи музиканти в "София лайв клъб". Фините и изтънчени авторски композиции са дело на Боби Вълчев. Те ще бъдат представени на фона на оригинална мултимедия. Вечерта ще бъде пълна с изненади и на сцената освен триото ще се качи и специален гост, който с артистичното си присъствие ще допълни уникалното преживяване от музиката.

„Живот в грим" открива Сатори фестивала

Петнадесет години след отличения със "Златна палма" - "Сбогом, спътнице моя", Чън Кайгъ отново се завръща към сцената на Пекинската опера с пищната продукция "Живот в грим". Тя ще бъде показана днес от 18.30 ч. в Дома на киното, научи ДУМА от Владо Трифонов. С нея ще се открие второто издание на фестивала за филми от Далечния изток "Сатори в утрото на есента", който ще продължи до 4 ноември в салоните на Дома на киното, "Евро синема", "Червената къща" и "Dada Cultural Bar".

В "Живот в грим" на фокус е животът на голямата звезда на Пекинската опера Мей Ланфан. Започва да пее, когато е на 8 г. На 11 вече стъпва на професионална сцена, а на 19 е водещ изпълнител в Пекинската опера. За ролята на Мей Ланфан режисьорът кани китайския актьор и певец Леон Лай. В любимата му се превъплъщава Джан Дзъи.

Меценатът Камен Кенов дари 100-годишен реставриран френски роял "Плейл" на Министерството на културата, за да бъде използван за музикални изпълнения и камерни концерти в галерия "Средец". Камен Кенов е български музикант и преподавател по музика, който дълги години живее и работи в Швейцария. Той заедно с фондация "Музиканти и приятели на България" и Бени Зикрист - пиано-майстор, е дарил през годините повече от 400 пиана и оборудване на музикални училища в София и страната

кратки

Книжовна премиера на Стефан Мавродиев

Издателство "Захарий Стоянов" и Младежкият театър "Николай Бинев" представят книгата "Харакири, или безобразията на декадентството" от Стефан Мавродиев. Премиерата е на 23 октомври от 18 ч. в Младежкия театър, клуб на актьора.

Историята на Карол Ниче в Полския институт

Прожекция на филма "Маестрото" ще се състои днес от 18 ч. в Полския институт (ул. "Веслец" 12). Предвидена е среща с режисьора и сценарист на филма Збигнев Гайзлер. Документалната лента е посветена на живота и творчеството на Карол Ниче, финалист и лауреат на VIII международен Шопенов конкурс. Във филма са използвани архивни кадри с оригинални изпълнения на Карол Ниче на класически творби, джаз и естрада. Входът е свободен.

Изложба в помощ на 5-годишната Виктория

Фондация "Алтернатива в изкуството" организира благотворителна изложба за набиране средства за лечението на 5-годишната Виктория Предева. Тя страда от детска церебрална парализа. Трябва да ѝ бъде извършена трансплантация на стволови клетки в клиника "Нейровита" в Москва. Сумата, нужна за лечението на Виктория, е 21 645 евро. До този момент са събрани 13 921 евро. За благотворителната проява галерия "Алтерего" предоставя от фондовете си картини на Аделина Алексиева, Мариана Маринова, Миню Бонев, Ваня Кръстева, Надежда Белева, Тихомир Витков и Даниела Максимова. В експозицията са включени творби на Страхил Ненов, Антония Табакова, Ирина Малинова, Божидар Янев, студенти от НХА. Откриването на изложбата е днес от 19 ч. в галерия "Алтерего", Дом на културата "Средец" (ул. "Кракра" 2А). Може да помогнете и като изпратите SMS текст DMS VIKI на номер 17777 (за абонати на М-Тел, Глобул, Виваком).

Десет испански фотографи в институт „Сервантес"

Творчеството на десет от най-добрите испански фотографи ще бъде представено на изложба, която се открива в 18.30 ч. днес в институт "Сервантес" - София, съобщи БТА. Експозицията ще представят Олива Мария Рубио, кураторка на изложбата, и медийният експерт Георги Лозанов. Целта е чрез панорамен поглед върху различни подходи към фотографията да запознае публиката със съвременната испанска фотография. Избраните творци са както утвърдени имена, така и по-млади фотографи.

Диаманти превзеха осем 9-етажни кули

Сградата на Индийската борса за диаманти, която бе официално открита в Мумбай като най-голямата в света, е разположена върху 8 хектара и има 8 съединени помежду си 9-етажни кули. В комплекса "Бандра Курла" се помещават 2500 офиса на компании, които внасят и изнасят скъпоценните камъни, митнически агенции и подразделения, банки, а също и търговски зали.

Цялата сграда, включително ресторантите на нейната територия, зелените зони и местата за почивка се охраняват строго. Строителството на борсата във финансовата столица на Индия струваше над 200 млн. долара. Специалисти се надяват центърът да стане "трамплин" за страната, която вече може да претендира не само за лидерство в обработката, но и при търговията на диаманти.

От 70 до 75% от износа на тези скъпоценни камъни, чиято стойност достига 28 млрд. долара, се падат на индийската промишленост, в която са заети около 850 хил. души. Според данни на "Файненшъл таймс" там се шлифоват и се правят обкови на 11 от всеки 12 диаманта в световен мащаб.

Размяна на партньори е хит във Франция

Специални клубове за разнообразяване на отношенията превземат Париж

Млади французи все повече практикуват размяната на партньори, която доскоро беше приоритет главно за зрели, отегчени от дългия съвместен живот, но разкрепостени двойки. В центъра и в покрайнините на Париж напоследък се създават специални клубове, където всички желаещи да внесат разнообразие в отношенията си прекарват съботните си вечери. Някои дори опитват размяната на партньори още по-често. Но младите двойки, сключили брак преди 2-3 години, обикновено практикуват веднъж месечно смяната за няколко часа на половинките си. Едните са подтиквани от чисто любопитство, други просто искат да си докажат нещо, трети имат желание да дадат шанс на партньора си да усети по-различно удоволствие и да направи сравнение.

"От две години насам разменящите се стават все повече и представляват 20 на сто от клиентите ми, докато преди това процентът беше доста незначителен", споделя Мартин - съдържателка на подобен клуб в Париж. Според нея двойките идвали, за да търсят известна форма на "приличие".

Сред посетителите на клуба има и такива, които не пристъпват към действие. За тях мястото служи като катализатор за чувствено опиянение. "Обстановката беше топла и непринудена, вече усещах известна възбуда", разказва 26-годишната Матилде, която е дошла в клуба със своя сексуален партньор и приятелска двойка. "Останахме два часа, имаше само ласки, никакъв секс. След това всеки си тръгна в много добро настроение със собствения си партньор", споделя още младата жена.

Размяната на партньори далеч не е безвредна сексуална практика, предупреждават психолози. Най-добре е до нея да се стигне поетапно, препоръчват специалистите в интимните отношения.

Концерти от епичното турне на „Депеш мод" излизат на DVD

Едни от най-запомнящите се моменти от последната обиколка на "Депеш мод" са събрани на DVD и Blu-ray, които ще са достъпни на 8 ноември. "Tour of the Universe - Live In Barcelona" съдържа 21 парчета, записани по време на две напълно разпродадени вечери в "Palau St Jordi" на 20 и 21 ноември 2009 г. Страхотното DVD идва с много бонус съдържание, включително 4 трака от тези концерти, документалка - "Inside The Universe", два трака, филмирани по време на репетиции в Ню Йорк, и специални кадри, създадени от Антон Корбин за 7 трака, плюс още изненади.

Верността зависи от теглото на мъжа

Лоялността на мъжете към половинките им зависи от килограмите, установиха британски учени. Изследване, направено на 5000 представители на силния пол на възраст между 23 и 45 години, показва, че тези, които имат наднормено тегло, най-рядко кривват от правия път. Общо 16% от пълните мъже признали, че са изневерявали на приятелките си, като цифрата при мачовците с нормално тегло скача до 84 на сто.

БЛОГЪРКА ГОСТУВА В „365 СТРАНИЦИ"

С гостуването на младата блогърка и автор на книгата "Urban Jungle" - Мила МикОфф - ще бъде даден старт на поредицата културни вечери "365 страници". Събитието ще се състои днес, 21 октомври, от 18 ч. Сред поканените гости са интелектуалци, общественици, политици, звезди от шоубизнеса, журналисти. Организатори на инициативата са "Vipart" (издател на книгата) и новият столичен клуб "365" (намира се на ъгъла на бул. "Васил Левски" и ул. "Оборище").

„Ахат" ще открият шоуто на „Скорпиънс" в София

Легендарните "Скорпиънс", които българските фенове очакват на 25 октомври за последния им концерт в София, избраха родните рок ветерани "Ахат" да открият шоуто им на стадион "Академик-Плиска" от 19 ч. От трите предложения за съпорт от страна на организаторите, между които и една чуждестранна група, легендарните музиканти посочиха именно Звезди и компания заради техния дългогодишен опит на родната и световна сцена. От 1998 г. насам изпълнителите на емблематичния хит "Черната овца" откриват лайфовете у нас на едни от най-големите имена в съвременния рок и метъл като "Deep Purple", "Whitesnake", "Black Sabbath", "Iron Maiden"...

"Скорпиънс" ще изнесат своя последен концерт у нас по покана на "Арт БГ" и Z-Rock. Шоуто в София е спирка от световното турне на групата "Get Your Sting and Blackout World Tour". Ограничено количество билети за последния концерт на "Скорпиънс" все още се продават на касите в НДК и в мрежата на Eventim.

Вицът

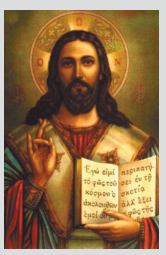
Надписът на цигарените кутии "Пушенето убива!" доста улеснява полицията. Сега всяко убийство, при което поне в близост до тялото има кутия цигари, автоматично се смята за разкрито...

ИРД

Проф. БОРЯНА ХРИСТОВА, директорка на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий"
ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ, народен представител
ЕВСТАТИ БУРНАСКИ, поет
ЙОСИФ МИЛАНОВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА" в Разград
МИЛКО БАГДАСАРОВ, член на НС на БСП и председател на областния съвет на БСП в Кърджали
Проф. НАУМ ЯКИМОВ, доктор хонорис кауза, биофизик
ПЕТКО КИЦОВ, поет
СТОЯН МАВРОДИЕВ, председател на Комисията за финансов надзор
СТОЯН ПОПОВ, оперен певец
ХРИСТО ПЕЕВ, журналист

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

21

Св. преподобни Иларион Велики (372). Свв. мъченици Дасий, Гаий и Зотик (303). Пренасяне мощите на св. Иларион, епископ Мъгленски.

Св. Иларион (291-372) бил монах-отшелник, наречен Велики поради това, че бил пример на християнско подвижничество, велик чудотворец и лечител, баща на монашеството по Светите Земи. Роден се в Палестина, близо до град Газа. Изпратен от родителите си езичници да учи в Александрия (Египет), той се запознал там с християнството, приел Св. Кръщение и станал ученик на великия пустинножител и баща на монашеството - преп. Антоний Велики. След време св. Иларион заминал за Палестина. Тук той и многобройните му ученици основали много манастири. Бог го дарил с дара на чудотворството и той изцелявал болни и обладани, възкресявал мъртви; смиреният му живот и благодатният дар да лекува душата и тялото привличали към него хиляди хора. Търсейки вглъбения живот и безмълвието, той много странствал, бил във Вавилон, Сицилия, Далмация и обърнал към вярата много езичници. Св. Иларион завършил земния си път в Кипър.

99-годишен стана студент

Индиец, който преди дни навърши 99 години, се записа в университет, като заяви, че никога не е прекалено късно да научи нови неща. "Няма предълна възраст за придобиване на знания", заяви пред АФП Бходарам Дас от град Гувахати в североизточната част на страната.

Мъжът се пенсионирал като съдия преди 39 години, има петима синове, една дъщеря, 10 внуци и правнук. След като завърши университета в Гувахати Кумал Медхи, Дас планира да подготви докторат за ролята на родното му село в разпространението на специфично течение на хиндуизма.

КРАДЕЦ ВЪРНАЛ ДАННИТЕ ОТ ЗАДИГНАТ ЛАПТОП

Неизвестен крадец е присвоил лаптоп на професор от Шведския университет Умео, но му върнал всички файлове и данни с флаш памет. Разсеяният учен оставил раницата си с преносимия компютър, кредитни карти, ключове и документи до вратата на стълбището. Връщайки се след известно време, професорът открил, че вещите липсват и се обадил на полицията. Няколко минути по-късно раницата се появила пред вратата на апартамента му. Едно нещо обаче липсвало - лаптоп с научните разработки за последните 10 години. Очевидно крадецът също осъзнал стойността на файловете на откраднатия компютър и около седмица след инцидента изпратил на професора плик с флаш памет. Ако се съди по количеството информация, изтеглянето на данните от лаптопа е продължило няколко часа.

"Много съм щастлив. Тази история ми даде вяра в човечността", коментира развълнуваният учен.

Тостер пече филийки с образа на Исус

Американска компания създаде революционен тостер, който изпича филийки с образа на Исус. Новият домакински уред "Jesus Toast" вече се продава във Вашингтон, като само за 5 дни са били изкупени повече от 1000 бройки. Цената му е само $39.5, а желаещите могат да се възползват от специална оферта - 12 тостера за 300 долара. В рекламното си видео от компанията препоръчват продукта като "идеалният подарък за човек, който си има всичко".

Екран

72 филма в афиша на „Киномания”

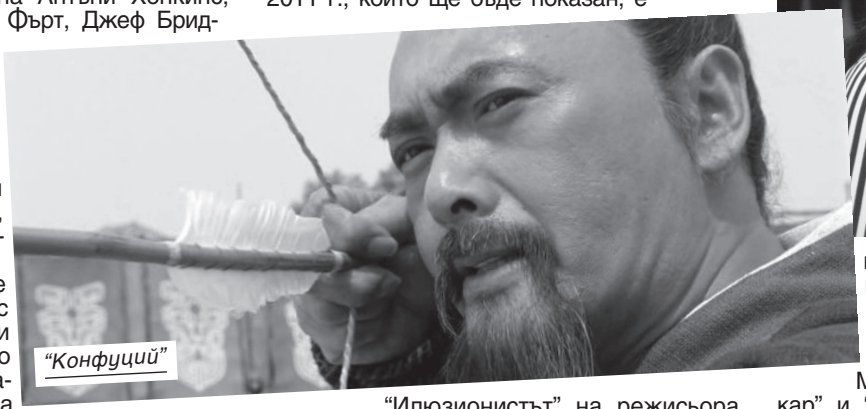
За 24-и път Националният дворец на културата предлага специална селекция от нашумели и наградени заглавия, които идват само за събитието

72 филма са обединени в 9 програми и 2 ретроспективи в 24-ото издание на “Киномания”, което ще се състои от 12 до 28 ноември, научи ДУМА от Преслава Преславова. Зрителите на “Киномания” ще могат да видят заглавия от Аржентина, Белгия, Бразилия, България, Великобритания, Германия, Дания, Ирландия, Италия, Испания, Китай, Корея, Полша, САЩ, Франция, Чехия, Япония и т. н. Голяма част от творбите са с международни награди от най-престижните фестивали (в Кан, Венеция и др.), а да не забравяме и фаворитите с “Оскар”, “Златен глобус”, “Сезар” или “Гоя”. От екраните на “Киномания” ще можем да се наслаждаваме на играта на актьори от класата на Антъни Хопкинс, Джулиан Мур, Колин Фърт, Джеф Бриджис, Катрин Деньов, Жерар Депардийо, Никита Михалков, Мат Деймън, Наоми Уотс, Емир Кустурица, Антонио Бандерас, Жюлиет Бинош, Пол Бетани, Чоу Юн-Фат, Тилда Суинтън и много други.

Освен последните шедьоври на Карлос Саура, Уди Алън и Клинт Истууд 24-ото издание на Световната кинопанорама за пръв път ще предложи няколко много любопитни пълнометражни анимации, предназначени за пораснали зрители, както и латиноамерикански акцент, където се откроява тазгодишният носител на “Оскар” за чуждоезичен филм “Тайната на техните очи” на Хуан Хосе Кампанея.

Ценителите на нестандартното в киното ще могат да се насладят на анимацията “Чико и Рита” от режисьорския екип Фернандо Труеба, Хавиер Марискал и Тоно Ерандо. Филмът ни отвежда в Куба през 1948 г., където млад джаз пианист на име Чико и приятелката му Рита - очарователна певица с необикновен глас, се превръщат в любимци не само на местната публика. Едновременно с любовта музиката ги обединява в пътуването им през традицията на латино-баладата и болерото.

Друг абсолютен шедьовър, вероятен претендент за “Оскар” за анимация през 2011 г., който ще бъде показан, е “Илюзионистът” на режисьора Силвен Шоме (“Трио Белвил”). Филмът е въздействаща смес от различни стилове - използвайки “отлежал” сценарий на Жак Тати, Шоме създава елегична история, обвита в стилизирана, ръчно рисувана анимация.

“Конфуций”

“Тайната на техните очи”

Снимки “КИНОМАНИЯ”

Българските зрители ще могат да видят за пръв път от екраните на “Киномания” “Фантастичният Мистър Фокс” (номиниран за “Оскар” и “Златен глобус” за анимация) на Уес Андерсън (“Кланът Тененбаум”). Във филма гласовете на семейството лисици са озвучени от актьорите Джордж Клуни, Мерил Стрийп, Бил Мъри, Майкъл Гамбън, Уилям Дефо, което е достатъчно предизвикателство към зрителското внимание. Историята е семпла и в същото време е истинско приключение за сетивата. А всеки детайл е забавен и пленителен, досущ като самите рисувани герои.

Програмата “Латиноамериканско кино” включва 3 заглавия. “За любовта и други демони” със сигурност ще предизвика интереса на зрителите с факта, че е създаден по произведение на Габриел Гарсия Маркес. Режисьорката Илда Идалго представя любопитна киноверсия на битката около тялото и душата на 13-годишно момиче, чийто живот се променя драматично след ухапване от куче. Само на “Киномания” почитателите на латиноамериканското кино ще имат възможността да научат историята за живота на легендарния майстор на капоейра от Баия - Безоуро, пресъздадена на екрана от режисьора Жоао Даниел Тихомироф. Третото предложение от Латинска Америка е носителят на “Оскар” за чуждоезичен филм “Тайната на техните очи” на Хуан Хосе Кампанея. Историята за пенсиониран адвокат, пишещ роман с надеждата да сложи край на неразрешен случай от кариерата си, който все още го тормози, е удостоена и с награда “Гоя” за испаноезичен филм, както и с други престижни отличия.

“Фантастичният Мистър Фокс”

ИЗТОЧНА ЕКЗОТИКА

Азиатският киноепос “Конфуций” (реж. Мей Хъ) открива 24-ото издание на “Киномания” на 12 ноември в зала 1 на НДК. Животът на един от най-влиятелните философи в световната история е пресъздаден в интригуващ филм с участието на Чоу Юн-Фат. Екранното действие проследява житейския път на мъдреца Конфуций във време на войни, героични личности и нови идейни течения. Друго азиатско заглавие, включено в програмата, е “Последно сбогом” (реж. Йоджиро Такита) - японският носител на “Оскар” за най-добър чуждоезичен филм за 2008 г. Трогателната история представя съдбата на наскоро уволнен виолончелист (в ролята Масахиро Мотоки), който си намира доста необичайна работа - в погребално бюро. “Последно сбогом” е носител на 31 международни награди от световни кинофоруми (между които и Гран при от фестивала в Монреал). Атрактивно филипинско предложение в програмата на 24-ата Световна кинопанорама е “Екзекуцията” (реж. Брианте Мендоса), удостоен с Наградата за режисура на МКФ Кан’09. Сюжетът проследява пътя на млад мъж в желанието му да изкара малко пари, за да се ожени за приятелката си. Той си намира доходна работа, но впоследствие се оказва, че за да спечели 2000 долара, се налага да убие някаква жена.

Балканска киноседмица в „Люмиер”

Тази година есенният киносалон в НДК не приключва с “Киномания”. Веднага след края на Световната панорама започва Балканската киноседмица в “Люмиер” (29 ноември-5 декември), научи ДУМА от Хермина Азарян. Причината да се направи седмица на балканското кино е, че нещата, които ни събират тук, на Балканите, са повече от тези, които ни разделят, смята Андрей Слабаков - основен инициатор и организатор на балканската филмова фиеста. Необичайното е, че филмите ще бъдат представени от актьори (а не от продуценти или режисьори), тъй като според режисьора Слабаков “лицето на един филм са актьорите”.

Специално за Балканската киноседмица в България ще пристигнат 7 актьори (по един от всеки филм в програмата), които ще бъдат представени на зрителите от свои български колеги. За всички, които ще гледат филмите с купени билети, Андрей Слабаков обещава забавление и купони.

Справочник

ВЪЗПОМИНАНИЕ

Измина 1 година от смъртта на

о.з. полк.
СТОЯН ДИМИТРОВ АРАНГЕЛОВ

25.08.1924 - 21.10.2009

Обичаме те!
Липсваш ни!
Дълбок поклон
пред светлата ти
памет!

От семейството

Спешна медицинска помощ

МБАЛ ПО СПЕШНА МЕДИЦИНА "ПИРОГОВ"
бул. "Ген. Тотлебен" № 21
Регистратура: тел.: 9154-213, Централа: 9154-411

ВОЕННО-МЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ
ул. "Св. Георги Софийски" 3
Бърза помощ: тел. 9225-543, Централа: 9226-000

СБАЛ ПО ЛИЦЕВО-ЧЕЛЮСТНА ХИРУРГИЯ
Адрес: ул. "Св. Георги Софийски" № 1,
Стоматологичен факултет, ет. 11
Тел.: 952-60-01, 954-48-22
24-часов прием на пациенти

СЛУЖБА ЗА ТРУДОВА МЕДИЦИНА “СЕНТ ТОМА - КО”
адрес: бул. “Цар Борис III” № 91
тел.: 953 1764, факс: 9588195

ОБЛАСТЕН ДИСПАНСЕР ЗА ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ СЪС СТАЦИОНАР
Адрес: ул. "Екзарх Йосиф" № 59, Тел.: 981-00-06
Денонощна спешна психиатрична помощ

ЦЕНТЪР ПО ТРАНСФУЗИОННА ХЕМАТОЛОГИЯ
ул. "Братя Миладинови" 112,
тел. 92 104 17,
регистратура 92 104 70

I-ВА МБАЛ ЕАД
Адрес: бул. "Патриарх Евтимий" № 37, Тел.: 988-36-31

МБАЛ "ЦАРИЦА ЙОАННА"
Адрес: ул. "Бяло море" 8
Регистратура: тел. 9432-203,
Централа: 9432-170

Губиврeме

СПОРТНА КРЪСТОСЛОВИЦА

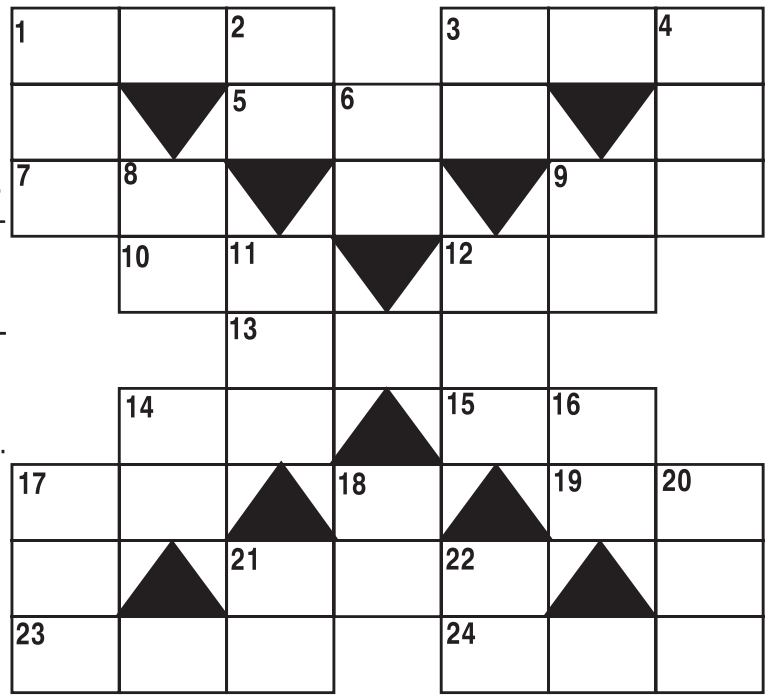

ВОДОРАВНО: 2. Оцветители, краски. 4. Псевдоним на спортния шеф на ФК „Левски“ Георги Иванов. 6. Бивша наша атлетка - бягане с препятствия. 8. Планина в Македония. 9. Бразилски футболист. 11. Наш футболен тим . 12. Изпиране на дрехи. 13. Френски футболен тим. 15. Френски футболист от миналото. 16. Най - дребните птички. 19. Ландски футболен тим. 20. Край на наклонена мачта на кораб.

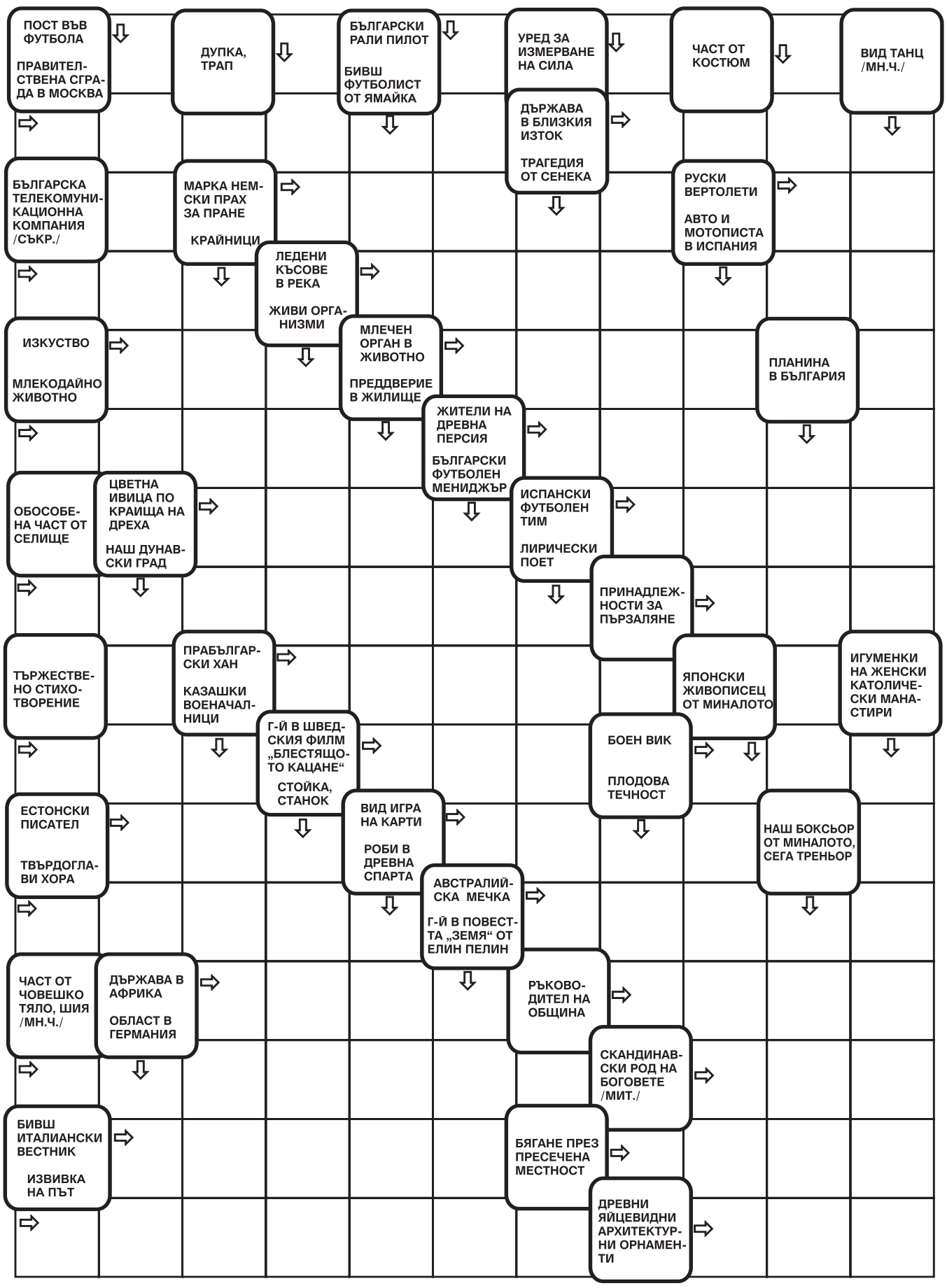
ОТВЕСНО: 1.Екип от ветроходна регата. 2. Предишната столица на Германия. 3. Унгарски футболен тим. 4. Футболист от „Локомотив“ /Сф/. 5. Начин на плуване. 6. Бивш чешки лекоатлет-мятане на щик . 7. Италиански футболист. 8.Бивш немски колоездач на шосе. 10. Модификация на лека кола „ФИАТ“. 14. Член на автомобилен екипаж. 17. Норвежки футболен тим. 18. Краен бранител във футбола.

ПОМОЩНИК: Ано, „Вилем“, Данек, Еду, „Лин“, Шур.

СРИЧКОВА КРЪСТОСЛОВИЦА

СКАНДИ

ПОМОЩНИК: Ирник, Итс, Кадрили, Утамаро, Ърл.

ВОДОРАВНО: 1. Училищни паралелки. 3. Времето, което вече е било. 5. Население на държава /мн.ч./. 7. Прозрачна тъкан на плод. 9. Учител по риторика. 10. Мъжка дреха. 12. Вързоп, денк. 13. Туристически чанти. 14. Облага, изгода. 15. Част от човешката глава. 17. Кашкав сняг. 19. Човешки стремежи. 21. Бивш президент на Тунис. 23. Исполин, гигант. 24. Дъсчена постройка.

ОТВЕСНО: 1. Класически автори. 2. Кръвоносен съд. 3. Водни черупчести животни. 4. Уред за локация. 6. Безправни хора. 8. Платежно средство. 9. Планина в България. 11. Предаване на болест между хора. 12. Болестотворни бактерии. 14. Държава в Европа. 16. Тропическа муха. 17. Морски бозайници. 18. Последователи на йогизма. 20. Лирическа поезия. 21. Стъклен съд за компоти. 22. Възрастна жена.

ПОМОЩНИК: Бургиба.

ВИЗИТКИ

1. **Зарко Вал. Волов -** предпочитан български писател и местожителство?

2. **Цеко Сл. Павликянов** - професия и месторождение ?

3. **Стоян Т. Зимерзиев** - роден град и за кой наш вестник е бил абониран в близкото минало ?

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: БОРИСЛАВ - РОДИТЕЛ - ЛЕГЛО - АКОЛА - ОВА - КОТЛИ - ОНАНА - КЛАН - ДРА - АБОРТ - ШНОЛА - ЯРО - ОЛОВО - СЛИВА - АСАРА - АКАГА - ОМОНИМИ - АДИНА - ТА - ОРЛИ - РАРОГ - ХИТ - КИЛИИ - КИЛЕР - БУРЕ - КИК - МАТЕС - СУСАМ - ПОТ - БАЛОН - ПАРАНА - ШАМАР - РЕВЕР - ПОЛИЦАЙ - ДЯКОН - ПИ - МУМИЯ - ЛИБИЯ - ПЕЧ - ДИПОЛ - ПЕРОН - ДАРК - УН - ЦАНЕВ - КАСКА - МИС - ЛИРИК - БАНТИ - КОРАН - КАРТИ - НИКОЛОВ - БАНДЕРОЛ - НОВОЗАГОРКА - КЕА - ПАСАВАН - СТАНДАРТ.

ОТВЕСНО: КОЛОДРУМ - ИКОНОМИ - ИРИНА - РЕТРО - ООЛИТ - ЛУПУС - КОС - ЦИГЛА - АНРИК - ШИМОН - КОВА - СЛИ - ОСИЛИ - БАЦИЛ - ЛОЛОВ - АЛО - АЛАМИ - МАМАЯ - ЦИРОЗА - ОБОРИ - КАЛАЙ - ПАРАВАН - ИВАНОВА - РИТОР - ЛЕНИН - КАРО - ААЛЕН - ДИРЕК - БОС - ФРОНТ - АДРЕС - РЯБОВ - КАРТ - ОЛА - СКИОР - ПЕКИН - БАНКА - ОДА - ШЛАНГ - САВОЯ - КАРДАН - КНИГА - БУРЕН - ДАНТЕ - СТОЛОВА - ХУСАР - ПАСТИРКА - ЕВАЛА - ТИРАН - ПЕРКИ - ОЕР - СЛАНА - МАТЕМАТИЧКА - ПЛАТ.

СТОЯН СТОЯНОВ

ПРОГРАМАТА

справочник

ХОРОСКОП

ОВЕН
Информираността ви по въпросите, над които работите, внася известно успокоение у вас, но това няма да ви възпре и ще продължите да обновявате работата си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Ще решавате въпроси, свързани с държавните институции. Загрижени за здравето си, ще дадете предпочитания на всичко, което може да подобри психическата ви устойчивост.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Бъдете внимателни във всичко, което предприемате днес. Енергиите не са благосклонни към начинания, в които не сте уверени или ги правите за първи път.

22 май - 21 юни

РАК
Възможни са затруднения от административен характер, но и в личните взаимоотношения не всичко е спокойно. Интимната ви връзка се развива на приливи и отливи.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Конкретиката ще ви спаси от излишно разпиляване на сили и време. От друга страна, ще проявите интерес към нечии виждания по обща тема и заедно ще ги осъществите.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Намирането на удачно решение по въпрос, който ви затруднява, ще подобри настроението и работоспособността ви. Няма да сте лишени и от доверието на хората.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
С нагласата сте да изживеете по-спокойно неделният ден. В хубаво настроение ще споделяте мисли и намерения с партньора ви, което ще укрепи отношенията ви.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Много от вас ще пътуват днес, за други той е свързан със семейни или служебни ангажименти. Във всички случаи ще отбележите напредък в отношенията ви с партньора.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
С повече желание ще се посветите на ваканцията си, ако сте в отпуск, отколкото да предприемете нещо ново. Въпреки това текущите задачи очакват вниманието ви.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
С независим дух и свои разбирания за нещата ще пристъпите към делата си днес. Ще се съобразявате по-малко с мнението на другите и повече с програмата си.

22 декември - 20 януари

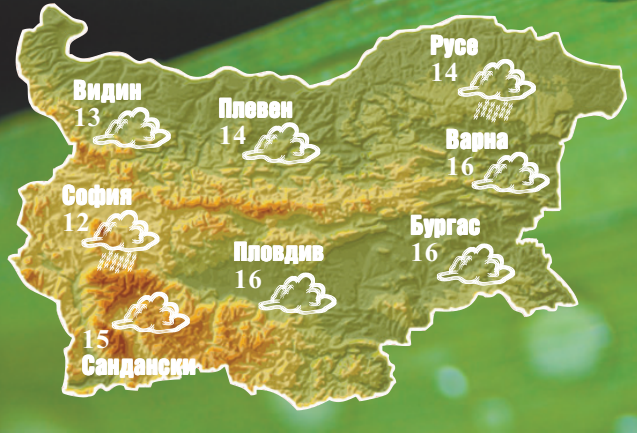
ВОДОЛЕЙ
Променените условия по задача или друга ангажираност ще ви мотивират по-добре да завършите в срок започнатото. Невинаги то има отношение към материалната сфера.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Бъдете подготвени за промените в бизнеса, които могат да се отразят на печалбите и рисковете, свързани с тях. Пазарът налага да анализирате по-добре ресурсите си.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

Днес ще е хладно и ветровито, с променлива облачност. Само на отделни места ще превали слаб дъжд. Минимални температури между 5° и 10°, по Черноморието до 12°. Максимални - между 12° и 17°. В София минимална 6°, максимална 12°. Атмосферното налягане ще е по- високо от средното за месеца. Над планините облачността ще е променлива, често значителна и на места ще превали кратковременен дъжд, над 2000 м - слаб сняг. Ще духа умерен до силен вятър от запад, северозапад. Максимална температура на 1200 метра - около 8°, на 2000 метра - около 1°. Над Черноморието ще има променлива облачност. Почти без валежи. Ще духа умерен северозападен вятър. Максимални температури 15°-17°. Температурата на морската вода е 16° -17°, вълнението на морето 2-3 бала.

Изгледи за

22		23
максимални 7°/11°		максимални 10°/15°

Още през нощта срещу петък вятърът ще отслабне. През следващите три дни сутрин ще е студено, с минимални температури близки до 0р, а в равнинната част от страната ще има условия за образуване на мъгли и ниска облачност. Впоследствие обаче ще се установява слънчево време, почти тихо, дневните температури ще се повишават. В началото на следващата седмица ще бъде сравнително топло, вятърът от юг ще се усили, а облачността ще се увеличи. Във вторник и сряда отново се очакват валежи.

БНТ 1

06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве
10.20 Дързост и красота - 2603 еп.
11.00 Жените с Марта Вачкова
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно
13.00 Сен Тропе - /268 епизод/
13.50 Най-доброто от...“Унисон топ видео“
14.35 Китай на фокус
15.10 По северняшки. Руска Недялкова
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Заек в шапката - тв филм на „Евровизия“
16.35 Пепеляшка - анимационен филм
17.25 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.40 Рецептата на Ути
18.50 Момичетата Гилмор - тв филм /2 епизод/
19.30 Студио „Футбол“
20.00 Футбол. ЦСКА - Рапид/Виена/, среща от турнира за Лига „Европа“ - пряко предаване от стадион „Васил Левски“
22.00 По света и у нас
23.00 Ватерло Роуд - тв филм /4 епизод/
23.55 Международен джазфестивал „Банско 2010“. Концерт на група „Инкогнито“/Великобритания/
00.25 Сен Тропе - тв филм /268 епизод/п/

bTV

05.20 „Мечтатели“ /п./ - сериал, еп. 74
06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива и Боги
11.00 „Цената на живота“ - сериал, еп. 70
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Капризи на съдбата“ - сериал, еп. 16
14.30 „Дявол с ангелско сърце“ - сериал, еп. 20
15.30 „Морска звезда“ - сериал, еп. 10
17.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 75
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 231
21.00 „Великолепната шесторка“ - благотворително шоу
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „Щурите съседи“ - сериал, еп. 85
01.40 „Цената на живота“ /п./ - еп. 70

NOVA TELEVISION

06.40 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване на НТВ
12.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм
13.30 „Мелодия на сърцето“ - сериен филм
15.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
16.30 „Истанбулска приказка“ - сериен филм
17.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра
18.30 „Забранена любов“ - сериен филм
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „БАЙЛАНДО - СЦЕНА НА МЕЧТИТЕ“ - тв шоу
22.00 Шоуто на Иван & Андрей
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 „Закон и ред: Умисъл за престъпление“ - сериен филм, 8 сезон
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра

TV 7

07.00 „Сутрин с ТВ 7“
09.30 „Какво ви забърка Лео“ - кулинарно шоу
10.00 „7-мо авеню“ - ток шоу
11.30 „Нашенци“ - скеч шоу
12.00 „На инат“ - повторение
12.30 Новини
13.00 „Мъртвата зона“ - сезон 4, еп. 4 - повторение
14.00 „Сестри по неволя“ - сезон 2, еп. 11, сериал, комедия, САЩ, 2003
14.30 „Вода“ - романтична драма, Канада, Индия, 2005
16.30 „Споделено с Камелия“ - ток шоу
17.30 „Медиум“ - сезон 1, еп. 2, сериал, научнофантастична драма, САЩ, 2005
18.30 Новини
19.30 „Нашенци“ - скеч шоу
20.00 „От местопрестъплението. Ню Йорк“ - сезон 6, еп. 5
21.00 „Древни досиета“ - еп. 6, сериал, исторически, мистерия, Великобритания, 2008
22.00 „На инат“ - сатирично ток шоу
22.30 Новини
23.00 „Мъртвата зона“ - сезон 4, еп. 5, сериал, драма, мистерия, Канада, САЩ, 2004
00.00 „Споделено с Камелия“ - ток шоу - повторение
01.00 Новини - повторение

ПЛАНЕТА

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
11.05 „Живей здравословно“
13.00 Новини
13.15 „Контролна покупка“
13.40 „Модна присъда“
14.35 „Детективи“
15.00 Още новини
15.30 „Да разбереш. Да простиш“
16.00 Новини
16.20 „Искам да знам“
16.45 „Вкусно“
17.20 Сериал: „Годежен пръстен“
18.05 „Федералният съдия“
19.00 Новини
19.20 „Следата“
20.05 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 „Бандите“
00.30 „Човекът и законът“
00.25 Нощни новини
00.40 „Съдете сами“
01.30 Игрален филм: „Аз съм Пеле“
02.50 „Живей здравословно“
03.40 „Удоволствието да се храниш“
04.20 „Модна присъда“
05.10 Сериал: „Годежен пръстен“
06.00 Новини
06.05 „Хайде да се оженим“

ОХОТА И РИБОЛОВ

09.00 „Лов без граници“
10.00 „Горещи момчета. Иван Диховични“
10.30 „С въдица в открития океан“
11.00 „Риболов в открито море“
11.25 „История на лова“
11.55 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
12.15 „Оръжие“
12.30 „Под вода с оръжие“
13.00 „Неизследваната Канада“
14.00 „Лов без граници“
14.55 „Вишнева костилка“
15.30 „На слука“
16.00 „Лов на голяма риба с Лари Далберг“
16.25 „Ножът“
16.40 „Тайните на лова с Бейб Винкелман“
17.00 „Първичен инстинкт“
17.20 „Гордон в засада“
17.50 „От нашия шеф-готвач“
18.05 „Места за риболов в Атлантика“
19.00 „Моторни лодки“
19.35 „Диалози за риболова“
20.00 „Африкански лов със Сергей Ястржембски“
20.30 „Лов на сибирска сърна“
21.25 „Американски риболов“
22.00 „Лов и риболов с Джеф Томас“
22.20 „На куката“
22.35 „На лов в Новия свят“
23.00 „Къде кълве“
23.35 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
00.00 „Лов без граници“
01.00 „Горещи момчета. Андрей Макаревич“

PRO BG

07.00 „Костенурките нинджа“ - детски сериал, с. 4, еп. 14, 15
08.00 „Менталист. Крадецът на мисли“ - сериал, с. 1, еп. 8
09.00 „Аз, човекът“ /п./ - Комедия, Фантастика, Драма, Великобритания, Япония, 1993
11.00 „Колекция фентъзи. Загубеното съкровище на Големия каньон“ /п./- Ужаси, Фентъзи, Приключенски, Канада, 2008
13.00 „Антракт“ - предаване за култура с водещ Борис Георгиев
14.00 „Съседски войни“ - документална поредица, с. 2, еп. 11,12
15.00 „Аляска“ - Приключенски, Семеен, САЩ, 1996 г., Режисьор. Фрейзър Кларк Хестън, В ролите. Тора Бърч, Винсент Картхейзър, Дърк Бенедикт, Чарлтън Хестън и др.
17.00 „Колекция фентъзи. Мерлин и книгата на зверовете“ - Фантастика, Канада, 2009
19.00 „Менталист. Крадецът на мисли“ - сериал, с. 1, еп. 9
20.00 Новините
21.00 „Приятели“ - сериал
21.30 Студио
22.05 Лига Европа. Лил - Левски
00.30 Новините /п./
01.30 „Антракт“ /п./
02.30 Студио /п./
03.00 Лига Европа. Лил-Левски /п./
05.50 „Приятели“ /п./- сериал

СКАТ

07.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ
12.15 Фолклорни ритми
12.30 „Здравословно“ с Христо Деянов /п/
13.15 „Дискусионно студио /повторение/
14.15 Пумпал - скечове с Любо Фърков
14.20 Фолклорни ритми
14.30 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки /повторение/
15.00 „Облаче ле бяло“ - предаване за българите в чужбина /повторение/
16.00 „Паралакс“ - публицистично предаване/п/
17.00 Новини
17.25 „Всички на мегдана“-поздравителен концерт/ на живо/
18.15 „Здравословно“ с Христо Деянов/ на живо/
19.00 Новини
19.30 „Дискусионно студио“ /на живо/
20.30 „Да! Антимафия“ с водещ Георги Дражев
22.00 „Джон Лоутън представя Община Смолян“ -1 част
22.30 Новини. Прогноза за времето/повторение/
23.00 „Изгнаници клети ...“ - публицистика за геноцида над арменците /повторение/
23.30 Класическа музика

Валутни курсове

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.4110	2.2175	1.4645

Оръжие

МО на Русия ще купи вертолетоносачи до края на годината

Министерството на отбраната ще обяви победителя от търга. Френският „Мистрал” се явява приоритет

Министерството на отбраната на Русия ще назове победителя от търга за доставка на десантни вертолетоносачи и кораби-докове до края на годината. Това, както съобщава РИА „Новости”, е заявил началникът на Генералния щаб на Въоръжените сили на Русия генерал от армията Николай Макаров. "Който предложи най-добрия и качествен кораб, в кратки срокове и на ниска цена, той ще бъде победител. Договорът може да бъде сключен до края на тази година", е отбелязал генерала. Между другото търгът за доставка на вертолетоносачи още не е обявен.

В момента Министерството на отбраната на Русия се занимава с подготовката на търгът за доставка на десантни кораби. Както се очаква, той ще бъде закрит, участие в него ще могат да вземат само специално поканени компании. На 8 септември т.г. министърът на отбраната на Русия Анатолий Сердюков заяви, че търга ще бъде обявен в течение на месеца, но това не се случи. Покана за участие ще получат както руски, така и чуждестранни корабостроителни компании.

По-рано различни руски чиновници заявяваха, че в конкурса могат да вземат участие холандската компания Schelde Shipbuilding и испанската Navantia, които ще предложат на конкурса кораби от клас "Ротердам" и "Хуан Карлос". В търга

Снимка SHIPMODELS.INFO

Десантният кораб "Йохан де Вит" от клас "Ротердам"

също ще вземе участие и френската STX, строяща вертолетоносачите "Мистрал". От руските компании в търга могат да вземат участие корабостроителният завод "Звезда", "Адмиралтейски верфи", "Янтар", "Северная верф" и Балтийският завод.

"Звезда" вече създаде съвместно предприятие с южнокорейския концерн Daewoo Marine Shipbuilding & Engineering. Това предприятие ще предложи на търга вертолетоносачът "Токто".

Следва да отбележим, че френският "Мистрал" се явява за Министерството на отбраната на Русия приоритетен. То проявява интерес за закупуване на "Мистрал" от 2009 г. Официалните преговори по този въпрос започнаха на 2 март т.г.. Ако сделката се сключи, Русия ще получи "Мистрал" без радари и въоръжение. Руските военни разглеждат възможността да купят от Франция един готов кораб и три лиценза за неговото строителство в Русия. Франция, на свой ред, е с намерение да продаде на Русия два кораба и два лиценза. Потенциалната сума по сделката е около 1,5 милиарда евро.

Снимка JSF.MIL

F-35B STOVL

Lockheed Martin ще създава специална версия на F-35 за ВМС на Великобритания

Американската компания Lockhed Martin е получила контракт от Министерството на отбраната на Великобритания за създаването на специална версия на изтребителя F-35B Lightning II, съобщава Aviation Week. Сумата по сделката е 13 милиона долара. За британските ВМС ще бъде създаден F-35 SRVL, който ще може да осъществява вертикално кацане с пробег. Тази версия на перспективния американски изтребител ще бъде създадена на базата на F-35B STOVL - късо излитане, вертикално кацане.

Благодарение на системата SRVL, F-35B ще може да каца на самолетоносач, с маса на полезен товар повече от 907-1814 килограма, отколкото използва днес BAE Harrier II. Това означава, че преди захода за кацане на самолета няма да е нужно да се изхвърля излишното гориво или да се изхвърля неизползваното въоръжение за достигане при кацане на максимална маса. По време на вертикално кацане с пробег изтребителят ще захожда за кацане под голям ъгъл, отколкото обикновения палубен изтребител, но на по-малка скорост. Поддържането на самолета ще обезпечава подемната сила на крилете, а също и системата STOVL, направляваща реактивната струя под фюзелажа на F-35. Такава система използва F-35B и се състои от основен двигател с подвижно сопло, вспомагателна турбина и три допълнителни сопла в центъра под фюзелажа и под крилата. Кога именно F-35B SRVL ще бъдат предадени на ВМС на Великобритания, засега е неизвестно.

Както се очаква, новите изтребители ще бъдат използвани на перспективните британски самолетоносачи Queen Elizabeth и Prince of Wales, които са планирани да бъдат приети на въоръжение през 2016 и 2018 г. Първоначално Министерството на отбраната на Великобритания планираше да придобие 140 нови самолета, но в момента се разглежда възможността за съкращаване обема до 70 единици. Това намерение е свързано с недостига на средства.

Обвиниха британските военни за завишаване на цената за самолетоносачи и изтребители

Английското национално финансово-ревизионно управление (NAO) е дошло до извода, че действията на Министерството на отбраната на Великобритания по съкращаване стойността на 15 крупни отбранителни програми са довели до обратен ефект. Както съобщава Defense News, в продължение на 12 месеца от март 2009-а до март 2010 г. съвкупната стойност на програмите по строителството на двата самолетоносача и закупуването на изтребители Eurofighter Typhoon е нараснала с 3,3 милиарда фунта стерлинги (5,3 милиарда долара). Съкращаването на стойността на програмите за строителството на самолетоносачите Queen Elizabeth и Prince of Wales, а също и закупуването на нови изтребители бяха основен приоритет на Министерството на отбраната и правителството на Великобритания напоследък. Съкращаването на издръжките се явява част от мащабна програма за намаляване на разходите в държавния бюджет. В частност, се планираше да се забави строителството на самолетоносачите и да се отложи

Снимка ROYALNAVY.MOD.UK

Самолетоносачите Queen Elizabeth и Prince of Wales

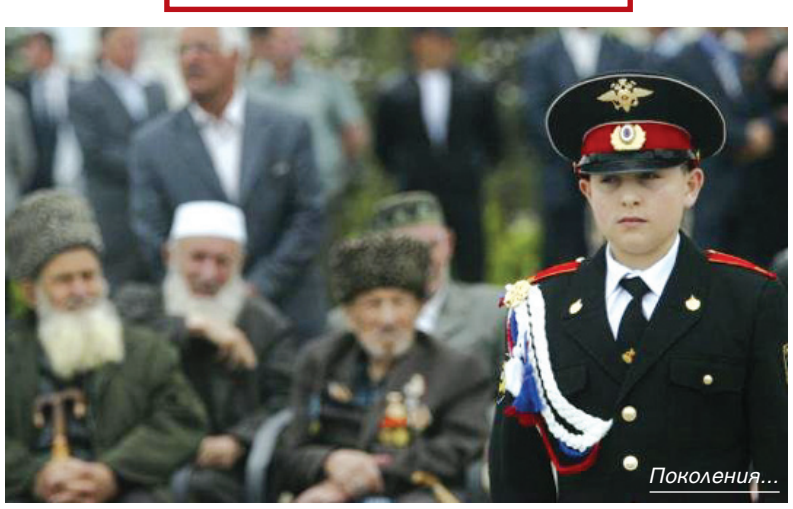
приемането им на въоръжение, а също да се откаже закупуването на части за изтребители. Считаше се, че забавянето на строительството на Queen Elizabeth и Prince of Wales трябва да намали общата стойност на програмите с 450 милиона фунта стерлинги. Вместо това, както пише в. Guardian, програмата вече нарасна с 650 милиона фунта стерлинга, като надхвърля набелязаните пет милиарда фунта.

По оценка на NAO, отчитайки всички изменения в програмата за строителството на самолетоносачите, нейната крайна стойност се е увеличила в сравнение с началната оценка с 1,54 милиарда фунта стерлинга до 5,9 милиарда. При това, ако се отчетат 331 милиона фунта разходи за изпитания, стойността на програмата надхвърля шест милиарда фунта.

За да намали разходите по придобиването на изтребители Typhoon за Кралските ВВС, Министерството на отбраната съкрати поръчката от 232 до 160 самолета.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Обективът не се шегува

Поколения...

Морската пехота на САЩ обяви изискванията си към новите БПЛА

Морската пехота на САЩ е обнародвала изискванията си към безпилотните самолети, които трябва в перспектива да заменят използваните сега RQ-7 Shadow, съобщава Aviation Week. Новите изисквания са били заявени в рамките на програмата Group 4, която през последните няколко месеца претърпя изменения. Съгласно тях, Морската пехота на САЩ се нуждае от безпилотен апарат от клас MQ-9 Reaper, който ще бъде използван паралелно с разузнавателните и бойни БПЛА X-47B UCAS ВМС на САЩ. Постъпването на въоръжение на MQ-9 Reaper е планирано за 2018 г. Новият апарат трябва да може да води наблюдение, разузнаване, рекогносцировка, да нанася удари по обекти на противника, а също да провежда радиоелектронна борба. БПЛА трябва също да извършва полети със скорост 240-400 възела (445-741 километра в час) и да се намира във

Снимка DEFENSEINDUSTRYDAILY.COM

MQ-9 Reaper

въздуха в продължение на 14 часа, като изминава не по-малко от 365 морски мили (675,98 километра). Товароподемността му трябва да е не по-малко от 1,36 тона с въоръжение от ракети Hellfire, JAGM, а също и малокалибрени бомби.

Шахмат

Топалов започна битка за 80 000 евро в Китай

За първи път в историята заедно ще играят трима с ЕЛО над 2800

Вчера в китайския град Няндзин започна първият турнир от новото разиграване на веригата Голям шлем. След като преди седмица Владимир Крамник спечели последното състезание от предишния цикъл - това в Билбао, сега шестима от най-силните гросмайстори в света (трима от тях с ЕЛО над "космическата" граница от 2800 точки!) ще спорят за титлата в Китай. В двукръговата надпревара с награден фонд 250 000 евро (първа награда е 80 000 евро) играят Магнус Карлсен (Норвегия, ЕЛО 2826), Веселин Топалов (2803), световният шампион Вишванатан Ананд (Индия, 2800), най-силният китайски шахматист Ван Юе (2732), Вугар Гашимов (Азербайджан, 2719) и Етиен Бакро (Франция, 2716). Шахматните специалисти предричат интересни битки, тъй като и шестимата участници играят динамичен, борбен и атакуващ шах. Трима от тях - Ананд, Бакро и Гашимов, не играха в наскоро завършилата олимпиада и това им дава известно предимство, тъй като са по-отпочинали. От своя страна Топалов и Карлсен се представиха много под възможностите си в Ханти-мансийск, където загубиха не малко точки от рейтинга си, а това е последният турнир преди излизането на новата ранглиста, така че и двамата ще се постараят да възвърнат голяма част от изгубеното. Липсата на Топалов от големите шахматни арени тази година (заради мача с Ананд през пролетта и сватбата си през есента) се усети осезателно и сега всички са в очакване на голямото му завръщане.

Участниците по време на вчерашната церемония по откриването заедно със съдията, който чете жребия. От дясно на ляво: Ананд, Карлсен, Топалов, Ван Юе, Гашимов и Бакро)

С интерес се очаква и изявата на местния щ1 Ван Юе, който също не бе на вълна шах през последните месеци, когато бе съсредоточен върху университетското си следване. През септември той спечели световното студентско първенство, а доброто му представяне в Няндзин със сигурност ще го върне в топ 10.

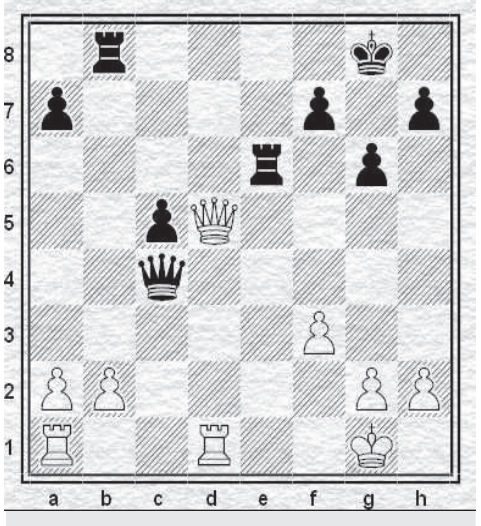
Участниците ще изиграят по две партии помежду си, като ще се използва рядко срещаната напоследък стара контрола от 2 часа за 40 хода, 1 час за следващите 20 и 15 минути до края на партията с добавяне на 30 секунди след всеки ход, започвайки от 61-ия. В първия кръг вчера се срещнаха Ананд - Юе, Карлсен - Бакро, Топалов - Гашимов. Днес българинът играе с черните с Бакро.

Топалов, най-елегантно обличащият се шахматист от световния елит, дава сеанс в училище в Няндзин преди началото на турнира)

Задача

След като по време на наскоро завършилата олимпиада победи световния №1 Магнус Карлсен, 17-годишният Санан Сюгиров показа, че няма страх от играчите от елита. Преди две години той стана най-младият международен гросмайстор в Русия. Настоящата година е изключително успешна за младия шахматист, който раздели заедно със сънародника си Дмитрий Андрейкин първото място на световното първенство за младежи. На Европейската купа в Пловдив роденият в Калмикия гросмайстор се състезава за отбора на Югра, който в първия кръг се срещна със словашкия Превиджа. Югра победи с 4,5:1,5, като една от точките донесе Санан. Ето как:

Д. ШИБА - С. СЮГИРОВ

ЧЕРНИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ.

С последния си ход 28.Дc6-d5 белите предлагат размяна на дамите, но черните имат по-силно продължение. Какво?

Отговор:

28...Тe1+ и белите се предават, тъй като губят дамата.

Отборът на Стефанова води в Пловдив

След изиграването на първите три кръга от турнира за клубната купа на Европа в Пловдив при мъжете има 5 отбора с пълен актив от точки: Икономист-Саратов (Русия), Бихач (Босна и Херцеговина, МИКА (Армения), SOKAR (Азербайджан), ШСМ-64 (Русия). В женската надпревара начело са руският AVS, предвождан от Антоанета Стефанова, и грузинският Самара (Тбилиси), чийто лидер е легендарната Майя Чибурданидзе. Късно снощи завърши дербито между двата състава, в което на първа дъска българката беше с черните срещу Чибурданидзе.

Бърз поглед върху състава на участниците показва, че финансовата криза не се е отразила сериозно на мъжките отбори, които са цели 49. Като се има предвид, че във всеки играят по 6 основни играчи и двама резерви, седемдневният престой в Пловдив е сериозно финансово изпитание за всеки клуб. Това е особено видно в женската надпревара, където пари за участие успяха да осигурят едва 15 клуба. Въпреки че дамските отбори са съставени от 4 основни и 1 резервна състезателка, малкият им брой е показателен за все още ниската популярност на женския шах.

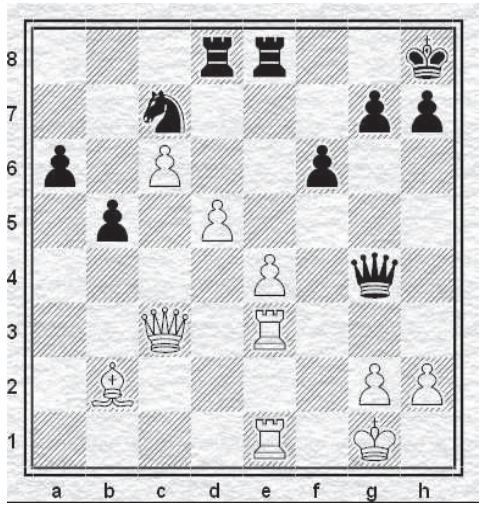
Като цяло турнирът е събрал цвета на европейския шах, като в Пловдив се състезават общо 415 шахматисти, от които 145 гросмайстори, 84 международни майстори и 298 играчи с национални титли. Сред най-известните имена са: Иванчук, Свидлер, Гелфанд, Карякин, Мамедяров, Гришчук, Широв, Касимжанов, Ваше-Лаграв, Адамс, Валехо, Аронян, Акопян и много други. В женския турнир са всички актуални имена от световната рейтинглиста: освен Стефанова и Чибурданидзе тук са и Ху Юфан, сестрите Музичук, Погонина, Крамлинг, Скрипченко, Лагно, Чмилите, Даниелян, Монгонтуул и др.

Откриването на състезанието бе уважено от преизбрания президент на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов, който изрече куп похвали по адрес на българските домакини. Той използва възможността да се срещне и с новоизбрания президент на Европейския шахматен съюз Силвио Данаилов, с когото обсъдиха възможностите за сътрудничество между двете организации.

Ето и победата на най-силната ни шахматистка във втория кръг:

А. СТЕФАНОВА - Н. БОЙКОВИЧ

1.Kf3 Kf6 2.c4 e6 3.Kc3 Ob4 4.Дb3 c5 5.a3 Oa5 6.e3 0-0 7.Oe2 Kc6 8.0-0 d5 9.Ka4 Дd6 10.Дc2 d4 11.Kc5 Дc5 12.b4 Ob4 13.ab4 Kb4 14.Дb3 d3 15.Od3 Kd3 16.Дd3 Дc7 17.Ob2 Td8 18.Дc3 b6 19.d3 Ob7 20.Ke5 Ke8 21.f4 f6 22.Kf3 Of3 23.Tf3 b5 24.c5 Дc6 25.Ta5 Td5 26.Oa3 Kc7 27.e4 Td7 28.Te3 Цh8 29.Ob2 Ka6 30.d4 Kc7 31.f5 a6 32.fe6 Де6 33.d5 Дg4 34.Ta1 Te8 35.Tae1 Tdd8 36.c6

36...f5 37.Tg3 b4 38.Дg7+ Дg7 39.Og7+ Цg8 1-0.

кратки

ВЛАДИМИР КРАМНИК СПЕЧЕЛИ ФИНАЛА НА СУПЕРТУРНИРА "CHESS MASTERS 2010" *в Билбао, в който участваха още първенецът на планетата Вишванатан Ананд, световният щ1 Магнус Карлсен и Алексей Широв. Руският гросмайстор отново, както и на завършилата дни преди турнира олимпиада, демонстрира висококласна игра, която му донесе две победи и четири ремита, които освен първото място му донесоха и нови 11 точки към рейтинга. След него с една победа и 5 равенства финишира Ананд, следван от Карлсен (+1, -2, =3), който загуби и 9 точки от звездното си ЕЛО. Последен остана Широв.*

"Според мен за всеки шахматист е много важно да намери определен баланс между подготовката, турнирните си участия и почивката, разясни стратегията си Крамник. - Очевидно е, че сега имам по-малко сили, отколкото преди 10 години, но за сметка на това днес зная как най-добре да се подготвя и как най-правилно да разпределя количеството енергия, което имам. Много важен е и опитът. Ще дойде ден, когато няма да мога да компенсирам недостига от енергия с натрупания опит, и тогава вероятно ще се откажа. Но този ден още не е настъпил."

Победителят Крамник с купата и традиционната баска шапка

Московски автокрадци посегнаха на луксозния автомобил BMW 7 на Анатолий Карпов и отмъкнаха скъпото возило от североизточния край на руската столица. Там бившият световен шампион и неуспял кандидат за президент на ФИДЕ бил на гости на свой приятел, а на тръгване установил, че е останал без кола. Той веднага сигнализирал московската полиция, която проявила завидна оперативност и само за два часа задържала престъпниците, връщайки на гросмайстора имуществото му. Първата работа на 59-годишния Карпов била да отвори багажника и да се убеди, че уникалният шахматен комплект, изработен от бивни на мамут, е там. За щастие уникалният шах, струващ 50 000 долара, бил непокътнат.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

България се изкачи с 11 места в ранглистата на ФИФА

Националният отбор на България се изкачи с 11 места в ранглистата на Международната федерация по футбол (ФИФА). През последния месец "трикольорите", водени от новия селекционер Лотар Матеус, победиха като гости в Уелс с 1:0 в европейска квалификация, а след това надвиха и Саудитска Арабия с 2:0 в контрола в Истанбул. Така България скочи от 54-о на 43-о място с 605 т. Лидер е световният и европейски шампион Испания с 1881 т., пред вицешампиона Холандия 1683 т. 5-кратният световен първенец Бразилия се върна на 3-ото място с 1493 т., измествайки Германия с 1481. Фаворитът в нашата квалификационна група G за Евро 2012 г. Англия остава 6-а с 1205 т., а пред тях е Аржентина с 1320 т. Швейцария е 23-а с 842 т., а Черна гора се придвижи с нови 14 места напред и вече е 26-а с 827 т., като за последните 2 месеца скочи общо с 47 позиции. Уелс се смъкна с 20 места и вече е на 104-о място с 319 т.

Стоичков се гласи за треньор в Барселона

Легендата на българския футбол Христо Стоичков ще заеме треньорски пост в Барселона. Той разкри, че функциите му са договорени и ще бъдат обявени следващата седмица. "Нека първо довършим преговорите, после ще кажа повече неща, свързани с моето бъдеще. Има вероятност да стана треньор в следващите няколко дни. Разговорите са почти на при-вършване. Ако излезе нещо друго, ще мисля по-различно", сподели Камата пред bTV. Стоичков и школата му в Етрополе получиха символа на световното първенство в ЮАР - талисмана Закуми от посланика на Република Южна Африка Н. пр. Шийла Камерър. На церемонията тя обяви Камата за пример за популяризирането и развитието на футбола сред подрастващите по света.

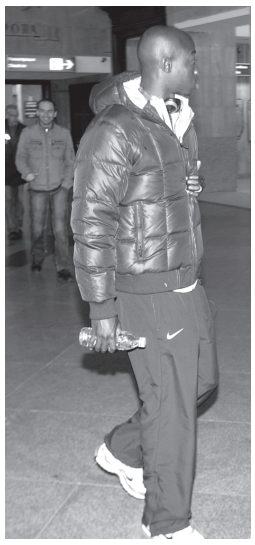
"Целта ми е колкото се може повече юноши да влязат в първия отбор, в момента са 6, дано станат 11. Споразумението, което съм подписал с Барселона преди 6-7 години, се спазва. Много от тези деца имат вече солиден опит. Доволен съм от цялата организация както в Етрополе, така и в Барселона", каза единственият българин, носител на "Златната топка".

Ясен качи 18 за Лил

Задържаха Дембеле след кацането във Франция

Отборът на Левски ще търси победата в мача от III кръг в група С на Лига Европа срещу френския Лил. Срещата е довечера от 22.05 часа и ще бъде излъчена по ПРО.БГ. Треньорът Ясен Петров се надява "сините" да се представят на ниво, защото са си взели поука след разгромната загуба с 0:5 от португалския Спортинг в миналия кръг. В групата от 18 футболисти, които пловдивчанинът качи на чартъра, не попадна вратарят Георги Петков, пуснал 5-те гола на мача в Лисабон. Екснационалът не е пазил оттогава. Очаквано в София останаха и контузените асове Христо Йовов и Дарко Тасевски.

Студено и дъждовно време посрещна "сините" в Лил, като температурата бе едва 6 градуса. Заради силния вятър имаше лека турболенция при кацането, но самолетът се приземи успешно, съобщи специалният пратеник на Дарик радио. На летището обаче бе задържан нападателят Гара Дембеле. Той престоя 15 минути в една стаичка, докато отборът чакаше да си вземе багажа. След като футболистите си тръгнаха, французинът остана на аерогарата, но финансовият директор Константин Баждеков заяви, че голаджията ще даде само писмено обяснение пред френските власти.

Голмайсторът на Левски Гара Дембеле

Снимки БГНЕС

35 привърженици на Левски от Пиринско тръгнаха с автобус за Лил, за да подкрепят на стадиона любимия си отбор

"Не може да се определи дали Лил е по-силен или по-слаб от Спортинг. Те са класен отбор и се представят добре в първенството на Франция. Разузнахме ги добре. Надявам се, че ще се възползваме от слабостите им. Те не са много, но всеки тим има такива. Работихме много и се надявам това, което имаме като идея, да се осъществи. Няма непобедими отбори. Трябва да сме максимално концентрирани", каза "пловдивският Джанини. "Целта ни е да стъпим здраво на земята и затова ще подходим максимално разумно към мача. Нямам колебания относно състава. Готов съм със заместниците на Йовов и Тасевски и мисля, че те ще се справят", каза още наставникът.

Финансистът Баждеков, който води делегацията, пък призна, че е притеснен от стачките във Франция в последните дни. "Следим ситуацията и е естествено да съм притеснен. Надявам се всичко с наземния транспорт да е наред. Знаем, че техните рафинерии стачкуват, но се надявам да нямеме проблеми с връщането. Аз винаги се притеснявам преди мач на Левски. И този път е така. Знаем, че Лил е много силен отбор. Но няма да пренасям моите притеснения на хората, от които зависи представянето ни - футболистите", каза Баждеков.

1400 викат за Рапид срещу ЦСКА

ГРУПАТА НА ГЬОРЕ:

Райс Мболи, Здравко Чавдаров, Павел Виданов, Джузепе Акуаро, Йордан Минев, Костадин Стоянов, Мартин Дечев, Борис Галчев, Тодор Янчев, Уилям Тиеро, Румен Трифонов, Спас Делев, Маркиньос, Александър Тонев, Лукас Трекаричи, Кристиан Тибони, Мишел Платини, Килиън Шеридън, Дормушали Саидходжа и Грегъри Нелсън

Рапид Виена ще разчита на подкрепата на 1400 австрийци при гостуването довечера на вицешампиона ЦСКА в мача от III кръг на група L в Лига Европа. Двубоят на Националния стадион "Васил Левски" е от 20.00 ч. и ще бъде предаван по БНТ 1. Капитанът на австрийския гранд Щефен Хофман е възстановен от контузия и пристигна с отбора вчера. Той ще изведе тима си, след като отшумяха хроничните му болки в срамната кост. След контузия се завръща и десният защитник Танжу Кайхан. Рапид за втори път гостува в София след август, когато на ст. "Георги Аспарухов" измъкна 1:1 срещу Берое в мач от III предварителен кръг на турнира. "ЦСКА е много по-слаб отбор от другите два тима в групата Порто и Бешикташ", обяви скаутът на Рапид. В Австрия се надяват феновете на Рапид да са повече от привържениците на ЦСКА, които се готвят да бойкотират мача като протест срещу пернишките собственици Димитър Борисов и Иво Иванов. Треньорът на ЦСКА Гьоре Йовановски обяви група от 20 играчи.

ГРУПАТА НА ЛЕВСКИ:

Божидар Митрев, Кирил Акалски, Дъстли Мюлдер, Стефан Станчев, Иво Иванов, Йордан Милиев, Веселин Минев, Владимир Гаджев, Сержиньо Грийн, Александър Александров, Лъчезар Балтанов, Мариян Огнянов, Андвеле Слори, Александър Киров, Жоазиньо, Даниел Младенов, Исмаил Иса и Гара Дембеле

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008" ЕООД

Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** *yborisov@duma.bg*
Зам. главни редактори **Георги Георгиев** *ggeorgiev@duma.bg* **Таня Джаджева** *tgeneva@duma.bg*
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** *igizdov@duma.bg*
Основател СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Йовановска** - 246; **СВЯТ: Галина Младенова** - 219; Калина Йотова - 220; Албърт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева** - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО: Велиана Христова** - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; Наталия Гергова - 247; **ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник: Богдан Иванов** - 225; **Булевард: Гергана Алексова**; **Пардон: Чавдар Шиндов**; **СПОРТ: Владимир Николов** - 245; Марин Милашки - 245; **ФОТО: Благовеста Цветкова** -206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева** - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg**; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова** - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233, Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com; Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОБВ „Разпространение" ЕООД** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: **abonament@duma.bg**; **PR:** Велислава Хубавий - 201, **Каса** - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе" 113 А, Факс: 975 26 04 Автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер E-mail: duma@duma.bg

за читатели 97 05 200

Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

www.duma.bg

гледайте

ФУТБОЛ
ЛИГА ЕВРОПА
20.00 по БНТ 1
ЦСКА - Рапид Виена
ПО РИНГ
Бешикташ - Порто
22.05 ПО ПРО.БГ
Лил - Левски
ПО РИНГ
Спортинг - Гент

кратки

Глобиха шефове на Локо Сф по 3000 лв.

Собственикът на Локо Сф и член на Изпълкома на БФС Николай Гигов беше глобен с 3000 лева заради изказванията си по адрес на съдията Ивайло Стоянов от Петрич след мача с ЦСКА от IX кръг на "А" група, завършил 2:2. Тогава бизнесменът нарече съдията "палячо". Изпълнителният директор на клуба Иво Тонев отнесе същата санкция за словесни изцепки към арбитъра. 2000 лв. пък е глобата за треньора на Академик Сф Самир Селимински. Миньор, Сливен и Пирин са глобени по 1000 лв. за хвърлени предмети.

Променят 3 мача от XII кръг в „А" група

Във връзка с участие на отбора на ЦСКА в турнира Лига Европа и по предложение на ТВ PRO-BG, мачът на "червените" от XII кръг на "А" група с Берое ще се играе на 30.10 (събота) от 15.00 ч. вместо на 31.10 (неделя). Двубоят Черно море - Локо Сф от събота пък е преместен за неделя от 15.00 ч. Дербито Литекс- Славия ще започне в неделя в 18.00 ч., вместо в 15.00.

Равда напуска „Б" група

Равда се отказа да продължи в Източната "Б" група. Основната причина са 8-те загуби, които новакът записа от началото на сезона. След X кръг тимът има само 1 победа и 1 равен. "Резултатите, които клубът постигна от началото на този шампионат, са напълно неприемливи за нас и за феновете. Футболният клуб прекратява участието си в Източна "Б" ПФГ на Република България, считано от XI кръг на есенния полусезон. Положихме много усилия, но не срещнахме адекватна подкрепа от общинската администрация в Несебър", обяви председателят на УС Димитър Хрусафов.

Дунав почва срещу шампиона

Отборът на Дунав Русе бе допуснат да играе в баскетболния шампионат при жените. Русенки губят служебно с 0:20 от Левски в I кръг, а във II гостуват на шампиона ЛУКойл Нефтохимик. Тимът ще се разплати с бившата си хърватска състезателка Катерина Мърчела, която ще оттегли жалбата си до ФИБА и така Дунав ще може да бъде картотекиран.

Гришо бие, Цвети губи

Григор Димитров се класира за 1/4 финалите на турнира "Чалънджър" в Орлеан, Франция (106 500 евро), след като победи Мартин Фишер (Ав) с 6:4, 7:6 (3) във II кръг. Той си осигури 25 т. за АТР ранглистата и ще се изкачи със 7 места до №124. Цветана Пиронкова пък загуби във II кръг на турнира "Купа Кремъл" в Москва ($1 млн.) от Доминика Цибулкова (Слвк, №4) с 4:6, 1:6.

Реал гази Милан

80 арестувани след мача Спартак - Челси

Отборът на Реал Мадрид спечели с 2:0 дербито в група G на Шампионската лига срещу Милан.

Френският нападател на Челси Никола Анелка преодолява вратаря на Спартак Андрий Дикан и вкарва гол за победата с 2:0 на английския първенец в мача от група F на Шампионската лига на стадион "Лужники" в Москва

Тимът на Жозе Моуриньо нанесе своя удар само в рамките на 2 минути в началото на двубоя на стадион "Сантяго Бернабеу". Най-скъпият играч в света Кристиано Роналдо (13) пробиде стената от пряк свободен удар и откри, а германецът Месут Йозил (14) удвои след негов пас. "Белия балет" доминира през целия мач и играчите му отправиха общо 22 точни удара, но не успяха да вкарат още голове. В другия мач от III кръг в групата Аякс победи Оксер с 2:1. За френския тим това е трета поредна загуба и той е аут от борбата за първите 2 места. Деми де Зеув (7) откри, а уругвайският капитан Луис Суарес (41) удвои. Словенецът Валтер Бирса (57) вкара почетно за французите.

В група F Челси продължи отличното си представяне и в Москва срази Спартак с 2:0. Тимът на Карло Анчелоти поведе чрез руския национал Юрий Жирков (23), а резултата оформи Никола Анелка (43). За италианския специалист това бе мач №100 в "турнира на богатите" и 50-а победа. Повече от 80 фенове пък бяха арестувани след мача на стадион "Лужники". Повечето от задържаните са били в нетрезво състояние. Няма обаче сериозни нарушения на обществения ред преди, по време и след двубоя с тима на руския милиардер Роман Абрамович, който изгледа мача от официалната трибуна с жена си Даря Жукова.

Вратарят на Милан Марко Амелия се ядосва, след като португалецът Кристиано Роналдо му вкара гол от фаул в мача от група G на Шампионската лига, спечелен от Реал с 2:0 на стадион "Сантяго Бернабеу" в Мадрид

В другия мач Марсилия надви Жилина с 1:0 на "Стад Велодром". Сюлейман Диавара (48) донесе първия успех на френския шампион в групата.

Байерн Мюнхен пък изпрати ЧФР Клуж с 3:2 с 2 автогола на румънците. Гостите поведоха чрез капитана си Рикардо Каду (27), който обаче си отбеляза автогол 5 минути по-късно и изравни. Кристиан Панин (37) от гостите също вкара топката в мрежата си след центриране от корнер. Марио Гомес (77) покачи на 3:1, а Емануел Кулио (86) намали.

В другия мач Рома отстъпи у дома срещу швейцарския Базел с 1:3. Александър Фрай (12) откри, но Марко Бориело (21) възстанови равенството. Националът на Гана Самуел Инком (44) и бразилецът Кабрал (90) оформиха резила на "вълците".

В група Н Арсенал постигна трета поредна победа, след като разби украинския Шахтьор с 5:1. До почивката "топчиите" водеха с 2:0 с голове на Алекс Сонг (19) и Самир Насри (42). След нея капитанът Сеск Фабрегас (60) от дузпа, младокът Джак Уилшър (66) и мароканецът Маруан Шамак (69) довършиха гостите от Донецк, за които почетно се разписа резервата и доскорошен играч на Арсенал Едуардо да Силва (82). Бразилецът и хърватски национал беше бурно аплодиран след попадението си от всички зрители на "Емирейтс".

Задържаха Дембеле на летището в Лил

Стр. 31

кратки

UEFA CHAMPIONS LEAGUE

РЕЗУЛТАТИ ШАМПИОНСКА ЛИГА

III кръг

ГРУПА E:

Рома - Базел 1:3; Байерн М - Клуж 3:2

1. Байерн	3	3	0	0	7:3	9
2. Базел	3	1	0	2	5:5	3
3. Клуж	3	1	0	2	5:6	3
4. Рома	3	1	0	2	3:6	3

3.11, сряда: Клуж - Байерн; Базел - Рома

ГРУПА F:

Спартак М - Челси 0:2; Марсилия - Жилина 1:0

1. Челси	3	3	0	0	8:1	9
2. Спартак	3	2	0	1	4:2	6
3. Марсилия	3	1	0	2	1:3	3
4. Жилина	3	0	0	3	1:8	0

3.11: Жилина - Олимпик; Челси - Спартак

ГРУПА G:

Реал М - Милан 2:0; Аякс - Оксер 2:1

1. Реал	3	3	0	0	5:0	9
2. Милан	3	1	1	1	3:3	4
3. Аякс	3	1	1	1	3:4	4
4. Оксер	3	0	0	3	1:5	0

3.11: Милан - Реал; Оксер - Аякс

ГРУПА H:

Арсенал - Шахтьор 5:1; Брага - Партизан 2:0

1. Арсенал	3	3	0	0	14:2	9
2. Шахтьор	3	2	0	1	5:5	6
3. Брага	3	1	0	2	2:9	3
4. Партизан	3	0	0	3	1:6	0

3.11: Партизан - Брага; Шахтьор - Арсенал

ИЛЮМЖИНОВ НЯМА ДА СЪДИ КАРПОВ

Президентът на Международната федерация по шахмат (ФИДЕ) Кирсан Илюмжинов оттегли съдебния си иск с претенции към бившия световен шампион по шахмат Анатолий Карпов, от когото искаше 500 000 рубли, съобщи Евгений Воробьов, прессекретар на Савеловския съд на Москва, пред агенция ИТАР-ТАСС. "Ищецът се отказа от исканията си и производството по гражданското дело е прекратено", каза Воробьов. Повод за иска на Кирсан Николаевич Илюмжинов към Анатолий Евгениевич Карпов бе публикуваната през април във в. "Парламентарная газета" статия със заглавие "Шампион на конкретните дела". Илюмжинов прецени, че в статията Карпов разпространява сведения, засягащи честта, достойнството и деловата му репутация като президента на ФИДЕ.

Още шахмат - стр. 30

ЗАПОЗНАЙ GSM-а СИ С РУСКАТА МУЗИКА SMS

ДУМА 2,40 лв. с ДДС на 1819

Напишете кода на избраната от вас песен (GAxxxxx) и изпратете съобщение на кратък номер 1819. В отговор ще получите линк, от който да изтеглите песента.

fun4gsm

АЛЛА ПУГАЧОВА	АРЛЕКИНО	GA75944
АЛЛА ПУГАЧОВА	МИЛЛИОН АЛЫХ РОЗ	GA68212
ЛЮБЕ	ТЫ НЕСИ МЕНЯ РЕКА	GA43001
ЛЮБЕ	БЕРЕЗЫ	GA74301
ЛЮБЕ	ДАВАЙ ЗА...	GA66878
ЛЮБЕ	ГЛАВНОЕ ЧТО ЕСТЬ ТЫ У МЕНЯ	GA32170
ЛЮБЕ	КОМБАТ	GA77722
ЛЮБЕ	ПО ВЫСОКОЙ ТРАВЕ	GA11539
ЛЮБЕ	ПОЗОВИ МЕНЯ	GA99737
ЛЮБЕ	ТАМ ЗА ТУМАНАМИ	GA69310

ФИЛМОВА МУЗИКА

БЕЛОРУССКИЙ ВОКЗАЛ	GA99586
БРИГАДА	GA56664
ЕСЛИ У ВАС	GA60619
ОЖИДАНИЕ ПРАЗДНИКА	GA48849
ОСТРОВ НЕВЕЗЕНИЯ	GA67104
ПЕСНЯ ПРО ЗАЙЦЕВ	GA61587
ПОСТОЙ ПАРОВОЗ	GA36578
ПРЕКРАСНОЕ ДАЛЕКО	GA81970
УВЕРТЮРА	GA87357
ВАШЕ БЛАГОРОДИЕ	GA94532
ПЕСНЯ МУШКЕТЕРОВ	GA52126

ПЕСНИ ЗА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

ГИМН РОССИИ	GA11354
ДЕНЬ ПОБЕДЫ	GA69349
СМУГЛЯНКА	GA63297
СВЯЩЕННАЯ ВОЙНА	GA73168

ДЕТСКИ РУСКИ ПЕСНИ

ЕЛОЧКА	GA76756
ГОЛУБОЙ ВАГОН	GA65555
ПЕСЕНКА ЧЕБУРАШКИ	GA11009
ПЕСЕНКА КРОКОДИЛА ГЕНЫ	GA53572
В ТРАВЕ СИДЕЛ КУЗНЕЧИК	GA90594

За да използвате услугата , трябва да имате активиран интернет на вашия телефон.

Гимнастиците аут за Лондон

Мъжкият отбор на България зае 29-о място в квалификацията на 42-рото световно първенство по спортна гимнастика в Ротердам. Така няма да участваме с пълен състав на следващото Световно първенство в Токио. Еди Пенев, Йордан Йовчев, Филип Янев, Александър Батинков, Ярослав Вовк и Велислав Вълчев събраха общо 330,943 т. и изпревариха само 16 от участвалите 45 отбора. Само първите 24 тима от Ротердам 2010 ще се борят в Токио за 12 места за олимпийския турнир в Лондон.

Защитаващият титлата си тим на Китай окупира челото в квалификацията с 362,482 т., пред Япония - 361,400 и САЩ - 357,092. В осмицата са още Великобритания - 357,033, Германия - 355,383, Русия - 355,076, Република Корея - 352,042, и Франция - 350,284. Тези състави ще играят във финала на отборната надпревара днес.

В индивидуалния многобой Еди Пенев, който единствен от българите игра и на 8-те уреда, се нареди 79-и с 82,165 т. и няма да играе на финалите, където продължават само 24-те най-добри. Най-добре се представи световният шампион от Лондон 2009 Кохей Учимура (Яп) с 92,231 т., пред Филип Бой (Гер) 90,156 и Бо Лу (Кит) - 89,639. Пенев обаче ще играе във финала на земя в събота. Той има пета оценка 15,066 т., а с най-добър резултат е Елефтериос Космидис (Гър) - 15,466 т., пред Александър Шатилов (Изр) - 15,308, Даниел Пурвис (Гер) - 15,266, и Стивън Лиджендър (САЩ) - 15,233. На финала ще участват още Флавиус Кочи (Рум) - 15,000, Томас Буел (Фр) и Кохей Учимура (Япония) с по 14,966. На прескок Пенев остана с 14-а оценка - 15,933 т. (средна от двата опита 16,200 и 15,666). Най-добрият български гимнастик Йордан Йовчев обаче остана извън финала на коронния си уред халки с едва 19-а оценка - 14,900. 37-годишният играещ президент на БФГ едва за втори път от 15 години насам няма да играе на финала на халки. В Мелбърн 2005 Джуги бе трета резерва с 11-и резултат.

Волейболистите във II урна за Евро 2011

България бе поставена във II урна за финалите на европейското първенство по волейбол за мъже през 2011 год., който ще се състои през м. септември в Чехия и Австрия. С нашите са още Франция, Русия и Сърбия. Жребият ще се тегли днес от 11.00 часа в Прага.

В I урна са съдомакините Австрия и Чехия, защитаващият титлата си Полша и Италия.

В III урна попаднаха 5 тима - Словения, Финландия, Словакия, Германия и Португалия. В последната IV урна са само 3 отбора - аутсайдерите Белгия, Естония и Турция. Според регламента последният останал неизтеглен отбор в III урна ще отиде директно в IV.